

51
302

MİM. 9000 TL

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İSTANBUL TURİZMİNE BİR KATKI AMAÇLI ,
RİVA KÖYÜ ESKİ KALE VE ÇEVRESİ
YENİ DÜZENLEME YERLEŞİM ÖNERİSİ

MİMAR M.FAZIL İRİYARI

İSTANBUL 1988

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

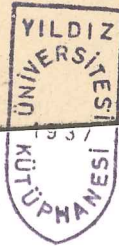

İSTANBUL TURİZMİNE BİR KATKI AMAÇLI ,
RİVA KÖYÜ ESKİ KALE VE ÇEVRESİ
YENİ DÜZENLEME YERLEŞİM ÖNERİSİ

MİMAR M.FAZIL İRİYARI

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ GENEL KİTAPLIĞI	
Kot	R 151 302
Alındığı Yer	Fen Bil. Ens.
Tarih	12/6/1989
Fatura	-
Fiatı	9000TL.
Ayniyat No	1/15
Kayıt No	46259
UDC	378.242-72.025
Ek	

İÇİNDEKİLER

ÖZET

SUMMARY

GİRİŞ

1 . GENEL KAVRAMLAR

1.1. TURİZM

1.1.1. Turizmin Tanımı

1.1.2. Turizmin Özellikleri

1.1.3. Turizmin Sınıflandırılması

1.1.3.1. Turistik Tüketim Aşamalarına Göre

1.1.3.2. Faydalanılan Araçlara ve Kaynaklara Göre

1.1.3.3. Turistik Hareketin Özelliğine Göre

1.1.3.4. Ticketing - Inclusif Turizm

1.1.3.5. Ulaştırma aracına göre

1.1.3.6. Amacına Göre Turizm

1.1.3.7. Kişinin Ekonomik Gücüne Göre

1.1.3.8. Kalma Süresine Göre Turizm

1.1.3.9. Katılmalara Göre Turizm

1.1.4. Turizm Coğrafyası

1.1.5. Turizm Sunusu

1.1.5.1. Doğal Kaynaklar

1.1.5.2. Sosyal Kaynaklar

1.1.5.3. Psikolojik Kaynaklar

1.1.5.4. Maddesel Kaynaklar

1.2. TURİST

1.2.1. Turistin Tanımı

1.2.2. Turistin Özellikleri

2 . TÜRKİYE'NİN DÜNYA TURİZM PLATFORMUNDAKİ POZİSYONU

2.1. GENEL YAKLAŞIM

2.2. TURİZMİN GELİŞİMİ

2.3. TÜRKİYE'NİN TURİZM SUNUSU

2.3.1. Doğal Veriler

2.3.2. Sosyal Veriler

2.3.3. Psikolojik Veriler

2.3.4. Türkiye Turizm Endüstrisinin Durumu

2.4. KONAKLAMA KAPASİTESİ VE TESİSLERİN DURUMU

2.5. ULUSLARARASI KARŞILAŞTIRMALARA GÖRE TURİZM YOĞUNLUĞU

3 . İSTANBUL'UN ÜLKE TURİZMİİÇİNDEKİ POZİSYONU VE KATKISI

3.1. TÜRKİYE'YE VE İSTANBUL'A GELEN TURİSTLER

3.1.1. Türkiye'ye Gelen Turistler

3.1.2. İstanbul'a Gelen Turistler

3.1.3. Yabancı Turist Çıkışları

3.1.4. Yabancı Turistlerin Geliş Biçimleri ve Sebepleri

3.1.5. İstanbul Tur Güzergahları

4 . KONAKLAMA TESİSLERİ AÇISINDAN TÜRKİYE VE İSTANBUL

4.1. İSTANBUL KONAKLAMA TESİSLERİNİN ÜLKE GENELİNDEKİ PAYI

4.1.1. Ülke ve Bölgeye Göre Durum

4.1.2. İstanbul'daki Tesislerin , Ülke Genelindeki Yeri

4.1.3. Konaklama Tesislerindeki Gecelemeler

4.2. KONAKLAMA TESİSLERİNİN KENT İÇİNDEKİ DAĞILIMI(İSTANBUL'DA)

4.2.1. Kent İçi Dağılım

4.2.2. Kent İçi Yoğunlaşma Alanları

5.. İSTANBUL TURİZM OLGUSU GELİŞİM PROJELERİ VE KONAKLAMA

5.1. KONAKLAMA TESİSLERİNE ÖNERİLER

5.1.1. Veriler

5.1.2. Mevcutun İyileştirilmesi İçin Öneriler

5.1.3. Gelecek İçin Öneriler

5.2. KONAKLAMA TESİSLERİ YOĞUNLAŞMA NOKTALARI

5.3. İSTANBUL'DAKİ TURLAR

5.4. ÖNERİ TURİZM GELİŞİM PROJELERİ

5.5. BİR ÖNERİ

6 . İSTANBUL TURİZMİNE BİR KATKI - RİVA KÖYÜ (ÇAYAĞZI KÖYÜ)

6.1. RİVA KÖYÜNÜN İSTANBUL İLİ SINIRLARI İÇİNDEKİ YERİ

6.2. COĞRAFYASI

6.3. TURİZM POTANSİYELİ

6.4. MEVCUT DEĞERLER

6.5. DEĞERLENDİRME

SONUÇ

KAYNAKLAR

ÖZGEÇMİŞ

ÖZET

Yapılan bu çalışmanın amacı Türkiye Turizmi ve İstanbul'un Türkiye Turizmine olan katkısı, nedir onu belirlemek. Ve sorunları dile getirmek bu sorunların çözümü için öneriler sunmak. Önerileri sunarken mevcut değerlerinde korunup kullanılmasını sağlayacak bir öneri proje oluşturmaktır.

Çalışmanın 1. Bölümünde konu ile ilgili genel kavramlar olan turizm ve turist tanımı, genel özellikleri hakkında açıklamalar yer almaktadır.

2. Bölümde Türkiye'nin Uluslararası platformdaki yeri üzerinde durulmaktadır. Burada ülkelere göre gelen turist sayıları, geceleme sayıları verilmekte ve ülkelerin turizm gelir-gider durumları belirtilmektedir. Ayrıca bu bölüm içinde Türkiye'nin turizm potansiyeli, turizm sunusu ve sorunlarına kısaca değinilmektedir.

3. Bölümde İstanbul'un Türkiye Turizmi içindeki yeri başlığı altında İstanbul'un Ülke turizmi içindeki yerini belirlemek amacıyla çeşitli veriler sunulmaktadır. Bu verilerle İstanbul'un aldığı pay rakamsal olarak vurgulanmaktadır. Bunun yanı sıra İstanbul'a turist geliş - gidiş yolları şekilleri, nedenleri de verilmeye çalışılmıştır.

4. Bölümde artık olayı İstanbul düzeyine indirdiğimizden İstanbul'daki turizm tesisleri ile ilgili verilere yer verilmektedir. Burada tesislerin özellikleri, ülke toplamına göre yüzdeleri, kent içi toplanma noktalarının da kısaca değinilmektedir.

5. Bölümde bu aynı zamanda son bölümdür. Burada ise artık İstanbul'a turizmle ilgili çeşitli öneriler getirilmektedir. Bu önerileri getirirken daha önceki bölümdeki bulgular gözönünde bulundurulmaktadır. Ve olaya bilimsel bir yaklaşım yoluyla bakıp ona göre öneriler sunulmaktadır. Bu öneriler içinden **Beykoz - Riva Köyü** öneri proje olarak sunulmaktadır.

SUMMARY

The aim of this study is to introduce and find out ;

What are the advantages of the tourism for Turkey especially the advantages of İstanbul Tourism. What are the problems in tourism sector in Turkey. Whether there are any opportunities to solve the problems.

In the first chapter we will follow up the basic descriptions, explanations and peculiarities of the world " TOURISM".

In the second chapter we will read the position and the place of Turkey in international tourism area. We'll see how many tourists are coming to Turkey, and many are going to the other countries. What is the income and loss in tourism for all the countries and what are the basic problems in tourism in Turkey.

In the third chapter we'll see the place of İstanbul in Turkey in Turkey tourism, we'll read the volume of İstanbul Tourists, we'll learn the roads of İstanbul.

After the introduction of İstanbul, we'll learn the name of the famous sightseeing places, hotels, museums in İstanbul.

In the last chapter there are requests and offers for solving the tourism problems in Turkey especially in İstanbul. For the scientific side of solving the problems is used the proposal project of " Beykoz - Riva village"

GİRİŞ

Günümüzde artık turizm parasal ve kitlelerin yaptığı bir olay haline gelmiştir. Yarattığı ekonomik, sosyal ve kültürel etkiler ; ülke ekonomilerinde ve özellikle uluslararası alandaki ilişkilerde büyük etki payına sahiptir. Bu özelliği sebebiyle bizim gibi gelişmekte olan ülkeler için turizm , uluslararası platformda bir etkinlik sağlamak, tanıtım ve dış borç ödemeleri dengesi açısından ayrı bir öneme sahiptir.

Yapılan herşey uluslararası turizm için değil, birazda ulusal turizm için olmalıdır. Çünkü ulusal turizmi ne kadar geliştirirsek dış turizm olayındaki kalite o kadar artacak, turizm olayı gelişecek ve yayılacaktır.

Dünya'da 1950'lili yıllarda olan turizm patlaması , ülkemizde ancak 1933'te çıkan bir teşvik kanunu sonucu 1934'te patlama yapmıştır. Sonuç ortadadır.

Olayı yalnız ekonomik olarak görmemek lazımdır. Tabiki ülkemizde turizmin istekleri olan her türlü tabii kaynağı mevcuttur. Güney kıyılarımız Ege ve Akdeniz'de iklimi ve binlerce kilometrelik kumsalları , bölgelere dağılmış tarihi ve arkeolojik değerleri, gelenekleri, folklorik yapısı, milli kıyafetleri , müzikleri ve mahalli bayramlarıyla turisti çekici özellikleri fazlasıyla vardır.

Türk turizminin geleceği son yıllardaki hızlı gelişmenin devamı , doğal kaynakların korunması ve bu konuda eğitilmiş insan gücünün artırılması beceri kazandırılması nın yanısıra tanıtma, altyapı tesislerde standardizasyon, animasyon, rekreasyon, fiyat istikrarı, doğal ve artistik çevrenin korunması gibi tedbirlerin uygulanmasına bağlıdır.

Ülke turizminin Dünya turizmi ile bağlantısını kurmada , yukarıda saydığımız özelliklerin birçoğunda sahip bulunan illerden biridir İstanbul. Turistlerin yoğun ilgisinin devamı için turizm aktivitesini arttırmamız gerekirken ilgi devamlı olabilsin.

Bu çalışmada Dünya turizmi - Türkiye turizmi ve Türkiye turizmi - İstanbul Turizmi bağlantılarını inceleyerek belli doneler elde etmek buna göre belli mimari görüşlerimiz doğrultusunda mekanla ilgili çözümler sunabilmektir. Çalışmamızda çözümleri bulabilmek için Dünya Turizmi içinde Türkiye'nin durumunun ne olduğunun incelenmesi sonucu ortaya belli doneler ortaya çıkmıştır. Bunlar gelenturist sayısı, geceleme, konaklama ve turizm girdileridir. Bunların içindeki İstanbul'un payı açısından değerlendiril-

dirilmesi sonucu İstanbul'un ülke turizmi için gerçek önemi ortaya çıkmaktadır. Bu arada turizmin önemli bir noktası olan konaklama tesislerinin kapasitesi, yeterliliği ve turistin aradığı özelliklere sahip olması bakımından da olayı incelemek lazımdır. Buradada İstanbul'un payının ne olduğu İstanbul'daki yoğunlaşma alanları ve nedenleri öneriler açısından önemlidir.

Yapılan önerilerin İstanbul'u içermesi çözümlerin tüm Türkiye genelinde aynı olmadığı anlamına gelmemelidir. Sorun ve çözüm yolları aynıdır. Bölgesine göre biraz geri kalmışlık vardır.

İstanbul düşünülürken ülke genelinde çözümler önerilerek, konuya sorunlarına çözüm yolunda yardımcı olabilmektir.

M. Fazıl İRİYARI

Ocak - 1988

1 . GENEL KAVRAMLAR :

1.1. TURİZM

1.1.1. Turizmin Tanımı :

Turizm konu olarak değişik yönleri bulunan bir olay diye düşünülebilir.Çünkü turizm bir ziyaret, bir dinlenme ve eğlence, bir iş olayı gibi düşünülerek bu olayların her birine göre , hatta daha çeşitli konulara göre tanımlanabilir.

Konumuza uygun bir tanım A.I.E.S.T. "Uluslararası Turizm Uzmanları Bilimsel Araştırmalar Birliğinde kabul ettiği ve Prof.Hünziker ile Prof. Krapf'tın birlikte yaptıkları tanımlamadır; Tanıma göre para kazanma amacı güdülmeyen, devamlı bir kalışa dönüşmeyen ve bir yerde konaklamak, bir yerlere seyahat edilmek suretiyle yaratılan bunun sonucu doğan diğer eylemlerin tümüdür.(1)

Daha genel turizm tanımı yaparsak; bir yerlerde yerleşmemek şartıyla serbest bir ortamda her türlü düşünceden uzak, yapmak istediği , gerçekleştirmeyi düşündüğü istek ve arzularını tatmin edebilgi ferdén veya topluca yapılan seyahat eylemi ve bunun sonucu doğan yan eylemler bütünüdür diyebiliriz.

1.1.2. Turizmin Özellikleri :

1. Yerleşme amacı güdülmeyen yapılan bir seyahattır,
2. Bir özgürlük anlamında gelir,
3. Eğlenmek,dinlenmek,sıhhi ihtiyaçlarını gidermek,istek ve arzularını tatmin etmek (dinsel,sportif,kültürel vb.) , değişik yerler görmek amacıyla yapılır,
4. Başından sonuna kadar ekonomik bir olaydır.(2)

1.1.3. Turizmin Sınıflandırılması :

Baştada bahsettiğim gibi turizme değişik bakış açılarından bakabilir, bu bakış açılarına görede birçok başlık ve alt başlık halinde sıralayabiliriz.Buna göre turizm olayı

1.1.3.1. Turistik Tüketim Aşamalarına göre :

1. Dinamik Turizm :

Turizmin olayının seyahat bölümüdür.

2. Statik Turizm :

Turizmin hizmetler (otel,lokanta vb.) bölümüdür.

(1) Şevket GÜNAY - Tefvik ÇINAR Genel Turizm Bilgisi

(2) Dr. Hasan OLALI Türkiye'nin Ekonomik Gelişmesinde Turizmin Rolü.

1.1.3.2. Faydalanılan Araçlara ve Kaynaklarına göre :

Bu bölümde turizmi olayı araçlara (sahil, kaplıca, kurvaziyer vb.) ayrılır.

1.1.3.3. Turistik Hareketin Özelliğine göre :

1. İç Turizm :

Ülke içindeki seyahatler.

2. Dış Turizm :

Ülke dışına yapılan seyahatlerdir. İkiye ayrılır.

a. Aktif Dış Turizm :

Ülke dışından gelenlerin oluşturduğu hareket,

b. Pasif Dış Turizm :

Ülke insanlarının başka ülkelere turizm amacı ile yaptıkları seyahatlerdir.

1.1.3.4. Ticketing - Inclusif Turizm :

1. Ticketing :

Bilet alıp gidilinecek yere gidip, ihtiyaç ve gereksinmelerle ilgili kurumların orada karar verilerek seçilmesi ile yapılan turizm.

2. Inclusif :

Bütün faaliyetlerimizin programını yaparak çözümlenen seyahatlerdir.

1.1.3.5. Ulaştırma Aracına Göre Turizm :

1. Karayolları Turizmi

2. Denizyolu ile Turizm

3. Havayolu " "

1.1.3.6. Amacına Göre Turizm :

1. Sanatsal amaçlı turizm :

2. Tedavi amacı ile turizm :

3. Sportif amaçlı turizm :

1.1.3.7. Kişinin Ekonomik Gücüne Göre Turizm :

1. Lüks Turizm :
2. Sosyal Turizm :

1.1.3.8. Kalma Süresine Göre Turizm :

1. Günübirlik Turizm :
2. Kısa Süreli Konaklamalar :
- 3 Uzun Süreli Konaklamalar :

1.1.3.9. Katılmalara Göre Turizm :

1. Kişisel Turizm :
2. Grup Turizmi :

1.1.4. Turizm Coğrafyası :

Turizm olayında yerseçimi yapılırken gidilecek bölgedeki doğal zenginlikler, turistik merkezlerin durumu önemli rol oynar. Doğal güzellikleri ve özellikleri olan yerler turist açısından daima çekiş noktalar olmuşturlardır.

Coğrafi açıdan turizm sınıflandırılmak istendiğinde üç bölüme ayırabiliriz,

- a. Kıyı Turizmi :
- b. Dağ Turizmi :
- c. İçme ve Kaplıca Turizmi :

1.1.5. Turizm Sunusu :

Turiste sunulacak olan doğal zenginlikler ve kaynaklara göre bir sınıflama yapılırsa,

1.1.5.1. Doğal Kaynaklar :

Turizm için önemli sayılan kaynaklardan biridir. Jeolojik ve coğrafi özellikleri bakımından önemlidirler.(Örneğin Niagara Şelalesi, Pamukkale , vb.) Ülkelerin turizm politikaları bir yönden dende ülke ikliminin etkisi altında kalır.(Örneğin İsviçre'de kış turizmi, Fransa Riviera'sında yaz turizmi, vb.).Tabi birde ülke doğal kaynakları için yapılan turizm olayı var.(Türkiye'de Agamemnon, Almanya'da Baden vb.)

1.1.5.2. Sosyal Kaynaklar :

Sosyal içerikli kaynaklar denilince akla tarih-
sel, arkeolojik ve fantastik zenginlikler gelir. Ayrıca sosyal kaynaklara
festivalleri, fuar ve sergileri, kongreleride katabiliriz.

1.1.5.3. Psikolojik Kaynaklar :

Toplumlar ve ülkeler arasındaki manevi ve tarih-
sel yakınlıkları gösterebiliriz.

1.1.5.4. Maddesel Kaynaklar :

Turiste sunulacak olan materyaller (otel, lokan-
ta, karayolu vb.) maddesel kaynakları oluşturur.

1.2. TURİST

1.2.1. Turistin Tanımı :

Turist ; turizm olayını yaratan bir asal elemandır diyebiliriz. Yada dahada açarak bir tanım yaparsak Turist ; turizm tanımındaki şartları yerine getiren, belirli bir potansiyeli ve gereksinimleri olan seyahat ettiği yerde belirli bir konforarayan en önemlisi 24 saatten az olmayan seyahatler yapan seyahatler yapan kişidir.

Daha bilimsel bir tanımlama ararsak o zaman Birleşmiş Milletlerin İstatistik Eksperlerinin yaptığı tanımlamayı alabiliriz; "24 saat ve daha uzun süre için konutundan başka ülkeye geziye çıkan kimselere " yabancı turist denir. (1)

O.N.U.(Birleşmiş Milletler Örgütü) ve O.C.D.E.(Ekonomik Gelişme ve İşbirliği Örgütü) tarafından turist olabilecekler şu maddelerle belirlenmişlerdir.

- a. Eğlenmek veya sihihi nedenlerle seyahat edenler
- b. İş gezisine çıkanlar,
- c. Denizde eğlenmek için geziye çıkanlar,
- d. Bir toplantıya veya birgörevi yerine getirmek amacıyla yapılan seyahatlere çıkanlar.

1.2.2. Turistin Özellikleri :

1. Meraklarını, hobilerini ,istek ve arzularını seyahat ederek tatmin etmeye çalışan kişidir,

2. Serüven peşinde koşmayan kültürel ve estetik bir düşünceyle hareketlerine yön veren kişidir.

3. Zamanı kısıtlı ve bu kısıtlı zaman dilimi içinde olabildiğince yer görerek tatmin olanağı arayan kişidir.

4. Sunulan hizmetlerin alıştığı konforda olmasına dikkat eden ve öyle olmasını isteyen kişidir,

5. Her yaştan insanı artık teknolojik imkanlar sayesinde turist olabilmektedir.

(1) O.C.D.E. : "Le Tourisme Dans les pays de L'O.C.D.E."

Paris 1966. S.3.

2 . TÜRKİYE'NİN DÜNYA TURİZM PLATFORMUNDAKİ POZİSYONU :

2.1. GENEL YAKLAŞIM :

İstanbul'un Türkiye Turizmi içindeki payını belirlemeden önce Türkiye Dünya Turizm Platformunun neresinde yer almaktadır.Bunu belirlemek daha sonraki açıklamalar açısından yararlı olacaktır kanısındayım.

Turizm bugün evrensel bir endüstri olup, aynı zamanda en hızlı gelişmeyi gösteren bir kitle olayıdır.Uluslararası turizm, iyi planlandığı takdirde, birçok ülke için kalkınma stratejisinin önemli bir bölümünü oluşturacak bazı karakteristiklere sahiptir."Görünmez bir ihracat kalemi" olarak düşünüldüğünde, uluslararası turizmin "alışılmışın dışındaki özel - likleri" ülkeleri uluslararası ticaretin getirmiş olduğu pek çok çıkmazdan kurtarabilmektedir.

Görünmeyen bir ihracat kalemi olarak uluslararası turizm, Dünya'daki turist ihraç ve ithal eden her iki grup ülke üzerinde de birçok ekonomik , sosyo-kültürel ve çevresel etkiler ile birlikte büyümeye devam etmektedir.(Uluslararası turizm, Dünya ticaretinde petrolün ardından 2. büyük kalemi oluşturmaktadır.)

Uluslararası Turizmde, Türkiye Turizminin pozisyonunun ne olduğunun belirlenmesi mevcut bazı sorunların tanımlanmasında gerektirmiştir.Bu sorunların tanımlanması genel niteliklerin ve önerilerin ortaya konmasında yararlı olmuştur.Ülke sorunlarına getirilebilecek çözümler İstanbul açısından sorunların çözümlenmesinde ve tanımlanmasında büyük yararlar sağlayacaktır.

Uluslararası Turizm ile Türkiye Turizmi karşılaştırmasını gösteren veriler 2.1. , 2.2 tablolarında yer almaktadır. Tablo 2.1'de 1984 yılı uluslararası turizm hareketleri ele alınmaktadır.Bu tabloda OECD , İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına üye 25 ülkedeki turizm hareketlerini görebilmekteyiz.Türkiye'ninde üye olduğu bu toplulukta ki turizm gelişmelerini, turist sayısı açısından vermeye çalışılmıştır.OECD'nin yayınladığı rapora göre , bu tabloda yer alan başlıca ülkelerin 1984 yılında 519 milyon turist ağırladıkları görülmektedir.Aynı ülkelerin 1984 yılında bir önceki yıla göre turist sayısındaki artış oranı %5.9 'dur.Esasen 1984 Yılı dünya ekonomisi yönünden çok olumlu geçtiğinden turizm sektöründe de önemli oranda gelişme kaydedilmiştir.

1984 yılında OECD'ye üye 14 ülkeye gelen turist sayısında bir

önceki yıla oranla, ABD'nin dışında, artışlar kaydedilmiştir. Örneğin; 1984 yılında bir önceki yıla göre turist sayısında Avusturya'da % 0.1 , Yunanistan'da % 15.6 , İzlanda'da % 10 , İrlanda'da % 1, İtalya'da % 5.5 , Portekiz'de % 10.9, İspanya'da % 4, İsviçre'de % 3, İngiltere'de % 9.7, Kanada'da % 7.4 , Yeni Zelanda'da % 11.3, Japonya'da % 7.2 oranlarında artış sağlarken, ABD'de % 4 oranında düşüş gözlenmiştir. Türkiye'de ise bir önceki yıla göre 1983 Yılında turist sayısında % 16.8 oranında bir artış görülmüş, 1984 yılında ise % 30.3 oranındaki artışla turist sayısı 2 milyona ulaşmıştır.

Dünya dış turizm gelirlerinde ise , 1974 yılında bile-ki bu yıl ilk petrol şoku ile karşıyaşıldığı tarihtir ve dünya hızla krize uyum sağlamıştır, bir düşme olmamıştır, turizm gelirleri 1984 yılında 70 milyar dolar civarında kaydedilmiştir. Bu da turizm sektörünün dünya ekonomisi için önemini ve hatta vazgeçilmez yapısını birkez daha ortaya koymaktadır.

Bu arada tablo 2.2. de de görülebileceği gibi bazı ülkelerin dış turizm gelirleri ilginç düzeylere varmıştır. Örneğin ; OECD üyesi ülkeler arasında 1984 yılında turizm gelirleri açısından Türkiye 562 milyon dolarla en son sırada bulunurken, yine 1984 Yılında bir önceki yıla göre turizm gelirlerindeki artış oranı yönünden birinci sırada yer almaktadır. Gelir artış hızı yönünden Türkiye'yi sırasıyla; Avusturya-Japonya(% 17.7) Portekiz (% 14.2), İspanya (% 12.5), Yunanistan (% 11), Kanada (% 9.5) Fransa (% 5.1), Hollanda (% 3.8), İsveç (% 0.9), İsviçre (% 0.6), Almanya (% 0.4), İngiltere ve Amerika (% 0.2) izlemektedir. Turizm gelirleri açısından düşüş gösteren 4 ülke arasında ise birinci sırayı İtalya almış olup düşüş oranı % 4.9' dur.

Yine OECD' ye üye 17 ülkeden 7'si 1984 yılında bir önceki yıla oranla turizme daha çok harcama yaparken, 10 ülkede ise harcamalarda azalma kaydedilmiştir. Harcamaların en fazla azaldığı ülke % 10.1 oranla Avusturya, en çok artış görüldüğü ülke ise % 116.1 oranla Türkiye'dir. 1984 yılında OECD ülkelerinin toplam turizm harcamalarında bir önceki yıla göre % 1.1 oranında bir artış gözlenmiştir.

Tablo 2.2. deki konunun aynısının 1985 yılını içeren bölümü ise tablo 2.3. de görülmektedir. 1985 yılında dış turizm gelirleri 75 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Bu rakam 1984 yılına göre 5 milyar dolar daha fazladır.

(1984 YILI) ULUSLARARASI TURİZM HAREKETLERİ

TABLO:2.1.

Ziyaret Edilen Ülkeler	Turist Sayısı (milyon kişi)	1984/1983 (%)	1983/1982 (%)
Avusturya	129.3	0.1	0.4
Belçika	--	--	--
Danimarka	--	--	--
Finlandiya	--	--	--
Fransa	--	--	0.0
Almanya	194.5	0.1	- 1.8
Yunanistan	5.5	15.6	- 5.1
İzlanda	0.1	10.0	6.9
İrlanda	9.9	1.0	0.1
İtalya	49.1	5.5	- 3.6
Lüksemburg	--	--	--
Hollanda	--	--	--
Norveç	--	--	1.4
Portekiz	4.1	10.9	17.4
İspanya	42.9	4.0	- 1.8
İsveç	--	--	--
İsviçre	11.9	3.0	0.0
Türkiye	2.1	30.3	16.8
İngiltere	13.7	9.7	7.4
Kanada	13.4	7.4	2.5
ABD	20.8	- 4.0	3.7
Avusturalya	--	--	- 1.1
Yeni Zelanda	0.6	11.3	5.6
Japonya	2.1	7.2	9.8
Yugoslavya	19.7	5.3	4.6

Kaynak : Tourism Policy And International Tourism, OECD - Paris 1985

TABLO : 2.2.

ULUSLARARASI TURİZM GELİR VE HARCAMALARI (1983 - 1984 YILI)
(milyon dolar)

ÜLKELER	G E L İ R			G İ D E R		
	1983	1984	%	1983	1984	%
Almanya	5.457.2	5.478.9	0.4	15.141.5	13.910.3	- 8.1
Avusturya	5.253.0	5.028.5	- 4.3	2.897.1	2.607.1	-10.1
Belçika-Lüksemburg	1.711.5	1.675.8	- 2.1	2.096.0	1.954.6	- 6.8
Fransa	7.266.5	7.597.9	5.1	4.281.6	4.315.8	0.8
Hollanda	1.476.0	1.532.1	3.8	3.297.8	3.016.1	- 8.5
İngiltere	5.533.9	5.545.9	0.2	6.139.1	6.143.4	0.2
İspanya	6.898.0	7.759.9	12.5	896.0	839.7	- 6.3
İsveç	1.063.0	1.072.6	0.9	1.624.9	1.653.3	1.8
İsviçre	3.153.3	3.170.7	0.6	2.300.7	2.287.6	- 0.6
İtalya	9.033.2	8.594.9	- 4.9	1.821.7	2.098.2	15.2
Portekiz	840.2	959.4	14.2	228.8	224.1	- 2.1
Türkiye	414.5	561.8	30.5	128.0	276.6	116.1
Yunanistan	1.179.9	1.309.4	11.0	322.8	302.7	- 6.2
Diğerleri(*)	2.989.0	2.944.4	- 1.5	3.915.4	3.855.2	- 1.5
Avrupa Grubu Toplamı	52.229.3	53.232.3	1.9	45.086.4	43.485.6	- 3.6
Amerika	11.408.0	11.426.0	0.2	13.977.0	15.805.0	13.1
Kanada	2.582.0	2.828.6	9.5	3.915.2	3.883.4	- 0.8
K.Amerika Grb. Top.	13.990.0	14.254.8	1.9	17.892.2	19.688.4	10.0
Avust-Jap. Toplamı	2.131.7	2.509.9	17.7	6.590.0	7.086.1	7.5
OECD Ülkeleri Top.	68.351.0	69.996.8	2.4	69.568.6	70.260.0	1.1
Yugoslavya	928.9	1.053.7	13.4	--	--	--

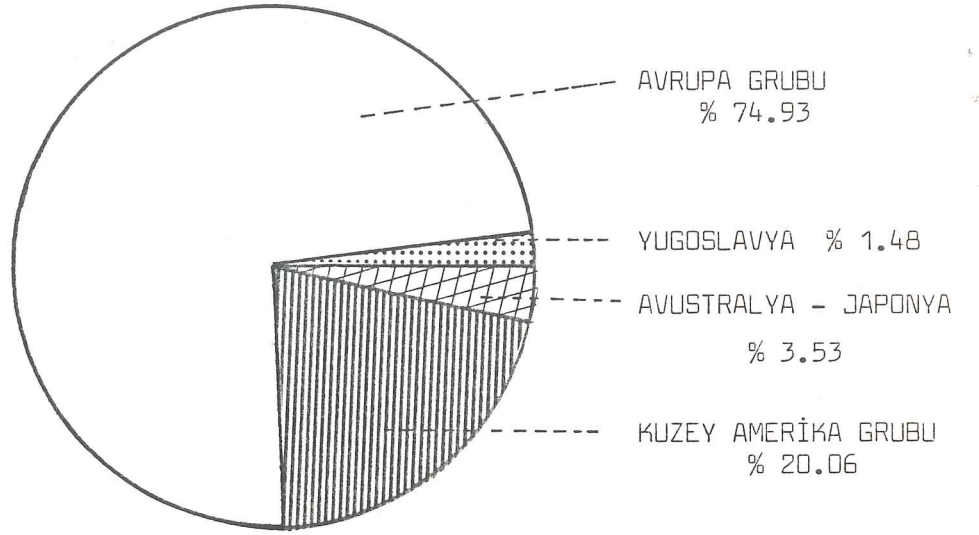
Kaynak : Tourism Policy And İnternakional Tourism , OECD - Paris , 1985

(*) Danimarka, Finlandiya, İzlanda, İrlanda ve Norveç

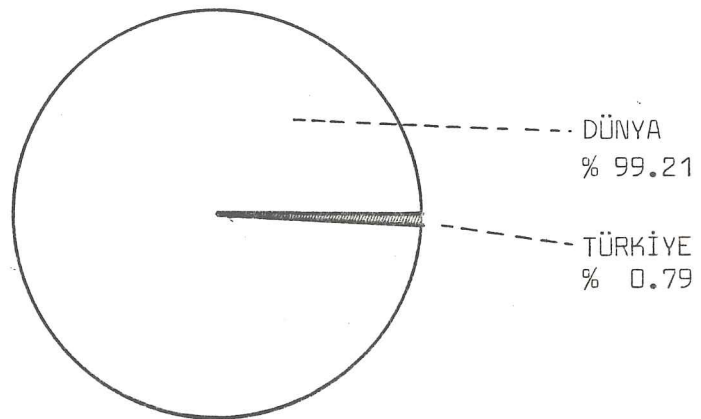
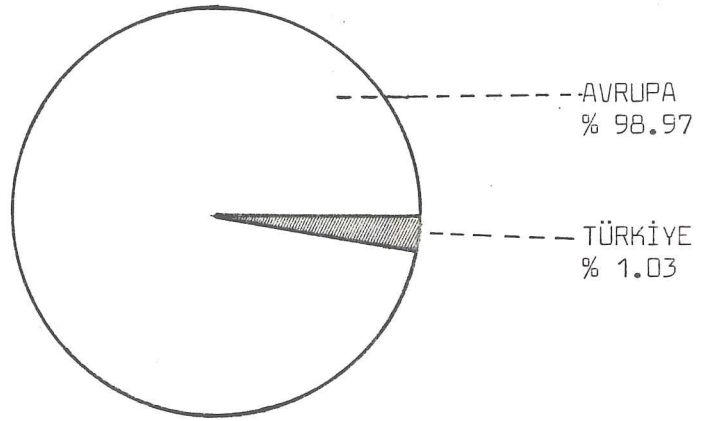
TABLO : 2.2.A

ULUSLARARASI TURİZM GELİRLERİ (1984 YILI)

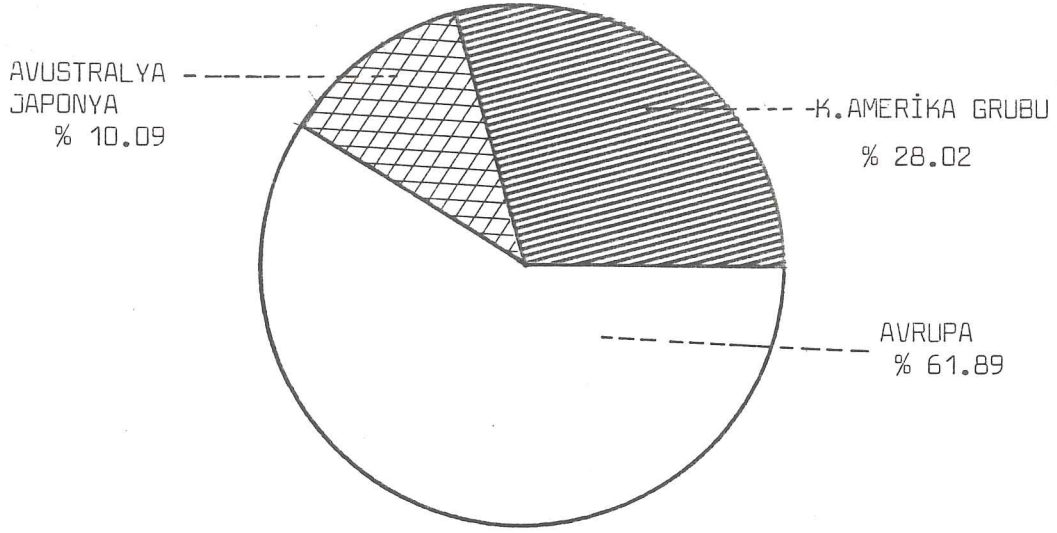
ULUSLARARASI GELİR DAĞILIMINA GÖRE TÜRKİYE'NİN AVRUPA VE DÜNYA'YA GÖRE DURUMU :

(OECD ÜLKELERİ)

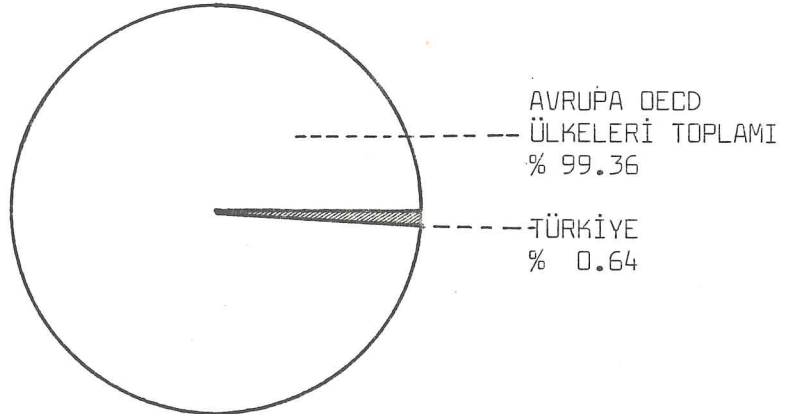

TABLO : 2.2.8

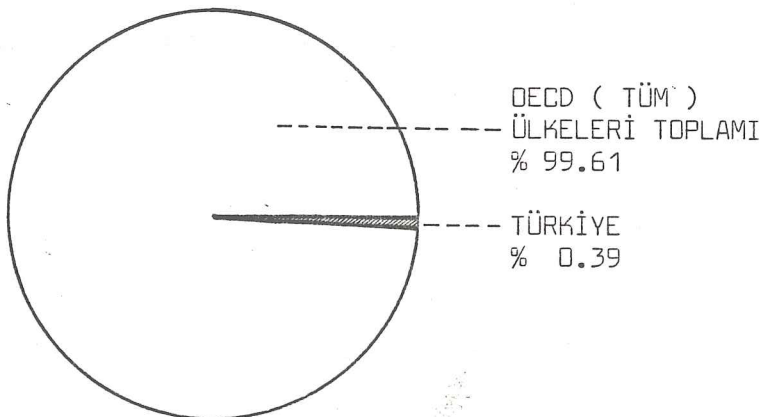
ULUSLARARASI TURİZM GİDERLERİ (1984 YILI)

AVRUPA ÜLKELERİNE GÖRE TÜRKİYE'NİN HARCAMA DURUMU :

TÜM OECD ÜLKELERİNE GÖRE TÜRKİYE'NİN HARCAMA DURUMU :

Bu da demektir ki, 1985 yılında turizm gelirlerinde 1984 yılına göre % 5.4 bir artış olmuştur. 1984 yılında olduğu gibi gene Türkiye OECD Ülkeleri arasında % 74.3 artış hızıyla birinci sırada yer alırken onu sırayla ; Portekiz (% 17.6) ve İngiltere (% 13.9) izlemektedir. 1985 yılında turizm gelirleri açısından düşüş gösteren ülkeler arasında ise ilk sırayı Hollanda (% 2.2) almış bulunmaktadır.

Yine OECD'ye üye ülkeler arasında 1985 yılında bir önceki yıla oranla turizm giderlerinde Avustralya - Japonya haricindeki tüm ülkelerde artış görülmektedir. 1985 yılında OECD ülkelerinin toplam turizm giderlerinde bir önceki yıla göre % 5.0 oranında bir artış kaydedilmiştir.

OECD üyesi ülkelerindeki turist sayılarını tablo 2.4. de görmek mümkündür.

OECD'nin yayınladığı rapora göre, tabloda yer alan başlıca ülkelerde 1985 yılında 644 milyon turistin gecelediği görülmektedir. Aynı ülkelerin bir önceki yıla göre turist gecelemeelerindeki artış oranı ise % 24'dür. Bu oranda dünya da turizm hareketlerindeki olumlu gelişmenin bir göstergesidir.

1985 yılında OECD'ye üye 14 ülkenin turist geceleme sayılarındaki gelişmeyi bir önceki yıla oranla ayrı ayrı incelediğimizde; 6 ülkenin turist sayılarında azalış, diğerlerinde ise artış kaydedildiği gözlenebilir. 1985 yılında bir önceki yıla göre turist sayısında azalış kaydedilen ülkeler sırasıyla; Lüksemburg (% 10.5), İrlanda (% 2.2), Avusturya (% 1.9), Danimarka (% 1.5), İsveç (% 0.6)'dır. Yine aynı yıllar arasında turist gecelemede en fazla artış görülen ülke ise Türkiye olup, artış oranı % 31.0'dır.

2.2. TURİZMİN GELİŞİMİ:

Artık bugün herkesin tatil denince anladığı, yada tatil dediğimizde çıkmak istediği tatil gezisinin içinde muhakkak bulunan güneşli bir tatil özlemidir. Bu tabiki Kuzey Avrupa ülkelerinde maksimum düzeye ulaşan bir özlemdir. Bunda teknolojik üstünlüklerin sağladığı imkanlarda önemli rol oynamaktadır.

Turizmin gelişmesinde ekonomi önemli bir etkidir. Çünkü seyahat etmek, tatile çıkmak insan için zorunlu bir eylem değildir. Kişinin ekonomik durumu ile bağıntılı bir olaydır. Kişinin ekonomisi ne kadar iyi ise okadar çok seyahatte çıkar, okadar çok tatil yapabilir.

TABLO : 2.3.

ULUSLARARASI TURİZM GELİR VE GİDERLERİ (1984 - 1985 YILI)
(OECD Üyesi Ülkelerde)
(milyon dolar)

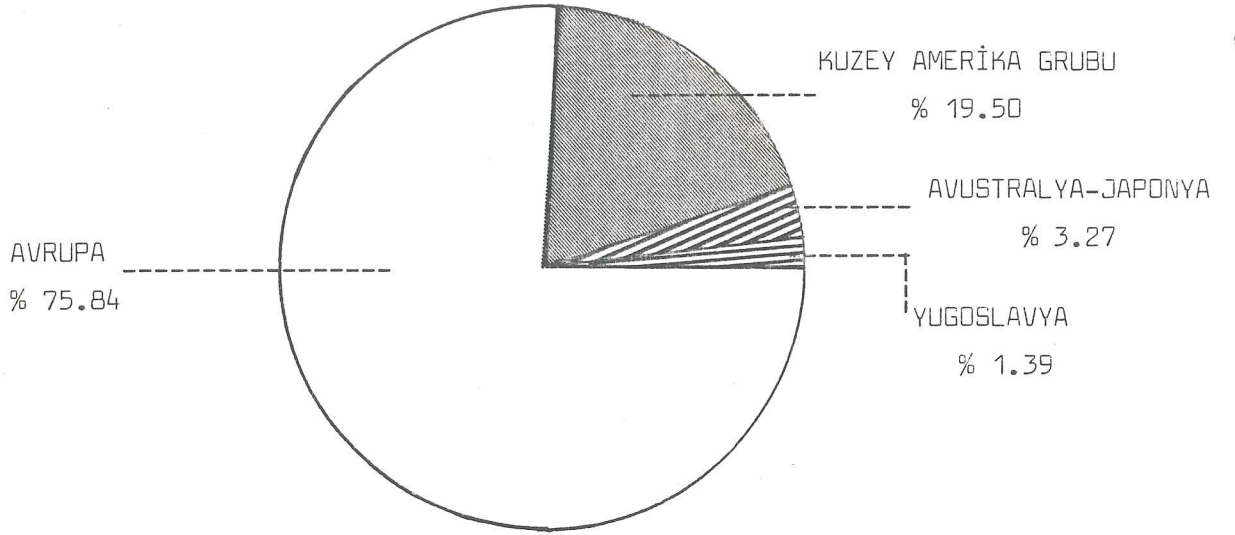
ÜLKELER	G E L İ R			G İ D E R		
	1984	1985	%	1984	1985	%
Avusturya	5.049.6	5.046.8	- 0.1	2.623.8	2.784.6	6.1
Belçika-Lüksemburg	1.663.7	1.660.8	- 0.2	1.954.6	2.047.9	4.8
Hollanda	1.530.5	1.497.5	- 2.2	3.015.8	3.116.2	3.3
İngiltere	6.139.4	6.994.7	13.9	6.204.6	6.256.9	0.8
Fransa	7.597.9	7.928.6	4.4	4.270.8	4.551.3	6.6
Almanya	5.504.2	5.896.7	7.1	14.087.7	14.601.4	3.6
İspanya	7.759.9	8.083.7	4.2	839.7	999.5	19.0
İsveç	1.128.4	1.176.3	4.3	1.713.0	1.946.7	13.6
İsviçre	3.170.7	3.163.9	- 0.2	2.287.6	2.413.1	5.5
İtalya	8.594.9	8.757.7	1.9	2.098.2	2.283.4	8.8
Portekiz	959.7	1.128.5	17.6	224.6	235.6	4.9
Türkiye	840.0	1.482.0	76.4	276.6	327.0	18.2
Yunanistan	1.309.4	1.425.8	8.9	340.5	370.9	8.9
Diğerleri (*)	2.955.0	3.148.9	6.6	3.866.8	4.377.4	13.2
Avrupa Grubu Toplamı	54.203.3	57.391.9	5.9	43.804.3	46.311.9	5.7
ABD	11.386.0	11.655.0	2.4	16.008.0	17,043.0	6.5
Kanada	2.828.6	3.101.5	9.6	3.976.0	4.125.1	3.7
Kuzey Amerika Grb. T.	14.214.6	14.756.5	3.8	19.984.0	21.168.1	5.9
Avust-Jap. Toplamı	2.362.6	2.471.8	4.6	7.213.8	7.083.8	- 1.8
OECD toplamı	70.780.5	74.620.2	5.4	71.002.1	74.563.8	5.0
Yugoslavya	1.053.7	1.050.2	- 0.3	--	--	--

Kaynak : Tourism Policy And International Tourism OECD - Paris 1986

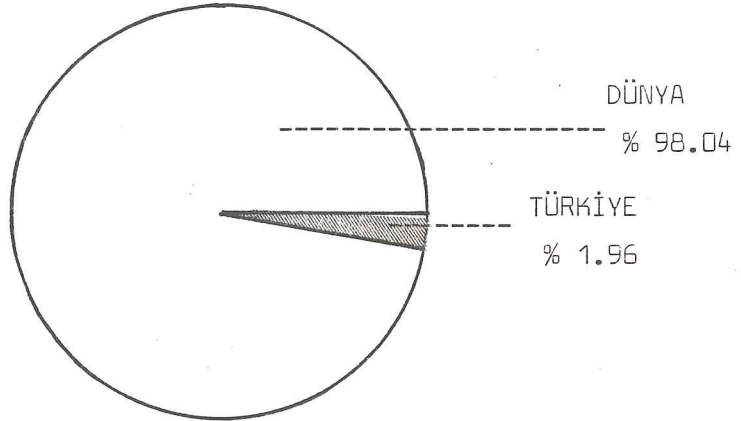
(*) Danimarka ,Finlandiya ,İrlanda ,İzlanda , Norveç.

TABLO : 2.3.A

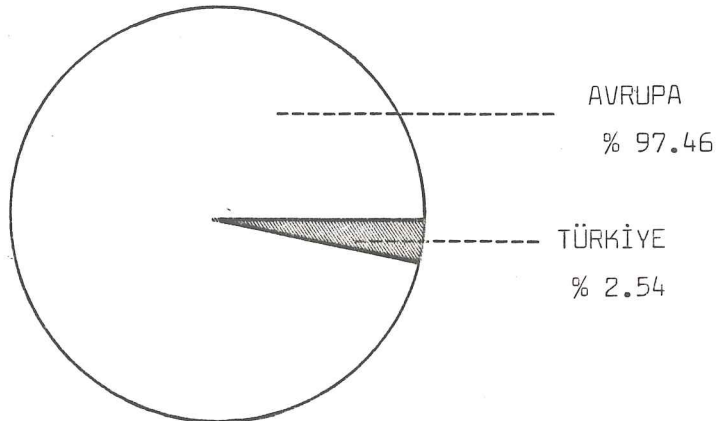
ULUSLARARASI TURİZM GELİRLERİ DAĞILIMI (1985 YILI)
(OECD ÜYESİ ÜLKELERDE)

TÜRKİYE'NİN DÜNYA GELİR DAĞILIMINDAN ALDIĞI PAY :

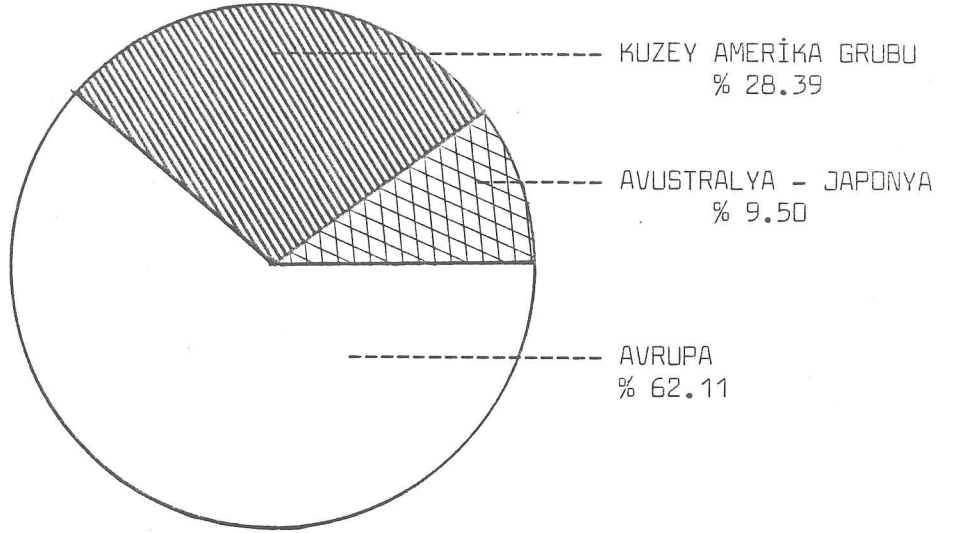

TÜRKİYE'NİN AVRUPA GELİR DAĞILIMINDAN ALDIĞI PAY :

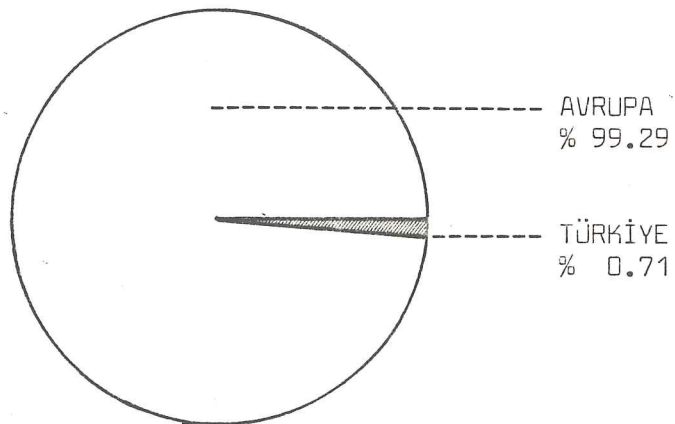
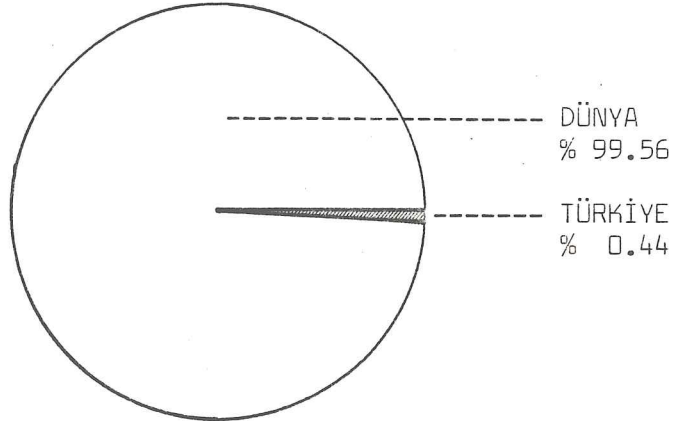

TABLO : 2.3.8

ULUSLARARASI TURİZM GİDERLERİ DAĞILIMI (1985 YILI)
(OECD ÜYESİ ÜLKELERDE)

ULUSLARARASI TURİZM GİDERLERİNE GÖRE TÜRKİYE'NİN
DÜNYA VE AVRUPA'YA GÖRE DURUMU :

TABLO : 2.4.

ULUSLARARASI TURİZM HAREKETLERİ (1985 YILI)
(OECD Üyesi Ülkelerde)

Ziyaret Edilen Ülkeler	1985 Yılı Geceleme Sayısı(milyon)	1985/1984 (%)	1984/1983 (%)
Avusturya	85.1	- 1.9	- 0.8
Belçika	9.8	5.5	4.3
Danimarka	9.0	- 1.5	4.4
Almanya	28.1	7.4	--
Yunanistan	35.5	9.5	18.9
İrlanda	18.8	- 2.2	2.9
İtalya	97.6	2.6	- 2.2
Lüksemburg	2.2	- 10.5	18.9
Portekiz	14.9	17.1	6.9
İsveç	7.5	- 0.9	3.9
İsviçre	35.2	- 0.6	- 2.8
Türkiye	4.9	31.0	31.2
İngiltere	167.7	8.5	6.6
Kanada	77.1	0.3	9.4
OECD	--	3.8	3.9
Yugoslavya	50.8	20.2	19.6

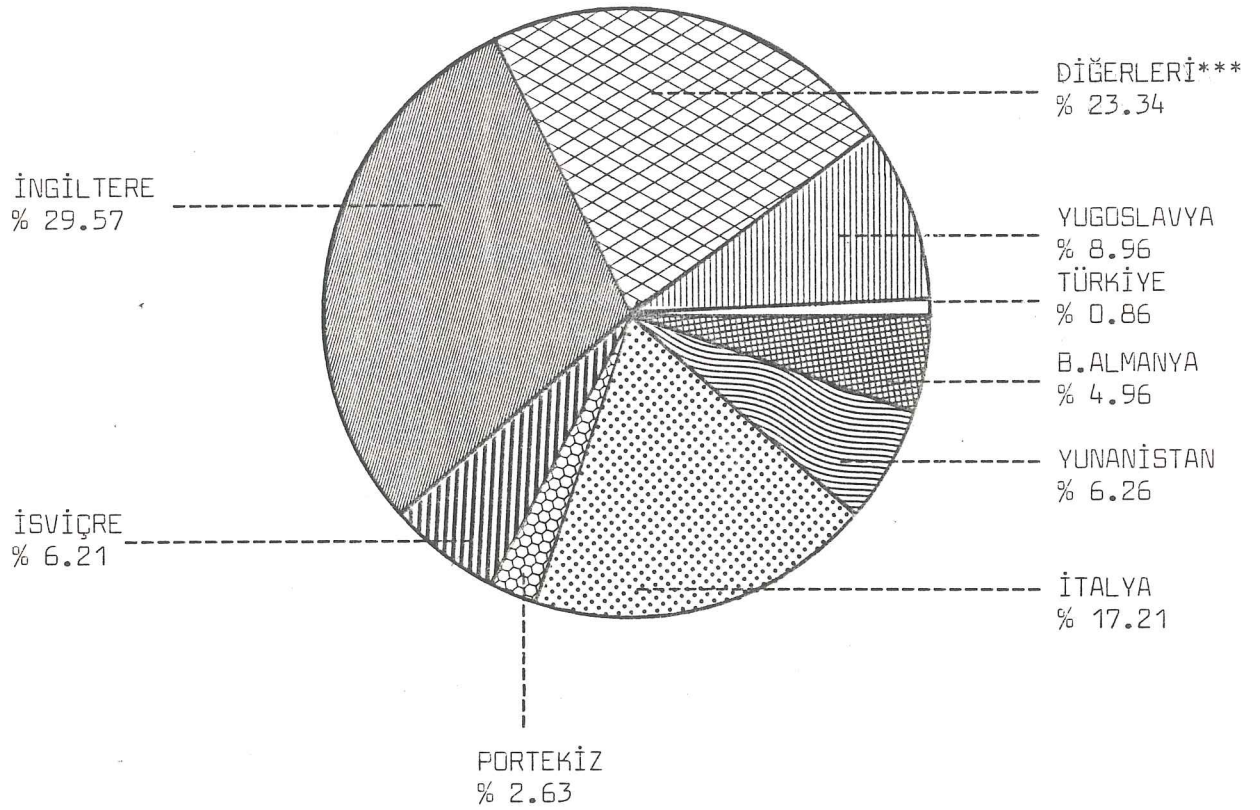
Kaynak : Tourism Policy and International Tourism, OECD - Paris 1986

TABLO : 2.4.A

ULUSLARARASI TURİZM HAREKETLERİ
(OECD ÜYESİ ÜLKELERDE)

* 1985 YILI *

GECELEME DURUMU

*** DİĞERLERİ : BELÇİKA, DANİMARKA, LÜKSEMBURG, İSVEÇ

Günümüzde kişi sosyal haklarının iyileşmesi sonucu ücretli tatil olayından istifade edilmesi tatil yapma olanağı sınırlı yada hiç olmıyan büyük bir kitleye tatil yapma olanağı sağlamıştır.

Tatilin genelde kısa olması,gidilecek yerin ulaşım açısından yakınlığı ve uzaklığı ulaşımın cinsi ve kişinin ulaşımına ayırdığı para yönünden önemlidir.Aynı zamanda teknolojik ilerleme sayesinde kişinin tatilini geçireceği yerde ki kalış süresini uzatmaktadır.

Artık günümüzde topluca turların uygulanması böyle turlarda fiyatların belirli olması,birçok seçenek turun bulunması,kişinin bütçesine uygun bir tur seçebilmesini sağlamaktadır.Bu gibi turlar kişi bütçesinin tatil açısından yardımcıdır.Çünkü kişi böyle bir turu tek başına yapabilecek durumda olmasına nazaran ucuzdur.Bu turlarda blok rezervasyonların yapılması tur maliyetini düşüren baş etkindir.

2.3. TÜRKİYE'NİN TURİZM SUNUSU :

Türkiye bu konuda Dünya Ülkeleri arasında sayılı bir yere sahiptir.

2.3.1. Doğal Veriler :

Coğrafik ve Jeolojik özelliklerimizin güzelliği turistlere çok çeşitli imkanlar sunmaktadır.Mevcut kullanılan kaynakların yanında halen büyük bir kısmının değerlendirilmemesi ülkemiz için acı gerçeklerden biridir.

2.3.2. Sosyal Veriler :

Anadolu'nun tarih boyu büyük medeniyetlere beşiklik etmesi sosyal veriler açısından ülkemizi dünyanın ilgisini çeken odak noktalarından biri yapmaktadır.

2.3.3. Psikolojik Veriler :

Son yıllarda yapılan propaganda çalışmaları sayesinde yaratılan Türk hayranlığı, verileri oluşturur.

2.3.4. Türkiye Turizm Endüstrisinin Durumu :

Son yıllarda yapılan yatırımlar sayesinde ülkemiz bu konudaki az gelişmişliğini azaltmaya çalışmaktadır.Fakat bu konuda gene sonlarda yer almaktadır.Buda turizmimizi ve gelirlerimizi olumsuz etkilemektedir.

TABLO : 2.5.

YILLAR İTİBARIYLA DÜNYA DIŞ TURİZM HAREKETLERİ İLE TÜRKİYE'NİN PAYI
(1950 - 1985)

Yıllar	Uluslararası Turizme Katılan Turist Sayısı	Türkiye'ye Gelen Dış Turist Sayısı	Dünya Dış Turizm Gelirleri (Milyon \$)	Türkiye'nin Dış Turizm Gelirleri (Milyon \$)
1950	25.281.000	25.000	2.100	1.0
1958	55.250.000	115.000	5.499	1.5
1959	63.000.000	127.000	5.847	4.8
1960	71.000.000	94.000	6.224	6.0
1961	75.281.000	129.000	7.284	7.1
1962	81.406.000	173.000	8.027	8.3
1963	93.756.000	155.000	10.834	7.7
1964	105.745.000	168.054	10.595	8.3
1965	113.880.000	300.790	11.692	8.3
1966	129.300.000	382.000	13.121	12.1
1967	137.992.000	345.677	14.130	13.2
1968	141.648.000	383.155	14.014	24.1
1969	154.000.000	434.718	15.500	36.5
1970	168.000.000	466.390	17.400	51.6
1971	181.500.000	494.003	21.230	62.9
1972	193.000.000	573.428	23.069	103.7
1973	215.000.000	776.014	26.370	171.5
1974	209.200.000	660.293	27.667	193.7
1975	213.000.000	756.235	31.900	200.9
1976	219.000.000	980.000	40.000	180.5
1977	225.000.000	960.000	52.500	204.9
1978	266.000.000	960.000	65.000	230.4
1979	276.000.000	900.000	79.000	280.7
1980	285.000.000	900.000	92.000	327.0
1981	293.000.000	998.000	110.000	381.0
1982	308.000.000	950.000	132.000	370.0
1983	320.000.000	1.138.255	150.000	408.4
1984	335.000.000	1.400.000	170.000	548.0
1985(*)	-	2.000.000	-	600.0
1985(**)	-	2.500.000	-	1.300.0
1985(***)	-	1.450.000	-	
1985(****)	-	1.650.000	-	

KAYNAK : UIOOT, OMT, DPT, DİE, Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları

- (*) Program (toplam yabancı ve gelirler)
(**) Toplam yabancı ve gelirlerin gerçekleşme tahmini
(***) Program (konaklama yapan turist sayısı)
(****) Konaklama yapan turist gerçekleşme tahmini

TABLO : 2.6.

1981 - 1990 DÜNYA TURİZMİ GERÇEK BÜYEME TAHMİNLERİ (*)
(Enflasyon ve kambiyo orandaki dalgalanmalar hariç)

	Milyar Dolar	1981	1990	Yıllık % artış or- talaması
İç ve Dış Turizm Toplam Dünya Hasılatı		700.0	1.085.0	5.0
Uluslararası Turizm-Dünya Hasılatı (ulaşım dahil)		176.0	285.0	5.5
Uluslararası Turizm - Dünya Hasılatı (ulaşım hariç)		106.0	179.0	6.0
İç Turizm Dünya Hasılatı (ulaşım dahil)		524.0	800.0	5.0
İç ve Dış Turizm ABD Hasılatı		191.0	301.0	5.2
İç Turizm ABD Hasılatı		179.0	277.0	5.0
Uluslararası Turizmde ABD Harcamaları (Bilet giderleri dahil)		18.5	34.0	7.0
Hava yolcuları Dünya Toplam Geliri(tarifeli,tarifesiz ve Bölgesel araçlar dahil)		76.3	129.0	6.0
Otel,Motel ve Üteki Rezervas- yonlar Dünya gelirler Toplamı		87.0	130.0	4.5
ABD Otel-Motel Gelirleri		28.9	41.0	4.0
	Dolar Trilyon			
Dünya Gayri Safi Hasılası		11.7	15.5	3.2
ABD Gayri Safi Hasılası		2.9	3.8	3.1
Dünya Turizm Hasılatı Dünya Gayri Zafi Hasılası Oranı	Yüzde	% 6	% 7	
	Trilyon Dolar	2.0	2.7	3.5

KAYNAK : Child and Waters Inc. New York

(*) Gözden geçirilmiştir.

2.4. KONAKLAMA KAPASİTESİ VE TESİSLERİ DURUMU

Konaklama tesisleri kapasitesi Avrupa'nın Turizm açısından önde gelen ülkelerinin değerleri (1981 yılı itibarıyla) verilmiştir. (Tablo 2.7.) Tablo da yer alan Türkiye yatak kapasitesi ile ilgili değerler dış turizm e yönelik olarak faaliyet gösterebilecek turizm müessesesi belgesine sahip tesisler dikkate alındığında turiste hitap edecek yatak kapasitesi - nin tablodaki rakamlarının çok altında olduğu gözlenecektir. Turizmcilere ve seyahat acentelerine göre ise turiste hitap edebilecek kaliteli yatak sayımız onbeşbin civarındadır. Bu sayıya ulaşmak istenen turist sayısı ve turizm gelirleri açısından oldukça yetersizdir. 1981 yılı verilerine göre bir karşılaştırma yapılırsa (tablo 2.7.) Türkiye'nin ikimisli yatağı bulunan Portekiz, ikimisli turist, beş misli yatağı bulunan Yunanistan dört misli turisti ağırlamaktadır. Hele hele güney ucumuzdaki Yunanistan'a ait Rodos Ada'sındaki yatak kapasitesinin 55 binin üzerinde olduğunu söylersek ülkemizin gerçeği ortaya çıkar. Buradan ortaya çıkan sonuç turizmimizin gelişmesini engelleyen faktörlerinden birisinin de konaklama tesislerimizin yetersiz olmasını gösterebiliriz. Buna birde tesislerin çoğunun turistlere eğlence ve spor yapma imkânlarını tam olarak sunmadığını eklersek turist sayısında yıllardır beklenen patlamanın ne den bu kadar uzun süre aldığına en güzel cevabını vermiş oluruz.

2.5. ULUSLARARASI KARŞILAŞTIRMALARA GÖRE TURİZM YOĞUNLUĞU :

Ülkelere gelen turistlerin sayısı, geceleme sayıları, turizm girdileri tablo 2.1., 2.2., 2.3., 2.4. de verilmişti.

Buradaki verilerden de anlaşılacağı gibi Türkiye'nin turizm girdileri açısından yeri ensonunculuktur. Fakat işin güzel yanı ülkemizin turizm gelişmesi açısından enbaşta yer almasıdır. Buda demektir ki bu gelişme devam ederse diğer ülkelere yetişme ümidimiz olduğudur.

Turist akımlarının yönü bellidir. kuzeyden - güneye , batıdan doğuya doğrudur. Turist çeken ülkeler hep aynıdır. Bizim de içinde bulunduğumuz Akdeniz'de çetin bir rekabet vardır. Güney Avrupa Ülkeleri ile Kuzey Afrika Ülkeleri Fas ve Tunus rekabet etmeye çalışmaktadır. Daha doğrusu rekabet etmeye çalışmaktadır. (tablo 2.8.) de 1981 ve 1982 yıllarındaki turist sayılarından olayın boyutu anlaşılmaktadır.

TABLO : 2.7.

TÜRKİYE'NİN TURİSTİK BELGELİ YATAK KAPASİTESİ
(1978 - 1986)

YILLAR	TOPLAM KAPASİTE (Yatak Sayısı)
1978	52.385
1979	53.956
1980	56.044
1981	58.242
1982	62.372
1983	65.934
1984	68.266
1985	85.995
1986	92.129

KAYNAK : T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI Belgeli Turizm Tesisleri
Raporu 1986 Nisan-1987

TABLO : 2.7.A.

GELİŞMİŞ BAZI ÜLKELERİN YATAK KAPASİTELERİ VE TURİST
GİRİŞLERİ (1981 YILI İTİBARIYLA)

ÜLKE	TURİST GİRİŞİ	YATAK KAPASİTESİ
Türkiye	1.405.311	58.242
Portekiz	2.566.000	98.800
Yunanistan	5.094.349	295.704
İspanya	40.129.323	981.600
İtalya	43.506.114	1.576.871
Fransa	30.572.000	1.578.000

KAYNAK : Tourism Policy and International tourism in OECD - Paris 1985

TABLO : 2.7.B.
1982 YILINA GÖRE GELİŞMİŞ BAZI ÜLKELERİN YATAK KAPASİTELERİ
VE TURİST SAYILARI

ÜLKE	ARTIŞ ORANI	TURİST GİRİŞİ (milyon)	ARTIŞ ORANI	YATAK KAPASİTESİ
Yunanistan	% 6.01	5.4	5.17	311.000
Portekiz	176.92	7.2	25.51	124.000
İspanya	5.0	42.0	1.98	1.001.000
Yugoslavya	-	-	-	289.000

TABLO : 2.8.

ÜLKELERİN TURİST SAYILARI
(MİLYON KİŞİ)

ÜLKELER	YILLAR		ARTIŞ ORANI %
	1981	1982	
İtalya	43.5	48.3	11.05
İspanya	40.0	42.0	5.00
Fransa	30.4	-	-
Yugoslavya	20.4	17.9	-12.25
Avusturya	14.2	14.2	-
Almanya	9.5	9.5	-
Portekiz	7.2	7.3	1.39
Yunanistan	5.5	5.4	-1.82
Belçika	4.3	4.4	2.33
Türkiye	1.4	1.3	-7.14
Tunus	2.1	1.3	- 36.36
İsrail	-	-	-

KAYNAK : Turizm İstatistikleri , 1981 - 1982, OECD

Kuzey Afrika ülkelerinden Fas ve Tunus rekabeti ancak 1980 - 1981 yıllarında sürdürebilmişlerdir. Gelişmeleri 1983'te devam etmemiştir. 1983 yılında Türkiye turizmde geçen yıla oranla % 16 birer artış olmuştur. Akla acaba Türkiye bu ülkelerin paylarını aldığını mı diye bir soru gelmektedir.

Türkiye'yi komşularıyla mukayese ettiğimizde, henüz çok büyük farklar bulunmaktadır. Aslında bu mukayese mantıken yanlıştır. Çünkü Türkiye'nin Yunanistan ve Yugoslavya ile mukayese edilebilmesi için turizm arz verilerinin onlarınki kadar olması gerekir. Türkiye'nin 1983 yılında 65 bin yatak kapasitesiyle 5 milyon turist kabul etmesi mümkün değildir.

Uluslararası turizm trafiğinde ABD, Batı Almanya, Fransa, İngiltere ve Japonya en çok turist gönderen ülke özelliğini muhafaza edecekler-

dir.Fakat turist çeken ülkeler,Akdeniz bölgesinde Tunus ve Fas iken,artık yerini Türkiye-Yunanistan ve Portekiz alacaktır.Yugoslavya'nın turist girişlerinde 1981 yılından itibaren bir azalma görülmeye başlanmış,bundan ise Türkiye ve Yunanistan faydalanmıştır.1983 yılının ilk 4 ayında Akdeniz bölgesinde oluşan gelişmeler turist girişleri açısından 1982 yılına göre farklılıklar göstermektedir.

1983'ün ilk 4 ayında turist giriş oranları

- Yunanistan : % - 14
- Yugoslavya : % - 22
- Türkiye : % + 9

1978 yılından itibaren Türkiyeye turist girişleri devamlı azalma gösterirken,1983 yılından itibaren artmaya başlamış görünmektedir.1983 turist girişleri bir önceki yıla göre % 16 artış göstermiş, artış 1984'tede devam etmiştir.Ülkemizin bu artışı 1985 ve 1986 yıllarında da devam etmiştir.

Böylece insanların sürekli konutlarının bulunduğu yer dışında yaptıkları seyahat ve geçici konaklama gereksinimlerinin karşılanması ile ilgili faaliyetleri kapsayan turizm olayı 1985 yılından itibaren Türkiye'de bir büyüme sürecine girmiştir.

3 . İSTANBUL 'UN ÜLKE TURİZMİ İÇİNDEKİ POZİSYONU VE KATKISI :

Uluslararası turizmin ülkelere ekonomik katkılarını çok açık şekilde buraya kadar olan bölümlerde gördük.Bu durumda Türkiye'ninde komşu ülkelere kıyasla bu olaydan yararlanmasi büyük yarar sağlayacaktır.

Günümüzde parasal ve kitlevi bir olay haline gelen turizm yarattığı ekonomik etkinin faydasıplanlanırken ,ülkede bazı alt yapıların oluşması, ülke insanların bu sektöre hazırlıklı bulunması gerekmektedir. Çünkü turizm olayı yaşanan bir olaydır.Teorik bilgilerle yürütülecek bir olay değil,uygulama ile katılım ile olacak bir olaydır.

Her yapılan uluslararası turizm için değil,biraz da ulusal turizm için yapılmalıdır.İç turizmin gelişmesini tamamlamadan,dış turizmin sağlıklı ve sürekli bir duruma gelmesi sağlanamaz.İç turizmin olanaklarının yaygınlaşması sonucu,ülke turizmi sağlam temellerin üstüne oturacak ayrıca halkın turizm eğitimi ve bilinci uygulama ile sağlanmış olacaktır.

Ülkemizin dünya turizm gelirlerinden aldığı payın azlığını düşünürsek ,bu payın artırılması için çalışmalarımızı arttırma imkanları aramalıyız.Bu yolda ilk adım 1983 yılında arttırılmış "Turizm Teşvik Kanunu" yürürlüğe konmuş,ayrıca "Turizm Geliştirme Fonu " kurulmuştur. Bu kararların ilk meyveleri 1984 yılında alınmaya başlanmış,turist sayısı ve gelirleri beklenenin üzerinde artmıştır.

Çeşitli verilerin değerlendirilmesi yoluyla Türkiye'deki turizm hareketlerine bakmaya çalıştığımız bu bölümde aynı zamanda İstanbul'un payına bulmaya çalıştık.Gördüğümüz önemli ölçüdeki değişiklik ve bugün bulunduğumuz durumdur.

3.1. TÜRKİYE'YE VE İSTANBUL'A GELEN TURİSTLER :

3.1.1. TÜRKİYE'YE GELEN TURİSTLER :

1979 - 1986 yılları arasında Türkiye'deki turizm hareketlerine baktığımızda (tablo 3.7.) Ülkemizi ziyaret eden turist sayısı 1979 yılında global olarak 1.5 milyon kişi iken , 1980 yılında % 15.5 oranında bir azalma ile bu sayı 1.2 milyon kişiye inmiştir.Bu tarihten sonra bir kıpırdanma olduysada esas turist hareketi daha öncede söylediğimiz gibi 1983 yılında çıkarılan teşvik kanunu ile başlamıştır.

TABLO : 3.1.

TÜRKİYE TURİZM HAREKETLERİ

Yıllar	Türkiye'ye Gelen	Değişim	Türkiye'den Çıkan	Değişim
	Yabancı	Oranı	Vatandaş	Oranı
	Sayısı	%	Sayısı	%
1979	1.523.658	- 7.3	1.534.782	2.4
1980	1.288.060	- 15.5	1.794.808	16.9
1981	1.405.311	9.1	1.783.891	- 0.6
1982	1.391.717	- 1.0	1.899.377	6.5
1983	1.625.099	16.8	1.998.162	5.2
1984	2.117.094	30.3	2.071.189	3.7
1985	2.614.924	23.5	1.806.163	- 12.8
1986	2.391.085	- 8.6	1.622.237	- 10.2

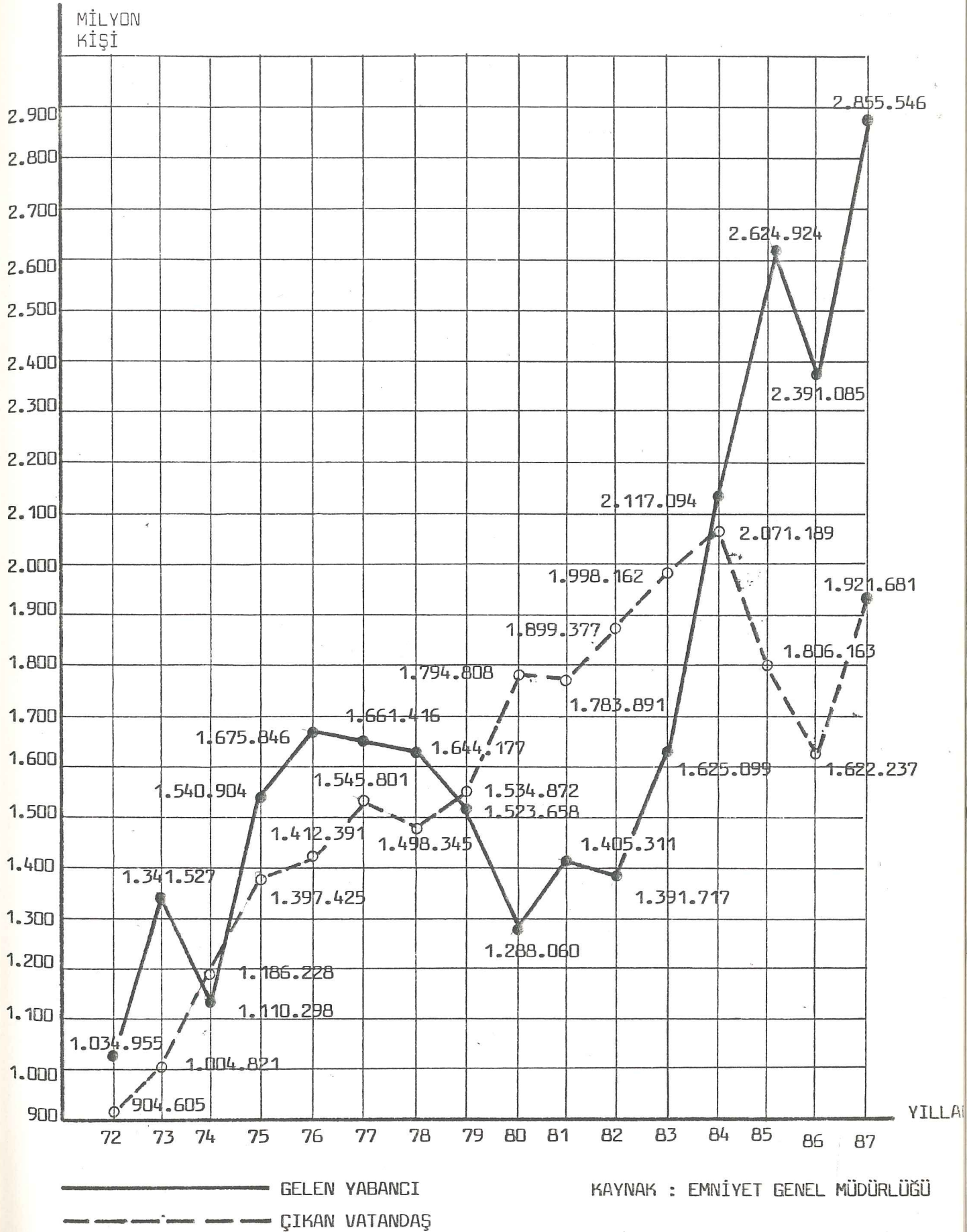
KAYNAK : T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Planlama ve Yatırımlar
Dairesi Başkanlığı

1983 yılında 1.6 milyon kişiye yükselen turist sayısı ,1984'de ilk defa % 30.3 oranında bir artışla 2 milyonun üzerine çıkmış,1985 yılında ise 2.6 milyon kişiye ulaşmıştır.1986 yılında dünyada yaşanan Amerika - Libya ilişkilerindeki gerginlik ,Çernobil olayı ve doların değer kaybı gibi olumsuzluklar Avrupa Turizmini ve dolayısıyla da Türkiye 'yi etkisi altına almış,bu yılda ülkemizi ziyaret eden turist % 8.6 oranında bir azalma ile 2.3 milyon kişi olarak kaydedilmiştir.(1986 yılı).

Bunun yanı sıra 1979 yılında ülkemizden 1.5 milyon kişi yurt dışına çıkmışken ,bu sayı Türkiye'den yurt dışına çıkışların serbest bırakılması sonucu 1984 yılında 2.1 milyon kişiye ulaşmıştır.1985 yılında bu sayı 1.8 milyon kişiye ,1986 yılındada % 10.2 'lik bir azalma ile 1.6 milyon kişiye inmiştir.Bu inişin ana sebebi ülkemizdeki enflasyon seviyesinin yüksek seyretmesi ve Türk parasının satın alma gücünün ülke içinde daha fazla olmasına bağlayabiliriz.Ülkemize gelen turist ve çıkan vatandaş sayısı ile ilgili bir tabloyuda (tablo 3.2.)bilgi vermesi açısından grafik anlatım olarak verilerimiz arasına aldık.

TABLO : 3.2.

ÜLKEMİZE GELEN YABANCI VE ÇIKAN VATANDAŞ SAYISI

Ülkemize gelen turistlerin gelişlerinin yoğunlaştığı ayları ve kullandıkları araçları tablo 3.3. de görebiliriz. Tablodanda anlaşılacağı üzere Ağustos ayı gelen turist sayısının en yoğunlaştığı dönemdir. Ağustos ayını sırasıyla Temmuz, Eylül ve Haziran, Mayıs ayları izlemektedir. Turistlerin ülkemize gelişlerindeki kullandıkları araç cinsine göre ise ilk sırayı Hava ulaşımı (% 40.36) almaktadır. Daha sonra ise tercih edilen araç karayolu, sırasıyla denizyolu ve trendir.

Ülkemize gelen turistlerin yaklaşık % 75 'i batıdan gelmektedir. Bunun böyle olduğunu tablo 3.4.'den anlayabiliriz. Batıdan gelmektedir. Demekle ülkemize girişlerinde batı sınır kapılarımızı kullanmaktadırlar demektedir. Ülkemize gelen turistlerin geldiği ülkelerin nereler olduğunu ise tablo 3.6. 'dan anlıyabiliriz. Buna göre ülkemize gelen turistlerin % 57 'si Avrupa ve OECD ülkelerinden gelmektedir. Avrupa'nın doğu blokundan gelen turist sayısının oranı ise % 21 dir. Daha sonra sırasıyla Asya (% 18), Afrika (% 3), ve (% 1)'de Amerikadır.

Gelen turistlerin hangi aylarda ve hangi sınır kapılarından giriş yaptığını ise tablo 3.5.'den öğrenebiliriz. Burada sınır kapılarımızın bulunduğu illerin aylık turist girişleri ve bu girişte kullandıkları araç cinsine göre yapılan değerlendirmeler yer almaktadır.

Ülkemiz günübirlik gelen turistleri ise tablo 3.7.'de ve 3.8.'de inceledik. Bu değerlere göre tablo 3.7. 'de görünen günübirlikçiler ülkemizi en çok Eylül ayında (% 17.42) ziyaret etmekte. Daha sonra ise Ağustos (% 15.34), Ekim (% 14.55) ve Temmuz (% 13.53) ayı izlemektedir. Tablo 3.9.'da ise ülkemizden çıkan turistlerin kullandıkları ulaşım aracı açısından bir incelemesi yer almaktadır. Tabi tercih edilen araç bakımından yine ilk sırayı havayolları (% 40.87) almaktadır. Daha sonra ise karayolları (% 38.37) gelmektedir.

Buraya kadar olayı hep Türkiye genelinde ele alıp ona göre incelemeye çalıştık. Bu konuda olayı çeşitli verilerle açıklamaya gayret ettik. Ortaya çıkan güney bölgelerimizin bu konuda biraz geride kaldığı ve gelişemediğidir.

TABLO : 3.3.A

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN AYLARA VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE
DAĞILIMI

1986

AYLAR	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	Hava	Kara	Tren	Deniz		
OCAK	31.465	40.741	2.616	4.680	79.502	3.32
ŞUBAT	34.279	34.440	3.074	6.171	77.964	3.26
MART	61.999	62.273	4.609	9.913	138.794	5.80
NİSAN	67.677	79.542	5.125	30.682	183.026	7.65
MAYIS	108.329	74.766	3.343	46.030	232.468	9.72
HAZİRAN	106.540	72.847	3.422	51.862	234.671	9.81
TEMMUZ	130.212	115.075	6.124	65.338	316.749	13.25
AĞUSTOS	127.317	128.128	7.885	75.592	338.922	14.17
EYLÜL	118.675	80.868	5.107	73.277	277.927	11.62
EKİM	87.185	82.675	3.624	57.781	231.625	9.67
KASIM	48.056	84.850	3.930	14.440	151.276	6.33
ARALIK	43.285	74.142	4.805	6.289	128.521	5.38
TOPLAM	965.019	930.347	53.664	442.055	2.391.085	100.00
% ORANI	40.36	38.91	2.24	18.49	100.0	

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.3.B

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN AYLARA VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE
DAĞILIMI
1987

AYLAR	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	Hava	Kara	Tren	Deniz		
OCAK	39.504	31.270	2.717	3.980	77.471	2.71
ŞUBAT	40.819	40.812	3.308	5.397	90.336	3.16
MART	55.081	38.046	3.101	8.546	104.774	3.67
NİSAN	126.474	63.537	4.480	35.833	230.324	8.07
MAYIS	167.883	59.576	2.892	55.675	286.026	10.02
HAZİRAN	183.029	68.099	4.119	66.357	321.604	11.26
TEMMUZ	196.365	103.886	9.159	84.287	393.697	13.79
AĞUSTOS	211.971	133.661	11.456	99.756	456.854	16.00
EYLÜL	159.913	78.425	7.164	95.623	341.125	11.95
EKİM	114.723	68.759	5.961	75.908	265.351	9.29
KASIM	64.740	63.860	4.685	18.957	152.242	5.33
ARALIK	54.208	64.124	3.365	14.045	135.742	4.75
TOPLAM	1.414.710	814.055	62.417	564.364	2.855.546	100.00
% ORANI	49.54	28.51	2.19	19.76	100.00	

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.3.C

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

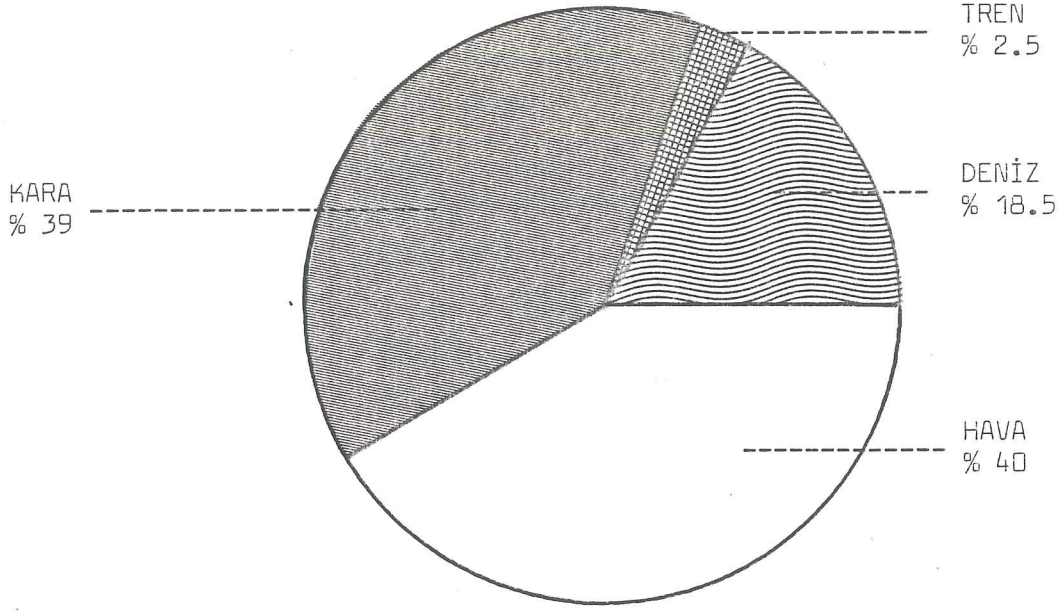
AYLAR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	1985	1986	1987	1986/85	1987/86
OCAK	102.277	79.502	77.471	-22.27	- 2.55
ŞUBAT	108.110	77.964	90.336	-27.88	15.87
MART	156.620	138.794	104.774	-11.38	-24.51
NİSAN	199.962	183.026	230.324	- 8.47	25.84
MAYIS	234.629	232.468	286.026	- 0.92	23.04
HAZİRAN	255.115	234.671	321.604	- 8.01	37.04
TEMMUZ	368.155	316.749	393.687	-13.96	24.29
AĞUSTOS	369.285	338.922	456.854	- 8.22	34.80
EYLÜL	300.206	277.927	341.125	- 7.42	22.74
EKİM	242.288	231.265	265.351	- 4.55	14.74
KASIM	153.709	151.276	152.242	- 1.58	0.64
ARALIK	124.568	128.521	135.742	3.17	5.62
TOPLAM	2.614.924	2.391.085	2.855.546	- 8.56	19.42

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

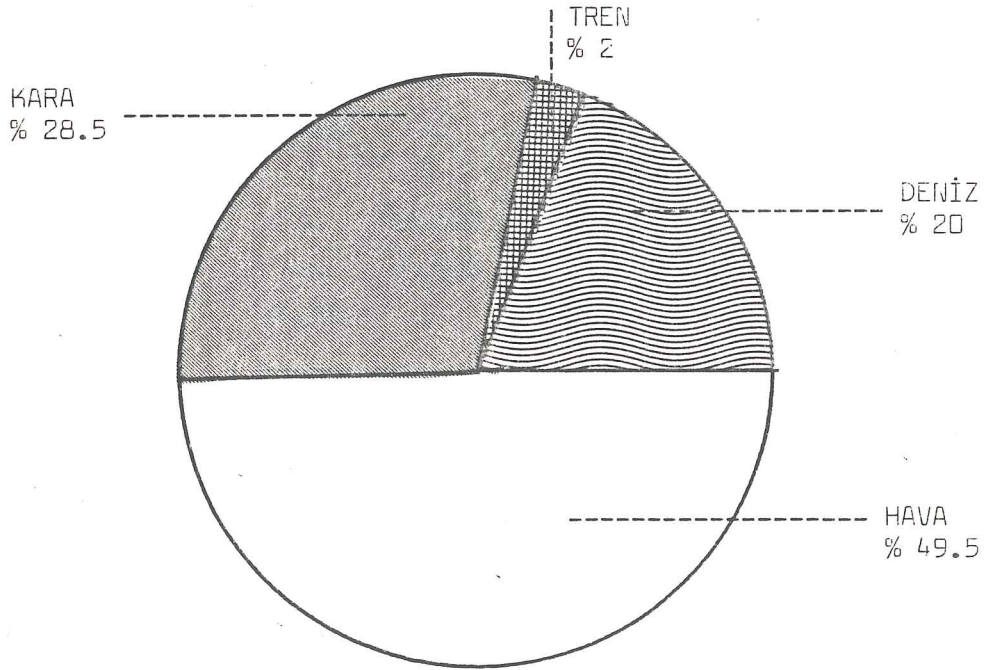
TABLO : 3.3.D.

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN ARAÇLARA GÖRE DAĞILIMI

* 1986 YILI *

* 1987 YILI *

TABLO : 3.4.A

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN SINIR KAPILARININ BAĞLI OLDUĞU
İLLERE VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI

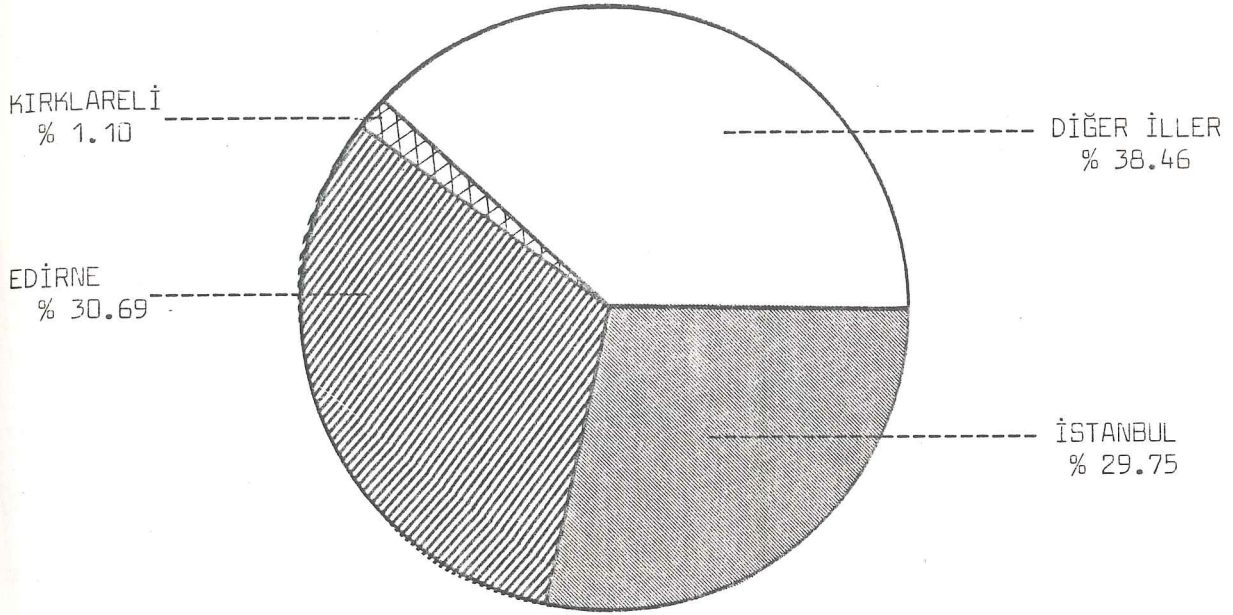
1986

İLLER	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	HAVA	KARA	TREN	DENİZ		
ADANA	21.810	-	-	4.677	26.487	1.11
AĞRI	-	78.537	-	-	78.537	3.28
ANKARA	45.415	-	-	-	45.415	1.90
ANTALYA	86.674	-	-	14.865	101.539	4.25
AYDIN	-	-	-	156.797	156.797	6.56
BALIKESİR	-	-	-	22.686	22.686	0.95
BURSA	-	-	-	-	-	0.00
ÇANAKKALE	-	-	-	4.594	4.594	0.19
DİYARBAKIR	-	-	-	-	-	0.00
EDİRNE	-	682.019	51.821	-	733.840	30.69
GAZİANTEP	-	42.531	818	-	43.349	1.81
HAKKARİ	-	28	-	-	28	0.00
HATAY	-	86.290	-	574	86.864	3.63
İÇEL	-	-	-	23.262	23.262	0.97
İSTANBUL	607.982	-	-	103.409	711.391	29.75
İZMİR	143.746	-	-	32.787	176.533	7.38
KARS	-	-	1.025	-	1.025	0.04
KIRKLARELİ	-	26.207	-	-	26.207	1.10
MARDİN	-	13.514	-	-	13.514	0.57
MUĞLA	59.392	-	-	76.493	135.885	5.68
SAMSUN	-	-	-	865	865	0.04
TEKİRDAĞ	-	-	-	1.040	1.040	0.04
TRABZON	-	-	-	6	6	0.00
ŞANLI URFA	-	1.221	-	-	1.221	0.05
TOPLAM	965.019	930.347	53.664	442.055	2.391.085	100.00
% ORANI	40.36	38.91	2.24	18.49	100.00	

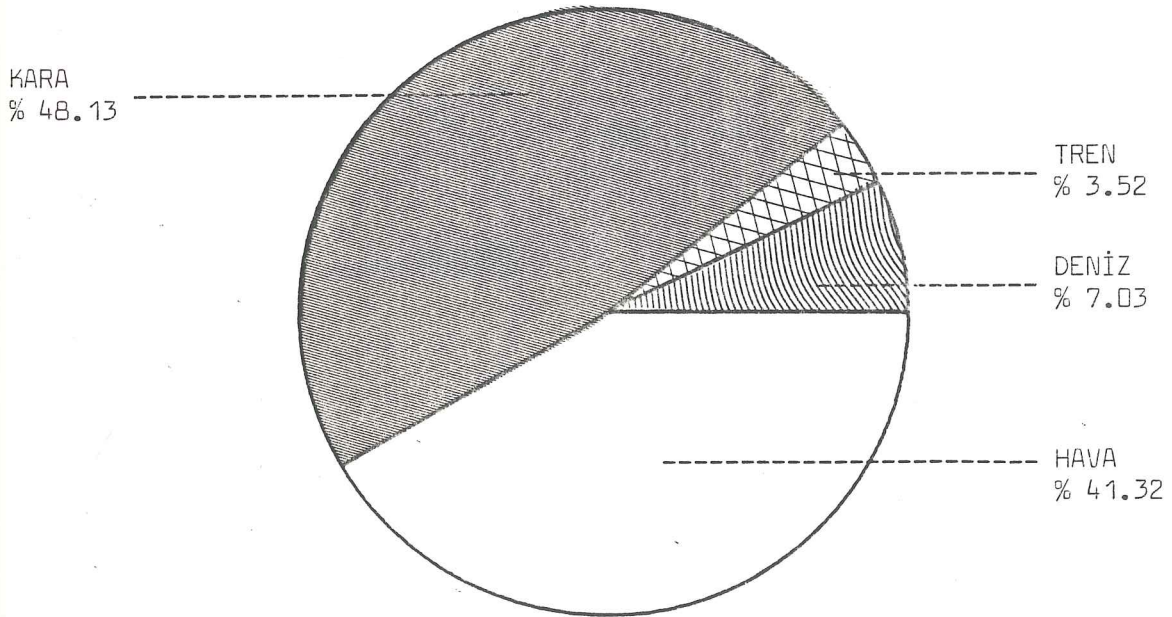
KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.4.A.

İLLERE GÖRE TÜRKİYE TURİST GİRİŞİNDE İSTANBUL' UN PAYI
* 1986 YILI *

TURİSTLERİN KULLANDIKLARI TAŞIT CİNSİNE GÖRE İSTANBUL'UN
TÜRKİYE GENELİNDEN ALDIĞI PAY : (EDİRNE VE KIRKLARELİ DAHİL)

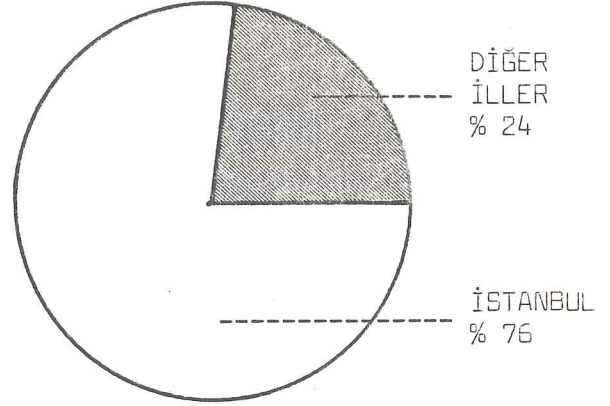
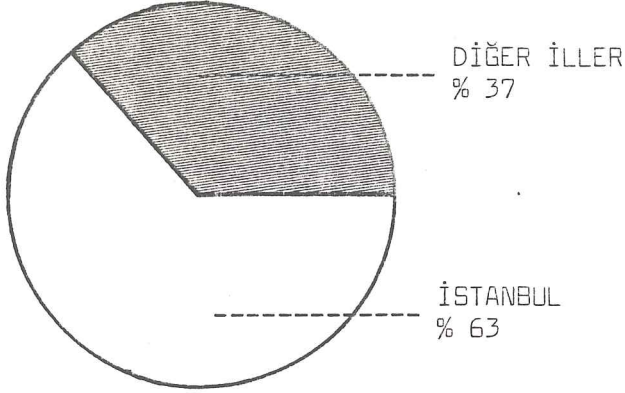
TABLO : 3.4.A.

TURİST GİRİŞLERİNDE KULLANILAN ARAÇ CİNSİNE GÖRE İSTANBUL'UN
TÜRKİYE GENELİNDEN ALDIĞI PAY : (İSTANBUL TOPLAMINA EDİRNE VE
KIRKLARELİ DAHİLDİR.)

* H A V A *

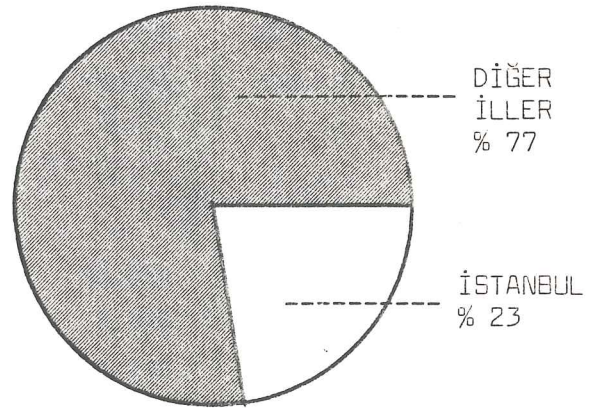
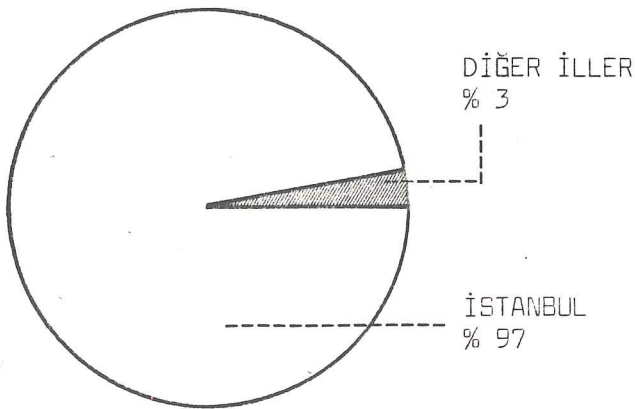
* 1 9 8 6 Y I L I *

* K A R A *

* T R E N *

* D E N İ Z *

TABLO : 3.4.B.

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN SINIR KAPILARININ BAĞLI OLDUĞU
İLLERE VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI

1987

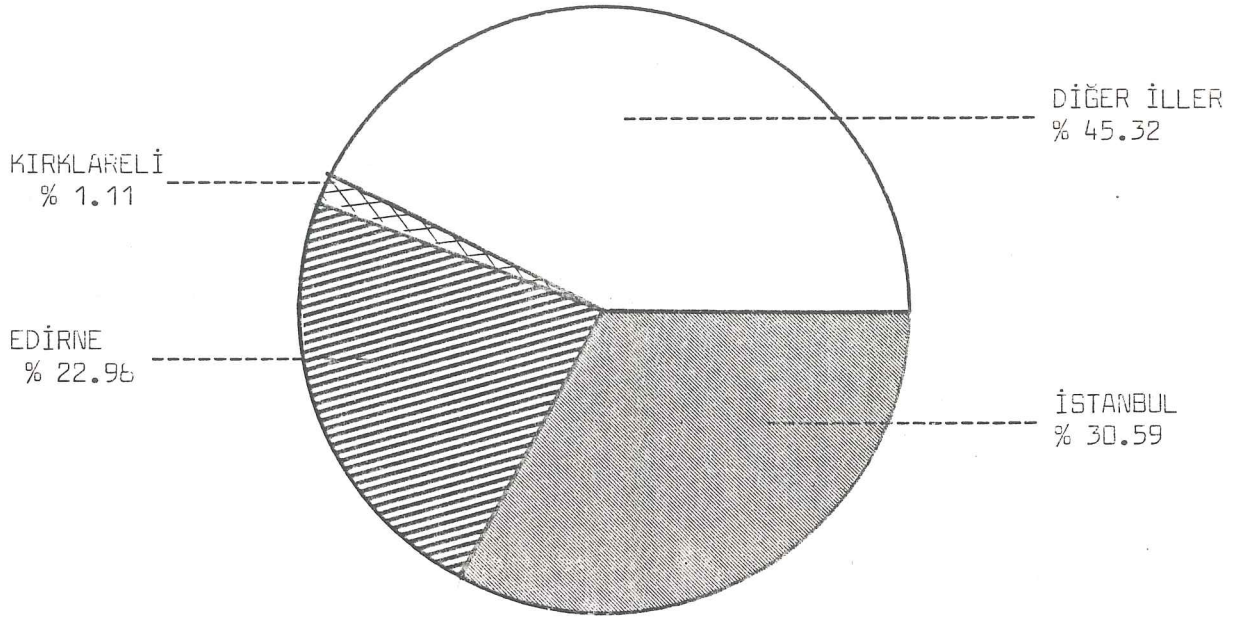
İLLER	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	HAVA	KARA	TREN	DENİZ		
ADANA	29.384	-	-	4.010	33.844	1.19
AĞRI	-	55.115	-	-	55.115	1.93
ANKARA	61.319	-	-	-	61.319	2.15
ANTALYA	198.673	-	-	16.045	214.718	7.52
AYDIN	-	-	-	206.828	206.828	7.24
BALIKESİR	-	-	-	15.588	15.588	0.55
BURSA	-	-	-	-	-	-
ÇANAKKALE	-	-	-	4.540	4.540	0.16
DİYARBAKIR	-	-	-	-	-	-
EDİRNE	-	597.591	58.698	-	656.289	22.98
GAZİANTEP	-	27.873	2.988	-	30.861	1.08
HAKKARİ	-	16	-	-	16	0.00
HATAY	-	80.353	-	574	80.927	2.83
İÇEL	-	-	-	26.193	26.193	0.92
İSTANBUL	749.399	-	-	123.970	873.369	30.59
İZMİR	257.953	-	-	72.517	330.470	11.57
KARS	-	-	731	-	731	0.03
KIRKLARELİ	-	31.834	-	-	31.834	1.11
MARDİN	-	19.594	-	-	19.594	0.69
MUĞLA	117.532	-	-	88.874	206.406	7.23
SAMSUN	-	-	-	1.956	1.956	0.07
TEKİRDAĞ	-	-	-	3.211	3.211	0.11
TRABZON	-	-	-	58	58	0.00
ŞANLI URFA	-	1.679	-	-	1.679	0.06
TOPLAM	1.414.710	864.055	62.417	564.364	2.855.546	100.00
% ORANI	49.54	28.51	2.19	19.76	100.00	

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.4.B

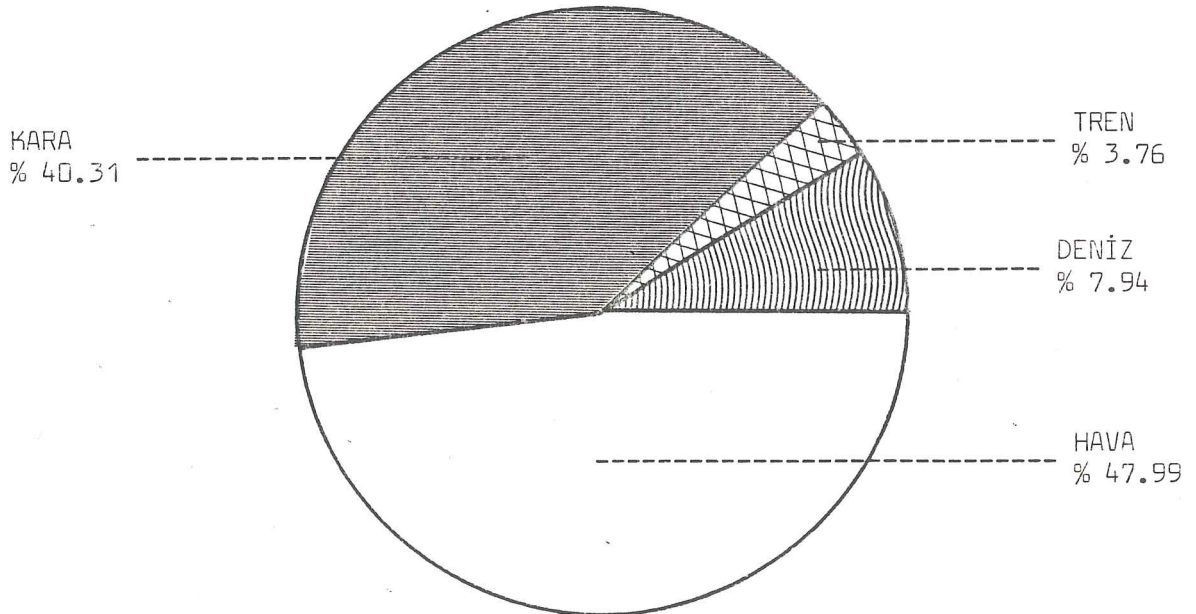
İLLERE GÖRE TÜRKİYE TURİST GİRİŞİNDE İSTANBUL' UN PAYI

* 1987 YILI *

TURİSTLERİN KULLANDIKLARI TAŞIT CİNSİNE GÖRE İSTANBUL'UN
TÜRKİYE GENELİNDEN ALDIĞI PAY : (EDİRNE VE KIRKLARELİ DAHİL)

* 1987 YILI *

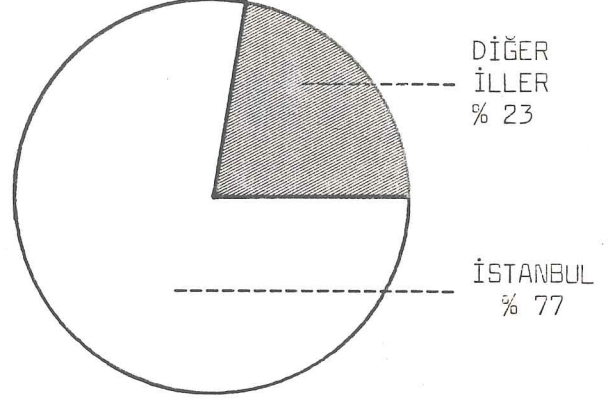
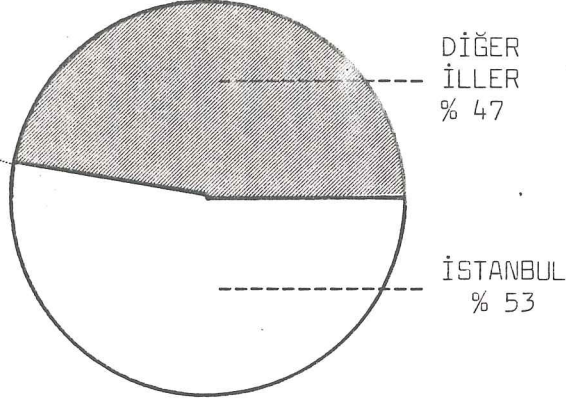
TABLO : 3.4.B

TURİST GİRİŞLERİNDE KULLANILAN ARAÇ CİNSİNE GÖRE İSTANBUL'UN
TÜRKİYE GENELİNDEN ALDIĞI PAY : (İSTANBUL TOPLAMINA EDİRNE VE
KIRKLARELİ İLLERİ DAHİLDİR.)

* H A V A *

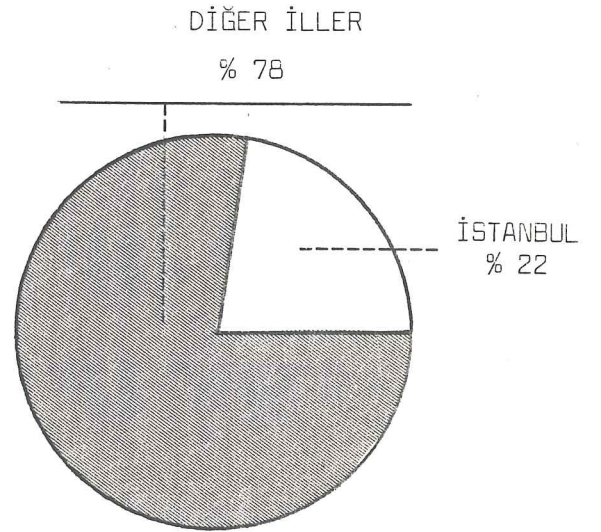
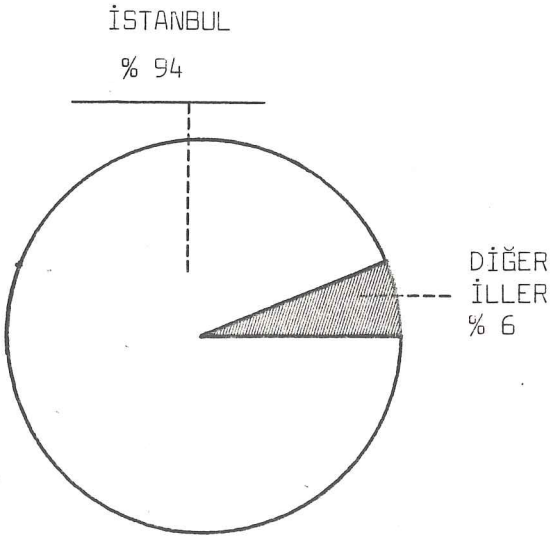
* 1 9 8 7 Y I L I *

* K A R A *

* T R E N *

* D E N İ Z *

TABLO : 3.5

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN GİRİŞ YAPTIĞI İLLERE VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI (1986 YILI)

GİRİŞ YAPILAN İL VE VASİTA CİNSİ	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
ADANA	(D) 479	319	281	338	332	374	452	351	504	526	279	442	4677
(H) 1343	1614	1906	1984	1984	1323	1956	2264	2291	2186	2460	1299	1184	21810
Toplam	1822	1933	2187	2322	1655	2330	2716	2642	2690	2986	1578	1626	26487
AĞRI	(K) 2830	2949	4413	4659	5448	6558	10357	14730	11692	7011	4409	3301	78537
ANKARA	(H) 2535	2866	3961	3696	4819	4199	4272	4734	5148	3883	2710	2592	45415
ANTALYA	(D) 12	11	1656	693	1656	1031	635	1357	2466	3674	1308	366	14865
(H) -	-	-	958	2312	14932	12558	14211	15469	15099	10078	916	141	86674
Toplam	12	11	2614	3005	16588	13589	14846	16826	17565	13752	2224	507	101539
AYDIN	(D) 1117	1648	3001	11850	22486	19531	22974	25082	26821	19324	2635	328	156797
BALIKESİR	(D) 17	7	76	250	2473	3378	4587	5861	4225	1698	105	9	22686
ÇANAKKALE	(D) 1	2	2	711	787	217	462	368	1482	558	2	2	4594
EDİRNE	(T) 2568	3014	4556	5004	3260	3331	5800	7466	4800	3496	3836	4690	51821
(K) 30384	24562	49824	65358	57097	48260	78527	83463	49970	63440	69887	61067	682019	682019
Toplam	32952	27576	54380	70362	60357	51591	84327	90929	54770	66936	73723	65757	733840
GAZİANTEP	(T) 26	44	35	32	41	37	116	258	69	50	30	80	818
(K) 1873	2007	2218	2826	3436	3513	3513	5384	6143	5630	3065	3365	3071	42531
Toplam	1899	2051	2253	2858	3477	3550	5500	6401	5699	3115	3395	3151	43349
HAKKARİ	(K) 1	-	-	3	3	2	3	7	1	6	2	-	28
HATAY	(D) 85	28	29	46	33	67	78	24	35	35	73	41	574
(K) 4163	3635	4701	4888	5524	10192	14190	15627	6884	5790	5574	5122	86290	86290
Toplam	4248	3663	4730	4934	5557	10259	14268	15651	6919	5825	5647	5163	86864
İÇEL	(D) 927	1099	1075	1492	1719	1758	3434	3822	3468	2064	1146	1258	23262
İSTANBUL	(H) 26741	29139	51253	51144	56496	55428	75471	66669	60702	55011	41884	38044	607982
(D) 996	2309	1544	9416	8844	8489	14421	16487	18669	15172	4174	2888	103409	103409
Toplam	27737	31448	52797	60560	65340	63917	99892	83156	79371	70183	46058	40932	711391
İZMİR	(H) 846	648	3883	8243	22492	22942	22613	26914	23401	9222	1225	1317	143746
(D) 555	68	983	1194	1254	3614	4060	5800	5000	6064	6717	2351	127	32787
Toplam	26673	32714	29465	15939	3576	1444	26673	32714	29465	15939	3576	1444	176533

TABLO : 3.5. DEVAMI

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN GİRİŞ YAPTIĞI İLLERE VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI (1986 YILI)

GİRİŞ YAPILAN İL VE VASITA CİNSİ	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
KARS	(T) 22	16	18	89	42	54	208	161	238	78	64	35	1025
KIRKLARELİ	(K) 557	250	204	860	2145	2958	4801	5930	5185	2333	764	220	26207
MARDİN	(K) 831	959	844	879	841	1267	1466	2090	1403	924	752	1258	13514
MUĞLA	(H) -	12	38	298	8267	9457	11381	11240	12139	6351	22	7	59392
(D) 378	485	1096	4484	6272	6272	13287	14218	16295	9428	7742	2073	735	76493
Toplam	378	497	1134	4782	14539	22744	25599	27535	21567	14273	2095	742	135885
SAMSUN	(D) 113	131	100	37	104	15	7	133	77	126	22	-	865
TEKİRDAĞ	(D) -	61	68	171	70	101	9	12	38	145	272	93	1040
TRABZON	(D) -	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6
ŞANLI URFA	(K) 102	78	69	69	92	97	167	138	103	106	97	103	1221
TOPLAM	79502	77964	138794	183026	232468	234671	316749	338922	277927	231265	151276	128521	2391085
% ORANI	13.32	3.26	5.80	7.65	9.72	9.81	13.25	14.17	11.62	9.67	6.33	5.38	100.0

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.5.A

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN GİRİŞ YAPTIĞI İLLERE VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI (1987 YILI)

GİRİŞ YAPILAN İL VE VASİTA CİNSİ	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
ADANA	(D) 333	386	209	366	242	232	334	304	306	363	496	439	4010
	(H) 1858	1595	1803	2346	2042	6225	2641	2544	2771	2659	1860	1490	29834
Toplam	2191	1981	2012	2712	2284	6457	2975	2848	3077	3022	2356	1929	33844
AĞRI	(K) 2296	2041	3548	4248	4081	4992	6304	8832	7077	4171	4256	3269	55115
ANKARA	(H) 2812	3004	4616	6953	6000	6232	6322	6544	7193	5032	3585	3026	61319
ANTALYA	(D) 18	3	400	1803	916	2075	749	735	1820	5506	1518	502	16045
	(H) 108	83	306	14166	29310	28357	30045	35181	32660	25948	2078	431	198673
Toplam	126	86	706	15969	30226	30432	30794	35916	34480	31454	3596	933	214780
AYDIN	(D) 43	760	2773	12781	22609	25926	34348	40388	35500	29322	2178	200	206828
BALIKESİR	(D) 8	1	4	130	1151	1906	3573	4252	2970	1333	161	99	15588
ÇANAKKALE	(D) 2	3	2	1083	1704	74	121	193	1089	262	6	1	4540
EDİRNE	(K) 22452	32967	28052	51120	44754	48543	73220	94030	51376	51450	49646	49917	597391
	(T) 2612	3201	2982	4302	2633	3731	8430	10806	6592	5753	4535	3121	58698
Toplam	25064	36168	31034	55422	47387	52274	81650	104800	57968	57203	54181	53038	656289
GAZİANTEP	(T) 61	96	99	160	240	346	583	514	418	130	114	227	2988
	(K) 1564	1329	1527	2203	3043	3230	2321	3644	3065	2102	1835	2010	27873
Toplam	1625	1425	1626	2363	3283	3576	2904	4158	3483	2232	1949	2237	30861
HAKKARİ	(K) 4	-	-	-	-	2	-	9	-	-	-	1	16
HATAY	(D) 109	26	26	69	16	122	33	37	29	16	55	36	574
	(K) 3903	3319	3351	4162	3901	5681	13464	16584	8631	6452	5421	5484	80353
Toplam	4012	3345	3377	4231	3917	5803	13497	16621	8660	6468	5476	5520	80927
İÇEL	(D) 952	1271	1197	1660	1770	3045	3680	4740	3353	1983	1392	1150	26193
İSTANBUL	(H) 33802	34545	45527	78791	73398	81423	94129	100331	51524	52779	55357	47793	749399
	(D) 732	1394	1984	10449	13613	16010	17843	18443	20911	15599	4360	2632	123970
Toplam	34534	35939	47511	89240	87011	97433	111972	118774	72435	68378	59717	50245	873369
İZMİR	(H) 924	1592	2829	18410	39238	40809	44400	46910	43040	16617	1716	1468	257953
	(D) 1257	164	700	2411	3779	6363	7655	11378	14277	10321	6458	7754	72517
Toplam	2181	1756	3529	20821	43017	47172	52055	58288	57317	26938	8174	9222	330470

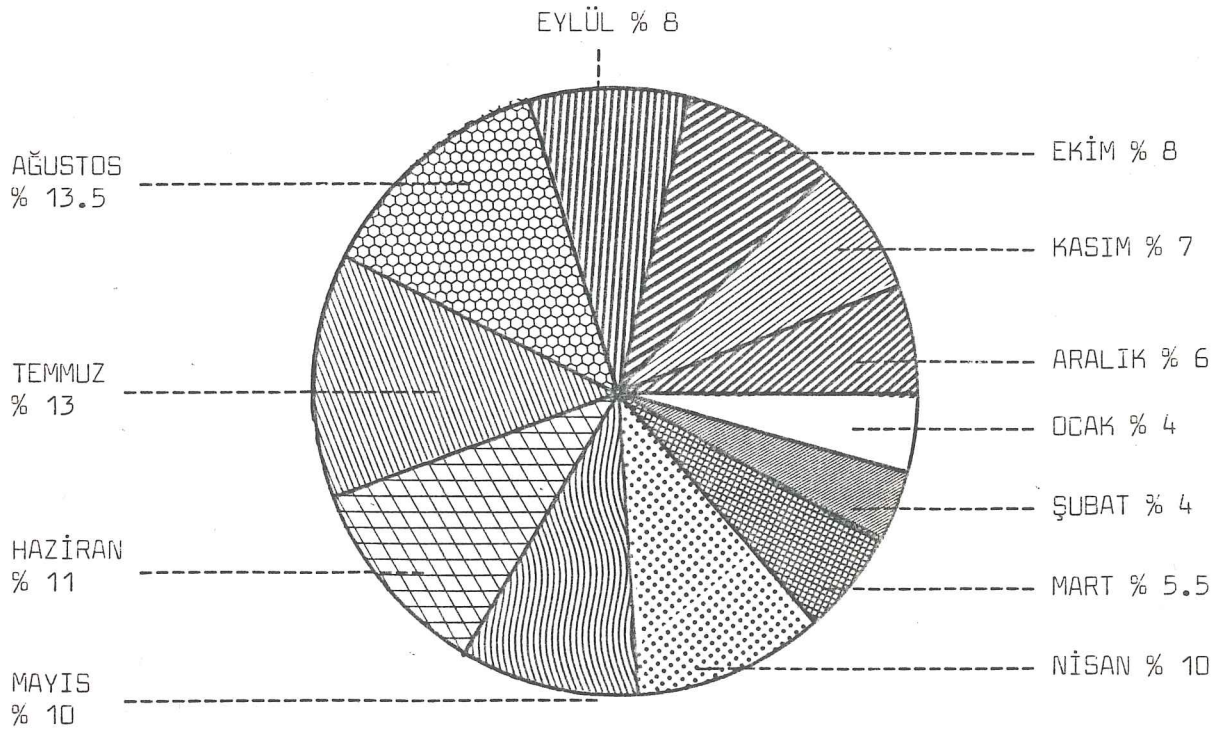
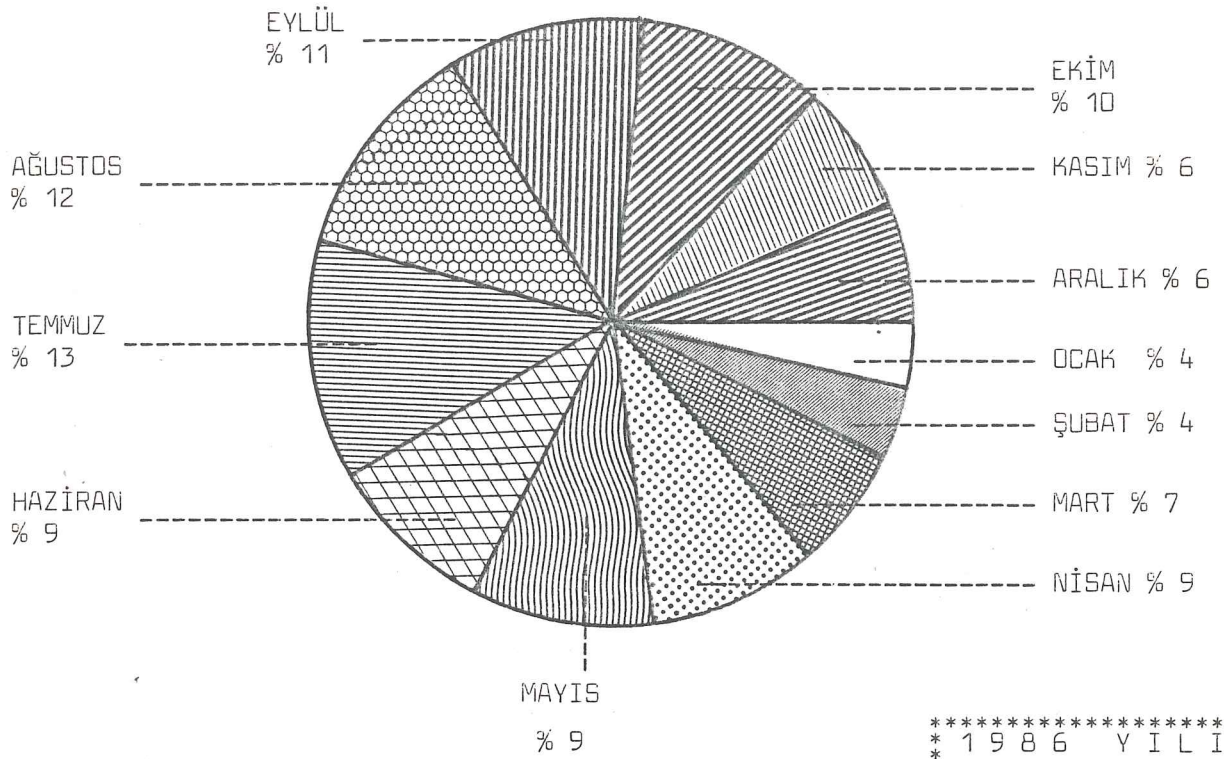
TABLO : 3.5.A.'NIN DEVAMI
TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN GİRİŞ YAPTIĞI İLLERE VE AYLARA GÖRE DEĞİLİMİ (1987 YILI)

GİRİŞ YAPILAN İL VE VASİTA CİNSİ	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
KARS (T)	44	11	20	18	19	42	146	146	154	78	36	17	731
KIRKLARELİ (K)	60	47	81	560	2454	3867	5935	8301	5786	2856	941	946	31834
MARDİN (K)	816	998	1348	1112	1238	1632	2469	2031	2244	1609	1699	2398	19594
MUĞLA (H)	-	-	-	5808	17895	19983	18828	20461	22725	11688	144	-	117532
(D)	367	1051	952	4197	9294	10312	15513	18808	14835	10790	2010	745	88874
Toplam	367	1051	952	10005	27189	30295	34341	39269	37560	22478	2154	745	206406
SAMSUN (D)	37	31	129	516	254	122	155	137	322	106	38	109	1956
TEKİRDAĞ (D)	122	307	170	364	312	170	282	330	201	295	284	374	3211
TRABZON (D)	-	-	-	4	15	-	1	11	10	12	1	4	58
ŞANLI URFA (K)	175	111	139	132	105	152	173	166	246	119	62	99	1679
TOPLAM	77471	90336	104774	230324	286026	321604	393697	456854	341125	265351	152242	135742	2855546
% ORANI	2.71	3.16	3.67	8.07	10.02	11.26	13.79	16.00	11.95	9.29	5.33	4.75	100.00

H : HAVA K : KARA T : TREN D : DENİZ

TABLO : 3.5.B.

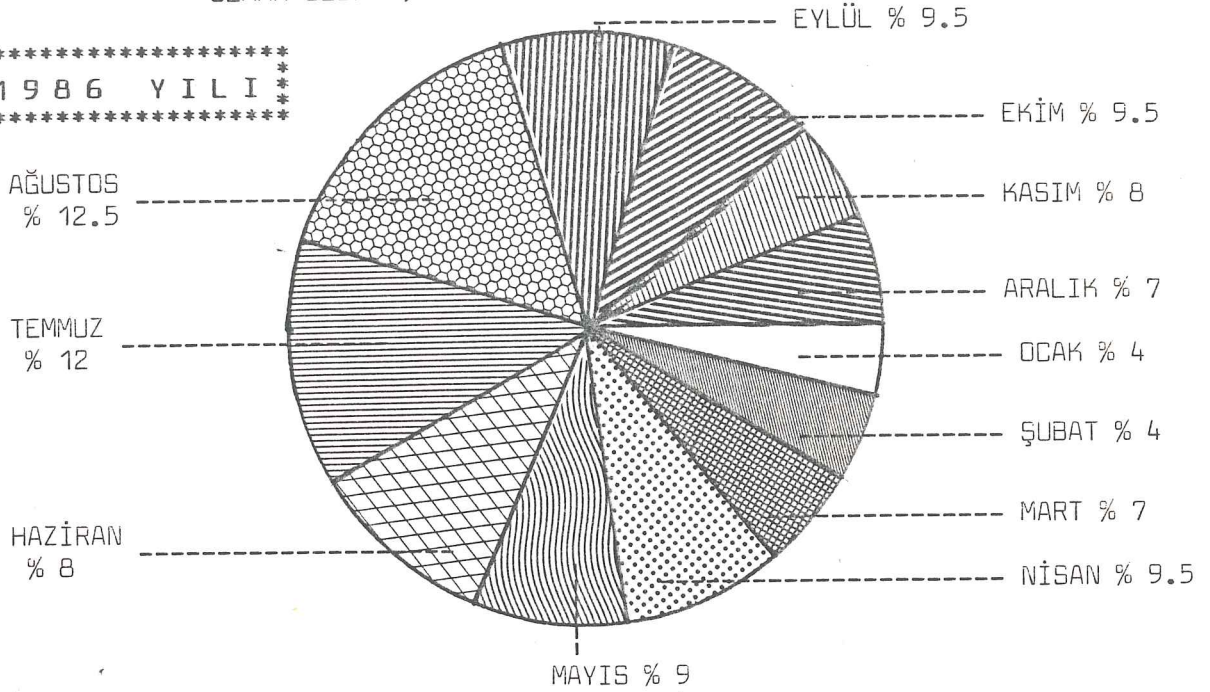
İSTANBUL KENTİ TURİST GİRİŞİNİN TÜRKİYE GENELİ VE AYLARA GÖRE DURUMU :

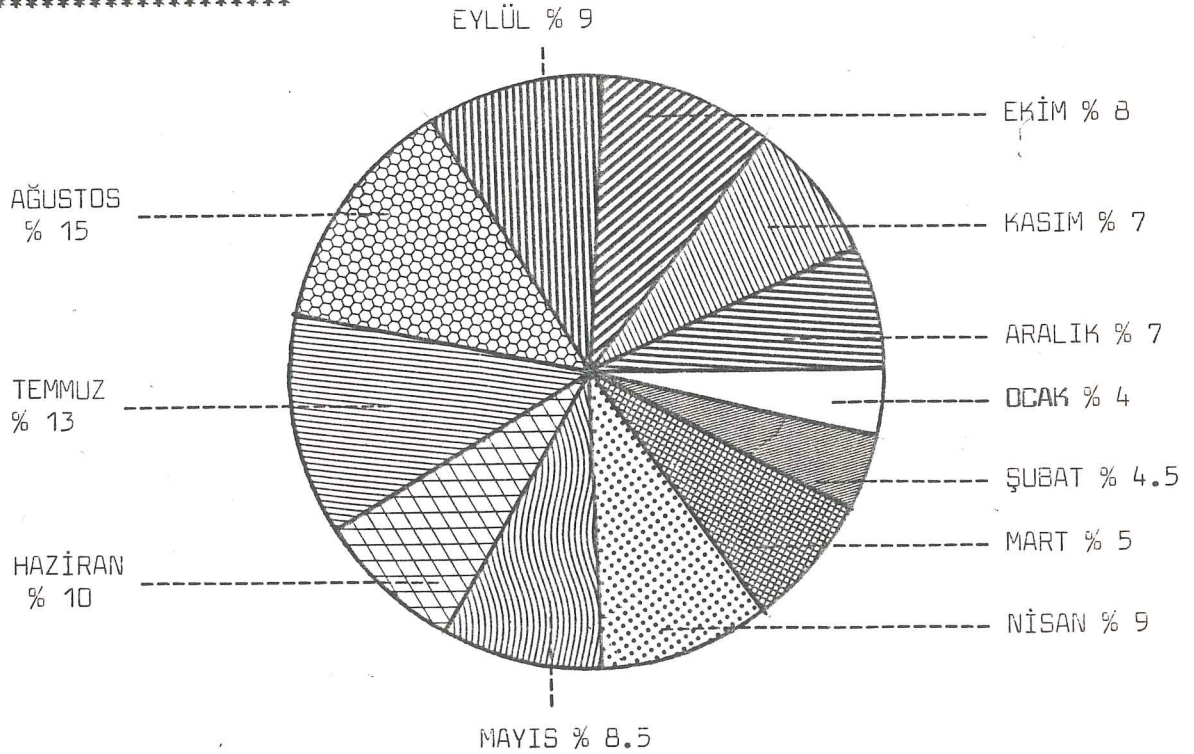
TABLO : 3.5.C.

İSTANBUL KENTİNİN TURİST GİRİŞİNİN TÜRKİYE GENELİNE
GÖRE VE AYLARA GÖRE DURUMU : (1984 - 1985 YILI)
(EDİRNE VE KIRKLARELİ İLLERİ TURİST GİRİŞLERİ DAHİL
OLMAK ÜZERE)

* 1986 YILI *

* 1987 YILI *

TABLO : 3.6.
1984 - 1987 YILLARINDA ÜLKEMİZE GELEN YABANCILARIN MİLLİYETLERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI :

MİLLİYET	YILLAR					% DEĞİŞİM ORANI	
	1984	1985	1986	1987	1985/84	1986 / 85	1987 / 86
F. ALMANYA	241.712	299.509	388.192	523.675	23.91	29.61	34.90
AVUSTURYA	71.151	76.705	60.365	75.897	7.81	- 21.30	25.73
BELÇİKA	21.707	20.138	20.731	75.897	-	2.94	16.06
DANİMARKA	7.828	8.665	14.349	18.946	10.69	65.60	32.04
FİNLANDİYA	10.225	13.032	17.013	20.505	27.45	30.55	20.53
FRANSA	103.359	149.950	143.971	168.566	45.08	- 3.99	17.08
HOLLANDA	27.098	31.217	39.450	49.915	15.20	26.37	26.53
İNGİLTERE	89.709	124.677	154.231	266.900	38.98	23.70	73.05
İSPANYA	19.386	18.853	21.955	27.896	- 2.75	16.45	27.06
İSVEÇ	10.082	10.938	15.002	27.952	8.49	37.15	86.32
İSVİÇRE	28.143	36.272	39.783	47.872	28.38	9.68	20.33
İTALYA	65.856	74.803	87.622	102.358	13.59	17.14	16.82
NORVEÇ	6.289	6.327	9.070	17.164	0.60	43.35	89.24
YUNANİSTAN	179.284	213.222	211.308	173.818	18.93	- 0.90	- 17.74
DIĞ. AVRUPA OECD	4.916	6.101	8.719	12.852	24.10	42.91	47.40
AVRUPA OECD	886.745	1.090.409	1.231.761	1.558.377	22.97	12.96	26.52
AVUSTRALYA	17.716	22.602	20.760	21.491	27.58	- 8.15	3.52
YENİ ZELANDA	4.053	4.629	6.107	7.000	14.21	31.93	14.62
A.B.D.	213.345	192.261	79.614	130.557	- 8.01	- 59.43	63.99
KANADA	18.048	21.530	13.101	20.825	19.29	- 39.15	58.96
JAPONYA	13.060	16.811	16.740	21.067	28.72	- 0.42	25.85
TOPLAM OECD	1.152.967	1.352.242	1.368.083	1.759.317	17.28	1.17	28.60

TABLO : 3.6. DEVAMI
1984 - 1987 YILLARINDA ÜLKEMİZE GELEN YABANCILARIN MİLLİYETLERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI :

MİLLİYET	YILLAR						% DEĞİŞİM ORANI
	1984	1985	1986	1987	1985/84	1986/85	1987/86
BULGARİSTAN	59.800	19.653	9.135	4.609	- 67.14	- 53.52	- 49.55
ÇEKOSLAVAKYA	9.873	5.764	5.798	6.801	- 41.62	0.59	17.30
D.ALMANYA CUM.	1.266	855	359	1.256	- 32.46	- 58.01	249.86
MACARİSTAN	44.070	37.486	32.615	28.243	- 14.94	- 12.99	- 13.40
POLONYA	46.301	88.339	63.311	55.945	90.79	- 28.33	- 11.63
ROMANYA	20.231	12.993	16.967	13.583	- 35.78	30.59	- 19.94
S.S.C.B.	15.302	11.711	16.532	19.932	- 23.46	41.17	20.57
YUGOSLAVYA	179.705	366.473	366.302	343.733	103.93	- 0.05	- 6.16
DİĞER AVRUPA	1.542	1.656	1.486	1.298	7.39	- 10.27	- 12.65
TOP.DOĞU AVRUPA	378.090	544.930	512.505	475.400	44.13	- 5.95	- 7.24
CEZAYİR	3.785	7.351	10.141	25.093	94.21	37.95	147.44
FAS	4.118	4.951	3.016	4.147	20.23	- 39.08	37.50
LİBYA	34.225	39.360	16.646	67.911	15.00	- 57.71	307.97
SUDAN	10.262	9.348	10.661	7.294	- 8.91	14.05	- 31.58
MISIR	21.357	21.152	9.819	10.610	- 0.96	- 53.58	8.06
TUNUS	9.462	12.650	10.155	14.661	33.69	- 19.72	44.37
DİĞER AFRIKA	9.423	6.966	8.669	10.009	- 26.07	24.45	15.46
TOPLAM AFRIKA	92.632	101.778	69.107	139.725	9.87	- 32.10	102.19

TABLO : 3.6. DEVAMI

1984 - 1987 YILLARINDA ÜLKEMİZE GELEN YABANCILARIN MİLLİYETLERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI :

MİLLİYET	YILLAR					% DEĞİŞİM ORANI	
	1984	1985	1986	1987	1985/84	1986/85	1987/86
B. ARAP EMİRLİĞİ	1.110	1.419	2.432	4.032	27.84	71.39	65.79
BAHREYN	712	1.687	3.588	3.395	136.94	112.69	- 5.38
KATAR	202	576	981	1.384	185.15	70.31	41.08
KUVEYT	9.264	14.665	11.933	20.504	58.30	- 18.63	71.83
UMMAN	157	297	489	715	89.17	64.65	46.22
IRAK	8.612	8.674	7.154	8.558	6.27	- 17.52	19.63
LÜBNAN	13.647	11.536	9.297	10.571	- 15.47	- 19.41	13.70
ÜRDÜN	32.422	25.041	25.648	29.296	- 22.77	2.42	14.22
S. ARABİSTAN	38.981	40.067	40.874	36.058	2.79	2.01	- 11.78
SURİYE A. CUM.	94.146	53.756	64.182	74.101	- 42.90	19.40	15.45
K.K.T.C.	56.313	53.641	39.150	50.748	- 4.74	- 27.01	29.62
İSRAİL	6.923	4.770	9.874	23.214	- 31.10	107.00	135.10
DİĞER B. ASYA	8.953	1.802	3.806	3.768	- 79.87	111.21	- 1.00
TOPLAM B. ASYA	270.992	217.931	219.408	266.344	- 19.58	0.68	21.39
İRAN	174.454	353.731	180.807	165.541	101.61	- 48.89	- 8.44
PAKİSTAN	13.038	9.565	11.883	10.278	- 26.64	24.23	- 13.15
DİĞER G. ASYA	6.329	3.951	3.976	5.193	- 37.57	- 0.63	- 30.61
TOPLAM G. ASYA	194.821	367.247	196.666	181.012	88.50	- 46.45	- 7.96
DİĞER ASYA	5.419	6.519	8.123	10.080	20.30	24.61	24.09
TOPLAM ASYA (1)	471.232	591.697	424.197	457.436	25.56	- 28.31	7.84
D.K.AMERİKA	362	667	433	438	84.25	- 35.08	1.15

(1) Japonya hariç.

TABLO : 3.6. DEVAMI
1984 - 1987 YILLARINDA GELEN YABANCILARIN MİLLİYETLERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI :

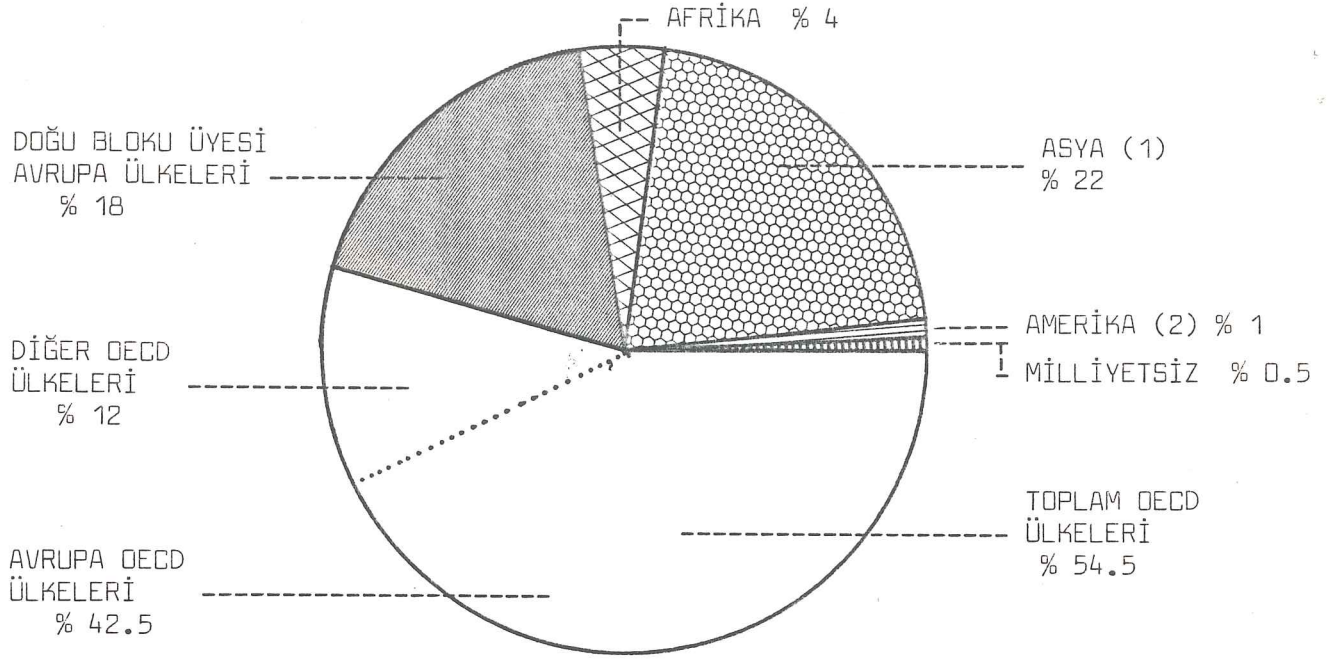
MİLLİYET	YILLAR					% DEĞİŞİM ORANI	
	1984	1985	1986	1987	1985/84	1986/85	1987/86
MEKSİKA	7.421	6.978	1.688	5.725	- 5.97	- 75.81	239.16
DİĞER ORTA AMERİKA	883	1.354	674	1.398	53.34	- 50.22	107.42
TOPLAM ORTA AMERİKA	8.304	8.332	2.362	7.123	0.34	- 71.65	201.57
ARJANTİN	3.326	2.949	4.175	2.775	- 8.87	41.57	- 33.53
BREZİLYA	3.941	4.355	4.968	5.921	10.50	14.08	19.18
ŞİLİ	898	960	648	757	6.90	- 32.50	16.82
DİĞER GÜNEY AMERİKA	4.433	5.838	3.386	4.491	31.69	- 42.00	32.63
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	12.508	14.102	13.177	13.944	12.74	- 6.56	5.82
TOPLAM AMERİKA (2)	21.174	23.101	15.972	21.505	9.10	- 30.86	34.64
OKYANUSYA (3)	40	37	44	18	- 7.50	18.92	- 59.09
MİLLİYETSİZ	959	1.137	1.177	2.145	18.77	3.34	82.24
YABANCI TOPLAMI	2.117.094	2.614.924	2.391.085	2.855.546	23.51	- 8.56	19.42

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

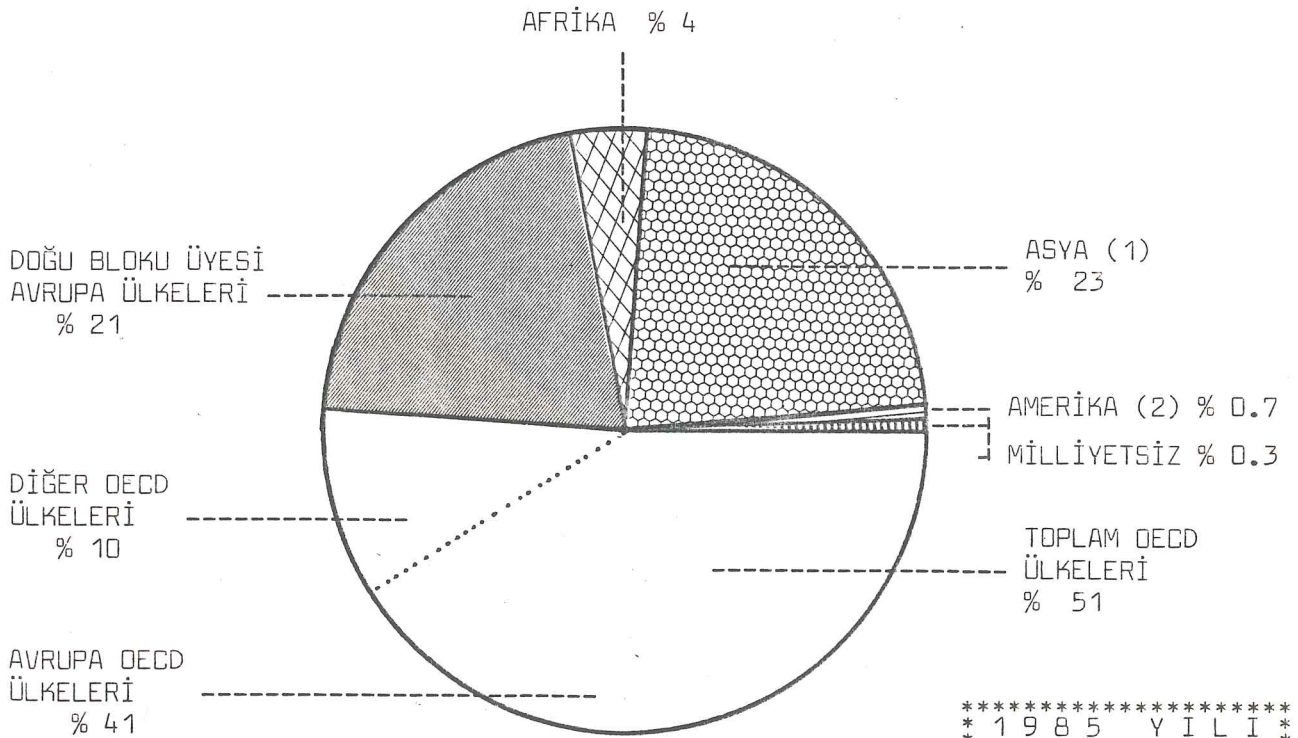
- (2) A.B.D. ve Kanada hariç
(3) Avustralya ve Yeni Zelanda hariç

TABLO : 3.6.A.

ÜLKEMİZE GELEN YABANCILARIN ANAKARA PARÇALARINA GÖRE DAĞILIMI :
(OECD ÜLKELERİ KİTALAR GÖZETMEKSİZİN SINIFLANMAYA TOPLULUK OLARAK ALINMIŞTIR.)

* 1984 YILI *

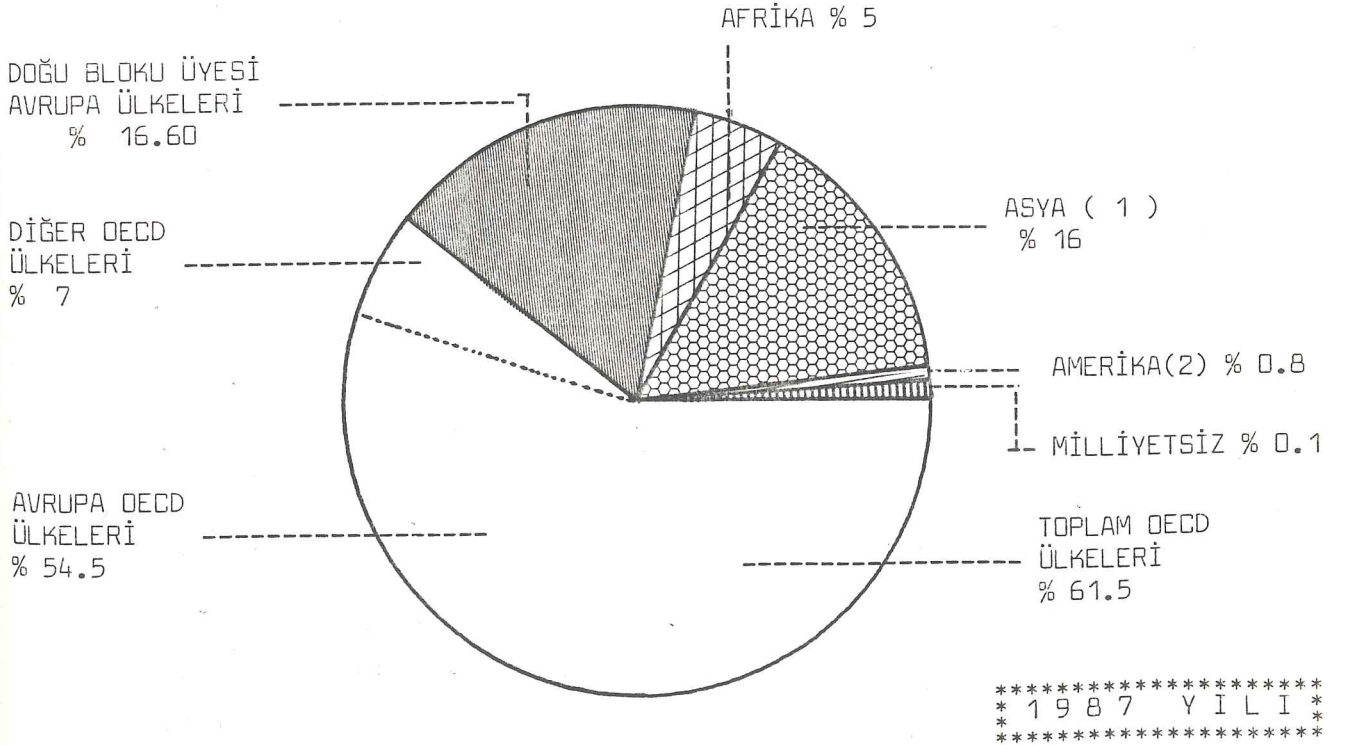
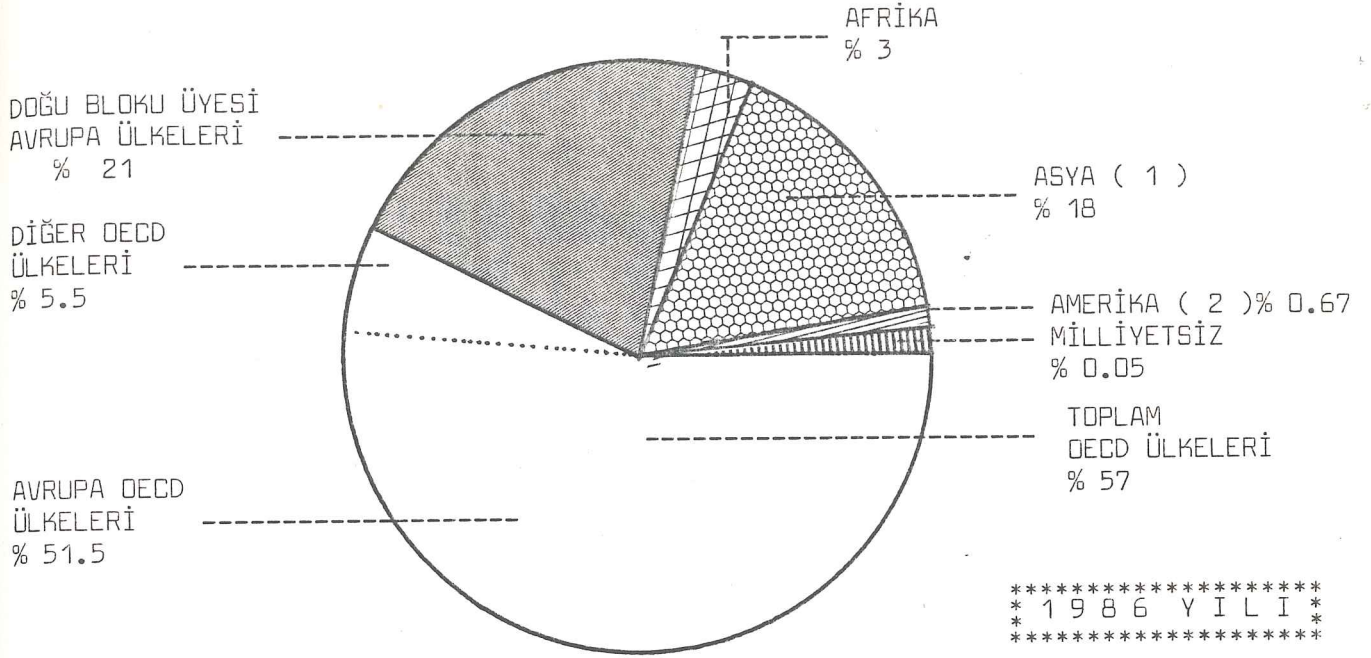

* 1985 YILI *

(1) Japonya hariç
(2) A.B.D. ve Kanada hariç.

TABLO : 3.6.A.

ÜLKEMİZE GELEN YABANCILARIN ANAKARA PARÇALARINA GÖRE DAĞILIMI : (OECD ÜLKELERİ KİTALAR GÖZETMEKSİZİN SINIFLANMAYA TOPLULUK OLARAK ALINMIŞTIR.)

(1) Japonya hariç.
(2) A.B.D. ve Kanada hariç.

TABLO : 3.7.

TÜRKİYE'YE GELEN GÜNÜBİRLİKLERİN GİRİŞ KAPILARINA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1986

GİRİŞ KAPILARININ BULUNDUĞU İLLER	A Y L A R												TOPLAM
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	
ADANA	464	310	266	328	303	360	417	333	476	494	257	394	4.402
ANTALYA	-	-	1.614	525	1.345	669	153	667	2.244	3.350	1.275	291	12.133
AYDIN	1.103	1.609	2.777	10.861	19.980	16.435	19.221	22.641	23.571	18.095	2.482	292	139.067
BALIKESİR	2	-	-	94	1.156	1.510	1.797	2.070	1.819	618	-	-	9.066
ÇANAKKALE	-	-	-	707	760	160	394	298	1.454	529	-	-	4.302
İÇEL	-	-	-	-	-	-	-	-	752	-	-	-	752
İSTANBUL	377	1.488	895	8.616	8.010	7.651	13.500	15.407	17.306	13.600	3.639	2.395	92.884
İZMİR	451	-	626	949	452	2.153	232	474	3.371	4.963	2.101	-	15.772
MUĞLA	-	-	-	1.977	2.214	7.951	6.457	5.777	3.193	3.452	389	105	31.315
SAMSUN	113	131	99	37	98	15	7	129	77	126	-	-	832
TEKİRDAĞ	-	61	59	157	67	100	9	11	38	144	272	91	1.009
TOPLAM	2.540	3.599	6.336	24.251	34.385	37.004	42.187	47.807	54.301	45.371	10.415	3.568	311.734
% ORANI	0.81	1.15	2.03	7.78	11.03	11.87	13.53	15.34	17.42	14.55	3.34	1.14	100.00

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

NOT : BU TABLODA YER VERİLEN GÜNÜBİRLİKÇİ SAYILARI TOPLAMI YABANCI RAKAMINA DAHİLDİR.

TABLO : 3.7.1

TÜRKİYE'YE GELEN GÜNÜBİRLİKÇİLERİN İLLERE VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI
1987

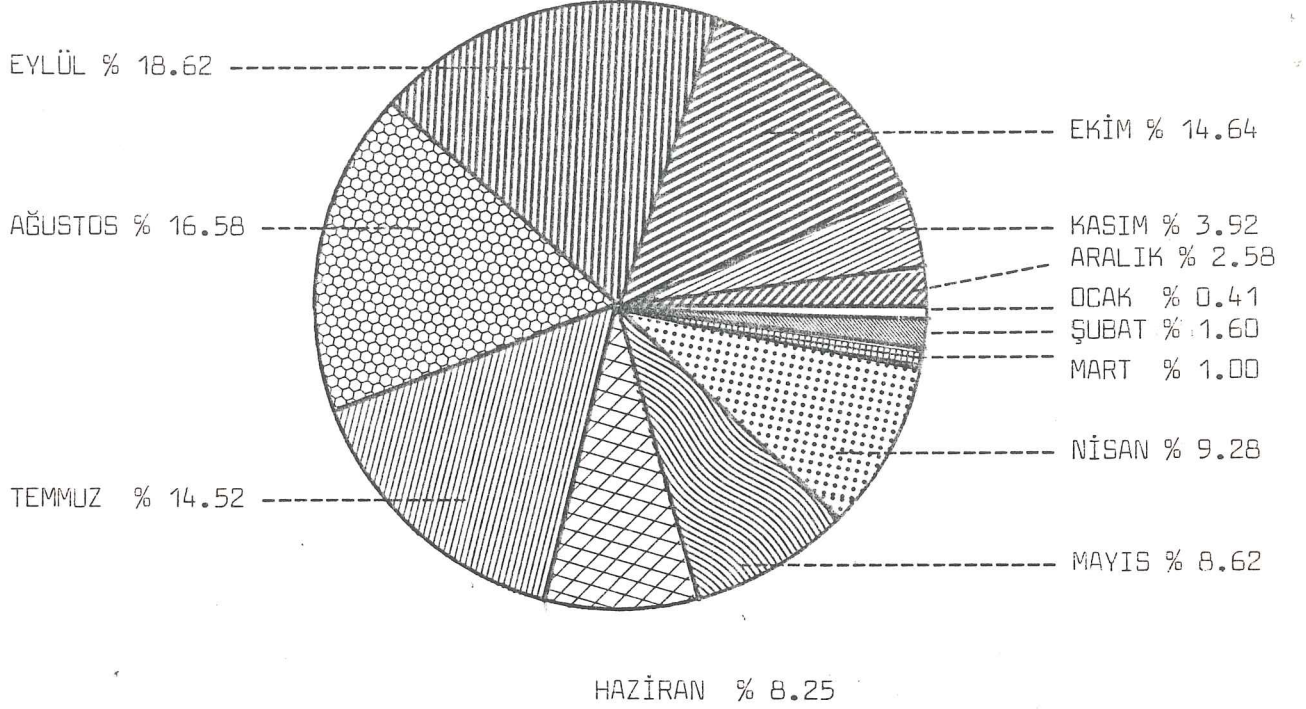
İLLER	A Y L A R												TOPLAM
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	
ADANA	316	382	159	336	204	218	332	288	301	324	470	386	3.716
ANTALYA	13	-	369	1.718	671	1.773	94	87	1.463	5.051	1.478	464	13.181
AYDIN	-	282	2.525	11.497	19.505	22.159	28.670	34.172	31.081	26.321	1.954	172	178.338
BALIKESİR	-	-	1	119	1.001	1.533	2.521	2.756	2.292	774	124	2	11.123
ÇANAKKALE	-	-	-	1.079	1.682	-	-	120	1.058	257	-	-	4.206
İSTANBUL	298	829	1.775	9.764	12.586	14.935	16.918	16.909	19.532	14.221	3.729	1.981	113.477
İZMİR	305	5	632	1.935	2.671	2.809	1.669	2.647	4.000	5.632	712	1.344	24.365
MUĞLA	-	562	262	1.593	3.762	3.276	5.894	6.696	6.590	5.437	639	32	34.743
SAMSUN	37	30	129	516	252	122	155	137	322	106	38	109	1.953
TEKİRDAĞ	110	291	170	355	308	168	276	327	196	280	281	371	3.133
TOPLAM	1.079	2.381	6.022	28.912	42.642	46.993	56.529	54.139	66.845	58.403	9.425	4.861	388.235
% ORANI	0.28	0.61	1.55	7.45	10.98	12.10	14.56	16.52	17.22	15.04	2.43	1.25	100.00

NOT : günübirlikçi sayıları toplam yabancı rakamına dahildir.

TABLO : 3.7.A.

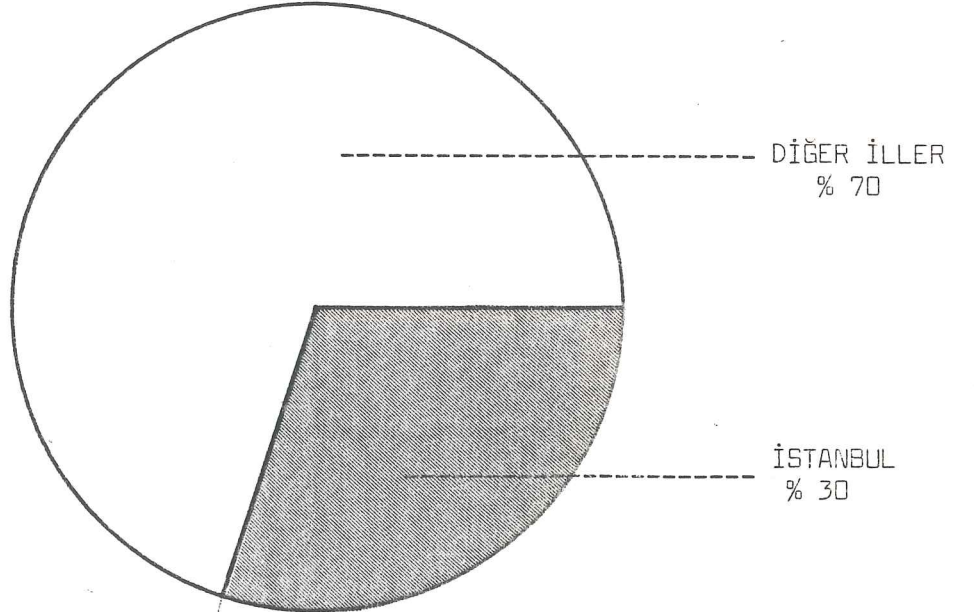
İSTANBUL'A GELEN GÜNÜBİRLİKÇİLERİN AYLARA GÖRE DAĞILIMI

* 1 9 8 6 Y I L I *

TÜRKİYE GENELİNDE GELEN GÜNÜBİRLİKÇİLERDEN İSTANBUL'UN ALDIĞI

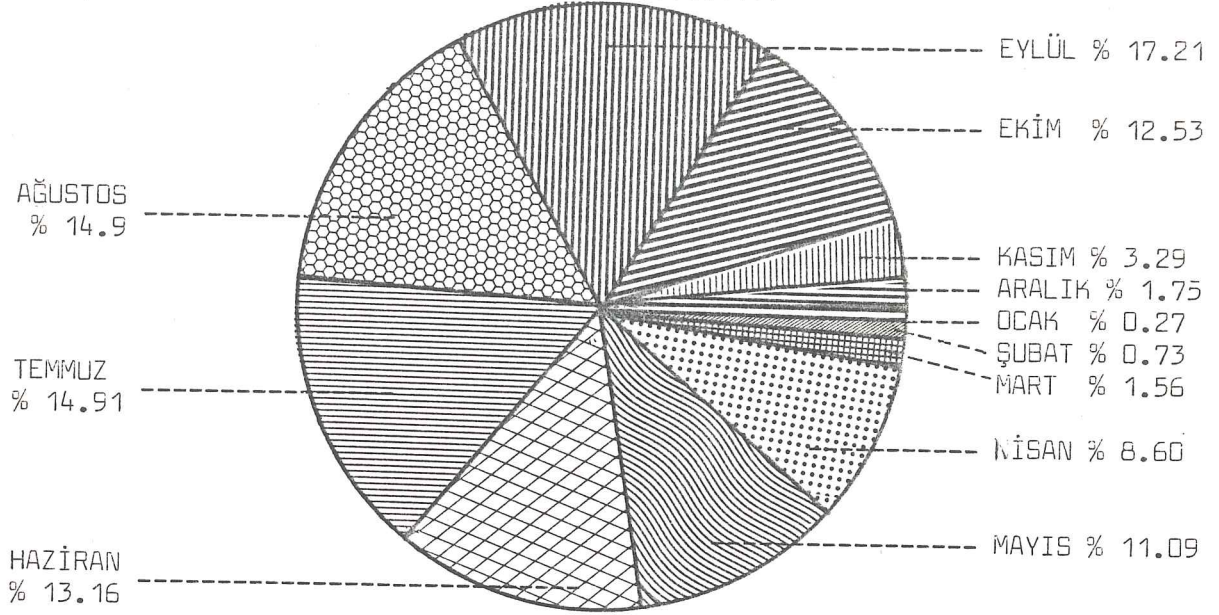
PAY :

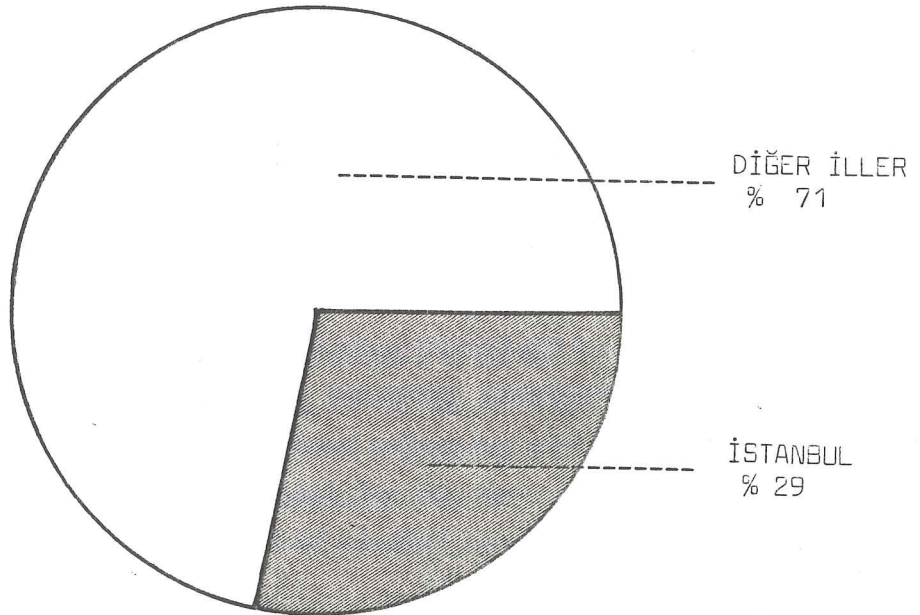
TABLO : 3.7.B.

İSTANBUL'A GELEN GÜNÜBİRLİKÇİLERİN AYLARA GÖRE DAĞILIMI

* 1987 YILI *

TÜRKİYE GENELİNDE GELEN GÜNÜBİRLİKÇİLERDEN İSTANBUL'UN ALDIĞI PAY :

3.1.2. İSTANBUL'A GELEN TURİSTLER :

Türkiye genelinde 1986 yılı toplam girişleri sayısı (tablo : 3.1.) 2.391.085 kişidir. Bu sayı içinde İstanbul'un payı global olarak 711.000.'dir. (tablo : 3.4.) Yani Türkiye'mize gelen turistlerin % 29.75 ini İstanbul yoluyla misafir etmiş oluyoruz. Aslından Edirne ve Kırklareli'nden ülkemize karayolu ve tren ile giriş yapan turistleride İstanbul'a giriş yapmış gibi kabul etmemiz lazımdır. Eğer böyle bir kabul yaparsak ortaya bu üç ilimizin Türkiye Turist girdisinin % 61.54'ünü karşıladığını görürüz.

Turistlerin İstanbul'a girişlerinde % 85 havayolunu kullanmaktadır. Ençok giriş yapılan ay 1986 yılına göre Temmuzdur. 1987 yılına görede Temmuz 'dur fakat girişlerde % 6.70 'lik bir azalma olmuştur. (Tablo : 3.5.) (Tablo : 3.11.). 1986 yılında ikinci ençok giriş yapılan ay Ağustos iken 1987 yılında Haziran'dır. 1986 yılında sıralama Eylül ve Ekim ayları ile devam etmektedir. 1987 yılında ise sıralama Ağustos ve Eylül diye devam etmektedir. 1987 yılı İstanbul turist girişlerinde ilk onbir ay itibariyle % 2'lik bir azalma olduğu gözlenmektedir. 1987 yılında gelen turistlerin % 81'i havayolunu seçmiştir. 1986 yılına göre % 4'lük bir azalma gözükmemektedir. Bu azalma genel toplamı etkilememektedir.

Günübirlik gelip giden turistler açısından İstanbul'un ülke genelinden aldığı pay % 30'dur. (Tablo: 3.7.) Bu konuda birinci sırayı Aydın-Kuşadası almaktadır. (% 45)

3.1.3. YABANCI TURİST ÇIKIŞLARI :

Ülkemizi ziyaret eden turislerin ençok ilgisini çeken ilimiz İstanbul'dur. Şuana kadar olan veriler bunu göstermektedir. Gelen turistlerin kalış süreleri dikkate alındığında 1974 yılında yapılan bir çalışmaya göre % 69'u İstanbul'da (1-7) konaklamakta, Yani İstanbul'u ziyaret edenlerin % 69' unun kalış süresidir bu. İzmir'i ziyaret edenlerin % 70'i (4-15) gün, güneye inildikçe Antalya'da kalanların % 70'i (8-30) gün arası kalmaktadır. Buradan çıkarılan sonuç İstanbul'u ziyaret edenlerin ziyaret sebeplerinin doğal, tarihi, dini ve kültürel değerlerin görülmesidir. Güneye gidenlerin ise ziyaret sebepleri tatil ve dinlenmektir.

Tablo : 3.8. De ülkemizden çıkış yapan turistlerin 1984, 1985 ve 1986 yıllarına göre veda aylarına göre dağılımı yer almaktadır.

Bu tabloya göre bu yıllar içinde en turist çıkışı yapılan ay Ağustos ayıdır. Onu sırayla Eylül ve Temmuz ayı izlemektedir. Bu çıkışlar esnasında kullanılan taşıt aracı yönünden ilk sırayı havayolları almaktadır. Onu karayolları izlemektedir. (Tablo:3.9.)

Çıkış yapan turistlerin illere göre dağılımını tablo: 3.10'da görebiliriz. Tüm çıkışların % 30.56'sı Edirne'den, % 29.66'sı İstanbul'da yapılmaktadır. Ülkeler açısından ise sıralama 1986 yılı itibarıyla (tablo:3.6.) F. Almanya ilk sırayı almakta, daha sonra onu Yugoslavya, Yunanistan, İngiltere, Fransa, İtalya, A.B.D. ve Polonya izlemektedir.

3.1.4. YABANCI TURİSTLERİN GELİŞ BİÇİMLERİ VE SEBEBLERİ:

1986 yılında ülkemize gelen turistlerin bu gelişlerinde kullandıkları taşıt araçlarının ne olduğunu ve yılın hangi ayında giriş yaptığını gösteren tablo 3.3.4'deki verilere göre, ülkemize giriş yapan turistlerin % 40.36'ı havayolu ile, % 38.91'i karayolu ile, % 18.49'u deniz yoluyla ve % 2.24'ünde tren ile gelmektedir. Görüldüğü gibi demiryolu ulaşımı yok denecek kadar azdır.

Gelen turistlerin geldiği aylara göre illere göre dağılımını gösteren veriler tablo:3.4.ve tablo:3.5.'de verilmiştir.

Türkiye'ye gelen turistlerin geliş sebeblerini gösteren tablo 3.12. dir. Bu tabloya göre genel geliş sebebi içinde birinci sırayı Eğlence, gezi ve ziyaret almaktadır (% 80.74). Bunun yanı sıra turistlerin Türkiye'yi seçme nedenlerini gösteren veriler de tablo:3.13'de bulunmaktadır. Türkiye'nin tercih sebebinin başında merak gelmektedir (% 73) daha sonra (% 53) ile arkeolojik değerler, ve (% 37) ile eğlence imkanları gelmektedir. Ankette dikkat çeken konu turistlerin tercih sebepleri içinde (% 35) gibi rakama ulaşan psikolojik yakınlık duyulması bölümüdür. Buda ülke insanımızın ne kadar cana yakın olduğunun işareti'dir.

Turist dağları, denizi, nehir ve gölleri, içme kaplıcaları, bitki örtüsü, iklimi, jeolojik yapısı itibarıyla kaynakları elverişli olan ülkeyi tercih edecektir. Bu açıdan değerlendirildiğinde ülkemizin turizm ihtiyacını karşılayacak olanakları vardır. Sahip olduğumuz tabii zenginlikler yabancı turistler için önemli ölçüde merak faktörü uyandıracak durumdadır. Ülkemizin güney sahilşeridinin uzunluğu ve iklimi, başta Ege ve Akdeniz olmak üzere arkeolojik değerler, şifalı sular, folklor ve gelenekleriyle çekiçi özellikleri olan, turistik seçim için ideal bir bölgedir.

TABLO : 3.8.

TÜRKİYE'DEN ÇIKAN YABANCILARIN YILLARI VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

AYLAR	Y I L L A R					% DEĞİŞİM ORANI		
	1984	1985	1986	1987	1985 / 84	1986 / 85	1987 / 86	1987 / 86
OCAK	74.247	107.700	90.554	97.967	45.06	- 15.92	8.19	8.19
ŞUBAT	63.618	100.857	75.112	92.622	58.54	- 25.53	23.31	23.31
MART	84.532	141.649	118.385	107.402	67.57	- 16.42	- 9.28	- 9.28
NİSAN	138.769	188.803	183.249	211.206	36.03	- 2.94	15.26	15.26
MAYIS	177.555	234.033	217.009	272.170	31.81	- 7.27	25.42	25.42
HAZİRAN	189.703	227.477	227.297	311.125	19.91	- 0.08	36.88	36.88
TEMMUZ	264.181	307.736	275.008	368.505	16.49	- 10.64	34.00	34.00
AĞUSTOS	322.104	390.154	349.881	500.371	21.13	- 10.32	43.01	43.01
EYLÜL	285.972	313.934	297.574	410.032	9.78	- 5.21	37.79	37.79
EKİM	228.497	264.814	264.035	350.736	15.89	- 0.29	32.84	32.84
KASIM	146.314	154.723	177.001	177.696	5.75	14.40	0.39	0.39
ARALIK	131.350	125.956	132.354	136.111	- 4.11	5.08	2.84	2.84
TOPLAM	2.106.869	2.557.839	2.407.459	3.035.943	21.40	- 5.88	26.11	26.11

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.9.

TÜRKİYE'DEN ÇIKAN YABANCILARIN AYLARA VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE
DAĞILIMI

1986

AYLAR	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	HAVA	KARA	TREN	DENİZ		
OCAK	39.115	40.830	5.008	5.601	90.554	3.76
ŞUBAT	32.879	32.829	3.072	6.332	75.112	3.12
MART	46.678	55.705	5.105	9.897	118.385	4.92
NİSAN	67.198	81.476	4.540	30.035	183.249	7.61
MAYIS	95.691	71.417	4.544	45.357	217.009	9.01
HAZİRAN	108.576	64.587	3.836	50.298	227.297	9.44
TEMMUZ	112.724	94.520	4.888	62.876	275.008	11.42
AĞUSTOS	142.505	122.832	6.825	77.719	349.881	14.53
EYLÜL	132.643	84.637	6.209	74.085	297.574	12.36
EKİM	110.627	90.541	4.522	58.345	264.035	10.97
KASIM	53.380	104.209	4.626	14.786	177.001	7.35
ARALIK	40.991	80.263	4.590	6.510	132.354	5.50
TOPLAM	984.007	923.846	57.765	441.841	2.407.459	100.00
% ORANI	40.87	38.37	2.40	18.35	100.00	

KAYNAK : Emniyet Genel Müdürlüğü

TABLO : 3.9.A.

TÜRKİYE'DEN ÇIKAN YABANCILARIN AYLARA VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE
DAĞILIMI

1987

AYLAR	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	HAVÂ	KARA	TREN	DENİZ		
OCAK	51.915	38.207	3.811	4.034	97.967	3.23
ŞUBAT	46.507	36.983	3.360	5.772	92.622	3.05
MART	62.693	34.075	2.366	8.268	107.402	3.54
NİSAN	112.661	57.977	4.924	35.644	211.206	6.96
MAYIS	160.197	52.505	4.433	55.035	272.170	8.96
HAZİRAN	178.602	64.996	3.609	63.918	311.125	10.25
TEMMUZ	194.154	85.386	6.908	82.057	368.505	12.14
AĞUSTOS	253.961	134.555	11.769	100.086	500.371	16.48
EYLÜL	223.659	82.665	8.678	95.030	410.032	13.51
EKİM	198.320	69.020	6.059	77.337	350.736	11.55
KASIM	84.290	70.729	3.965	18.712	177.696	5.85
ARALIK	58.232	59.889	3.313	14.677	136.111	4.48
TOPLAM	1.625.191	786.987	63.195	560.570	3.035.943	100.00
% ORANI	53.53	25.92	2.08	18.46	100.00	

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.10.

TÜRKİYE'DEN ÇIKAN YABANCILARIN SINIR KAPILARININ BAĞLI OLDUĞU
İLLERE VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI

1986

İLLER	TAŞIT ARACI				TOPLAM	%ORANI
	HAVA	KARA	TREN	DENİZ		
ADANA	18.034	-	-	4.657	22.691	0.94
AĞRI	-	76.401	-	-	76.401	3.17
ANKARA	39.695	-	-	-	39.695	1.65
ANTALYA	107.142	-	-	14.829	121.971	5.07
AYDIN	-	-	-	157.008	157.008	6.52
BALIKESİR	-	-	-	22.421	22.421	0.93
BURSA	-	-	-	-	-	0.00
ÇANAKKALE	-	-	-	4.493	4.493	0.19
DİYARBAKIR	-	-	-	-	-	0.00
EDİRNE	-	679.808	55.997	-	735.805	30.56
GAZİANTEP	-	41.426	532	-	41.958	1.74
HAKKARİ	-	2.679	-	-	2.679	0.11
HATAY	-	80.986	-	529	81.815	3.39
İÇEL	-	-	-	24.672	24.672	1.02
İSTANBUL	612.418	-	-	101.599	714.017	29.66
İZMİR	145.374	-	-	34.917	180.291	7.49
KARS	-	-	1.236	-	1.236	0.05
KIRKLARELİ	-	27.589	-	-	27.589	1.15
MARDİN	-	13.277	-	-	13.277	0.55
MUĞLA	61.344	-	-	74.812	136.156	5.66
SAMSUN	-	-	-	867	867	0.04
TEKİRDAĞ	-	-	-	1.031	1.031	0.04
TRABZON	-	-	-	6	6	0.00
ŞANLI URFA	-	1.680	-	-	1.680	0.07
TOPLAM	984.007	923.846	57.765	441.841	2.407.459	100.00
% ORANI	40.87	38.37	2.40	18.35	100.00	

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.10.A.

TÜRKİYE'DEN ÇIKAN YABANCILARIN SINIR KAPILARININ BAĞLI OLDUĞU
İLLERE VE TAŞIT ARAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI
1987

İLLER	TAŞIT ARACI				TOPLAM	% ORANI
	HAVA	KARA	TREN	DENİZ		
ADANA	22.325	-	-	3.954	26.279	0.87
AĞRI	-	56.682	-	-	56.682	1.87
ANKARA	48.557	-	-	-	48.557	1.60
ANTALYA	226.965	-	-	15.556	242.521	7.99
AYDIN	-	-	-	206.496	206.496	6.80
BALIKESİR	-	-	-	14.935	14.935	0.49
ÇANAKKALE	-	-	-	4.441	4.441	0.15
EDİRNE	-	566.563	59.708	-	626.271	20.63
GAZİANTEP	-	26.240	2.590	-	28.830	0.95
HAKKARİ	-	3.193	-	-	3.193	0.11
HATAY	-	78.085	-	554	78.639	2.59
İÇEL	-	-	-	26.433	26.433	0.87
İSTANBUL	945.257	-	-	123.309	1.068.566	35.20
İZMİR	269.580	-	-	71.976	341.556	11.25
KARS	-	-	897	-	897	0.03
KIRKLARELİ	-	35.937	-	-	35.937	1.18
MARDİN	-	18.502	-	-	18.502	0.61
MUĞLA	112.507	-	-	87.712	200.219	6.59
SAMSUN	-	-	-	1.955	1.955	0.06
TEKİRDAĞ	-	-	-	3.197	3.197	0.11
TRABZON	-	-	-	52	52	0.00
ŞANLI URFA	-	1.785	-	-	1.785	0.06
TOPLAM	1.625.191	786.987	63.195	560.570	3.035.943	100.00
% ORANI	53.53	25.92	2.08	18.46	100.00	

KAYNAK : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.11.

1986 - 1987 İSTANBUL TURİST GİRİŞLERİ

AYLAR	H A V A		D E N İ Z		T O P L A M		% ORANI
	1986	1987	1986	1987	1986	1987	
OCAK	26.741	30.957	996	732	27.737	31.689	14.20
ŞUBAT	29.139	32.839	2.309	1.394	31.448	34.233	9.80
MART	51.253	44.833	1.544	1.984	52.797	46.817	- 11.30
NİSAN	51.144	61.591	9.416	10.440	60.560	72.031	18.90
MAYIS	56.496	44.169	8.846	12.847	65.342	57.016	- 12.70
HAZİRAN	55.428	56.722	8.486	16.016	63.914	72.738	13.80
TEMMUZ	75.471	66.032	14.428	17.802	88.899	83.834	- 6.70
AĞUSTOS	66.669	54.284	16.320	18.243	82.989	72.527	- 12.60
EYLÜL	60.702	51.524	18.688	20.915	79.390	72.439	- 8.70
EKİM	55.011	52.779	15.181	15.631	70.192	68.410	- 2.50
KASIM	41.884	25.845	4.174	4.350	46.058	30.195	- 34.40
ARALIK	38.044	47.793	2.888	2.632	40.932	50.425	23.20
TÖPLAM	607.982	543.523	103.276	118.636	711.258	662.159	- 6.90
YILIN İLK 10 AYI	528.054	495.730	96.214	116.004	624.268	611.734	- 2.00
YILIN İLK 11 AYI	569.938	521.575	100.388	120.354	670.326	641.929	- 4.20

KAYNAK : T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO : 3.12.

TÜRKİYE'YE GELEN YABANCILARIN SEYAHAT SEBEBİ

1981

GELİŞ SEBEBİ	GELEN YABANCI SAYISI	% ORANI
EĞLENCE, GEZİ, ZİYARET	934.990	80.74
SPORTİF İLİŞKİLER	2.587	0.22
TİCARİ VE SİNİ İLİŞKİLER	27.681	2.39
KAMU HİZMETİ	10.463	0.90
SAĞLIK	1.783	0.15
EĞİTİM, ÖĞRENİM, STAJ	5.548	0.48
ÇALIŞMA	2.470	0.21
DİĞER	115.706	10.00
REFAKAT	56.897	4.91
TOPLAM	1.158.125	100,00

KAYNAK : D.İ.E.

TABLO : 3.13.

YABANCILARIN TÜRKİYE'Yİ TERCİH SEBEBLERİ

1983

TERCİH SEBEBİ	% ORANI
MERAK	73
ARKEOLOJİK DEĞERLER	53
EĞLENCE İMKANLARI	37
PSİKOLOJİK YAKINLIK	35
MALİ İMKANLAR	25
MESAFE	5
DİN	4
SAĞLIK İMKANLARI	0.6

KAYNAK : HASAN OLALI, DIŞ TANITIM VE TURİZM, 1983.

(NOT: Sonuçlar, yabancıların birden fazla tercihi işaretlemeleri dolayısıyla % 100 üzerinden değil, genel eğilimin değerlendirilmesi açısından önem kazanmaktadır.)

TABLO : 3.12.A

GELEN YABANCILARIN GELİŞ AMAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI

GELİŞ AMACI	1980	1981	1982	1983	1984	1985
TURİZM (1)	914.649	934.990	920.054	1.238.472	1.517.701	1.646.921
EĞİTİM	7.004	5.548	8.065	11.575	21.342	9.561
ÇALIŞMA	8.016	2.470	1.682	1.292	103.019	4.193
SPORTİF İLİŞKİLER	-	-	-	-	-	19.132
İŞ İLİŞKİLERİ	-	-	-	-	-	63.610
KAMU HİZMETİ	-	-	-	-	-	32.894
KONFERANS	-	-	-	-	-	6.052
DİĞER	129.695	215.117	218.562	255.218	213.275	407.854
TOPLAM	1.057.364	1.158.125	1.148.363	1.506.557	1.855.337	2.190.217

(1) 24 saatten az kalanları da kapsar.

Turistlerin tercih sebeplerinin yanı sıra gittikleri yerde görmek istedikleri etkinlikler vardır. Bu etkinlikler kişinin tercihini etkileyen önemli faktörlerdir. İstanbul'a gelen turistlere yapılan ankette turistlerin İstanbul'da aradıkları etkinlikler şöyledir ;

ETKİNLİK TÜRÜ	% ORANI
Çevre gezileri	13.9
Denizde yüzmeye	12.8
Kumsalda güneşleme	7.2
Binicilik - avcılık	3.5
Tarihi Yerleri ziyaret	18.8
Folklor türü	7.8
Alışveriş	13.1
Fotoğraf - film çekme	8.7
Araba kiralama	2.2
Diğer	2.2

KAYNAK : Turizm Eğilim Anketi.

Yabancı turistlerin en çok ilgilendikleri yöreler Batı Anadolu ve İstanbul'dur. Daha sonra sırasıyla Kapadokya ve Akdeniz kıyıları turistlerin ilgisini çeken odak noktalarıdır. Seçilen odak noktalarından bu noktaların özelliklerinden turistlerin genelde tarihi yerleri tercih ettikleri ortaya çıkmaktadır.

İstanbul'da tur düzenliyen turizm seyahat acentelerinin turlarında ilk sırayı Bizans ve Osmanlı uygarlığını içeren tur ilk sırayı almaktadır. Daha sonra boğaz'a düzenlenen turlar rağbet görmektedir. Turizm seyahat acentaları İstanbul'un yeni yörelerine tur düzenlenmesi gereğini vurgulamaktadırlar. Önerilen tur güzergahları arasında en önemlileri: Kilyos - Boğaz ve Çamlıca, Riva - Polonezköy ve Şile'dir.

Bu seçilen turgüzahlarından ortaya çıkan turların doğal kaynaklara yönelik olduğu ve rekreasyon gereksinmesinin turistler için arttığı belirtilmektedir. Boğulan İstanbul trafiği içinde turistlerin zamanının azlığı turların şehir dışına kaydırılmasının ana nedenidir.

İstanbul'a gelen turistlerin isteklerinin başında tarihi yerleri gezebilmek, alışveriş yapmak, denize girmek, çevreyi gezmektir. Ülkemize gelen turistlerin ülkemizdeki tarihi zenginliklerin etkisi ile ülkemize geldiğini söyleyebiliriz.

3.1.5. İSTANBUL TUR GÜZERGAHLARI :

İstanbul Turları ve Uğrak Noktaları

Turun Adı	Uğrak Noktaları	S.A.P.
1 . Gece Turu		20
	1. Kervansaray	13
	2. Tarabya	10
	3. Sultan Ahmet'te ses-ışık gösterisi	5
	4. Galata Kulesi	3
	5. Boğaziçi	2
	Ortalama Uğrak Sayısı	1.65
2. Bizans - Osmanlı turu		17
	1. Sultan Ahmet Camii	14
	2. Ayasofya	13
	3. Hipodrom	13
	4. Topkapı Sarayı	7
	5. Yerebatan Sarnıcı	7
	6. Kapalıçarşı	5
	7. Süleymaniye Camii	4
	8. Kariye Müzesi	3
	9. Arkeoloji Müzesi	2
	Ortalama Uğrak Sayısı	4.00
3. Boğaz Turu		16
	1. Rumelihişari	14
	2. Sarıyer	12
	3. Emirgan	1
	4. Dolmabahçe Sarayı	1
	5. Küçüksu	1
	6. Beylerbeyi iskelesi	1
	7. Anadolu Hisarı	1
	8. Çengelköy	1
	9. Kanlıca	1
	Ortalama Uğrak Sayısı	2.06
4. Ada Turu		13
	1. Büyükkada	13
	2. Heybeliada	2
	3. Kaşıkadası	1
	Ortalama Uğrak Sayısı	2.29

Turun Adı	Uğrak Noktaları	S.A.P.
5. İki Kıta Turu (Asya-Avrupa Turu)		14
	1. Çamlıca Tepesi	13
	2. Üsküdar	7
	3. Rumelihisarı	2
	4. Kanlıca	2
	5. Kapalı çarşı	2
	6. Askeri Müze	1
	7. Beylerbeyi İskelesi	1
	8. Moda	1
	9. Kariye Müzesi	1
	10. Sarıyer	1
	11. Ayasofya	1
	Ortalama Uğrak Sayısı	2.29
6. Osmanlı Turu		13
	1. Kapalıçarşı	12
	2. Topkapı Sarayı	11
	3. Sultan Ahmet Camii	4
	4. Süleymaniye Camii	4
	Ortalama Uğrak Sayısı	2.38
7. Haliç Turu		18
	1. Eyüp Camii	10
	2. Pier Loti Tepesi	7
	3. Kariye Müzesi	4
	4. Yedikule	4
	5. Süleymaniye Camii	2
	6. Arkeoloji Müzesi	1
	7. Askeri Müze	1
	Ortalama Uğrak Sayısı	2.90
8. Bizans Turu		5
	1. Ayasofya	4
	2. Hipodrom	4
	3. Yerebatan Sarayı	3
	4. Kariye Müzesi	3
	5. St. İren Müzesi	1
	6. Küçük Ayasofya Camii	1
	7. Yedikule	1
	8. Arkeoloji Müzesi	1
	9. Mozaik Müzesi	1
	Ortalama Uğrak Sayısı	3.80

Turun Adı	Uğrak Noktaları	S.A.P.
9. Deniz ve Rerreyasyon tur		
	1. Kilyos	3
	2. Belgrad Ormanları	3
	3. Sarıyer	2
		1
	Ortalama Uğrak Sayısı	2.00

S.A.P. = Seyahat acentası programlarında yer alış sayısı

$$OUS = \frac{USAP}{TSAP}$$

OUS = Ortalama uğrak sayısı

USAP = Seyahat acentası Programı (uğrak)

TSAP = Seyahat acentası programı (Tur)

4 . KONAKLAMA TESİSLERİ AÇISINDAN TÜRKİYE VE İSTANBUL :

Ülkemizde turizm gelirini artırmak ve dış turizm taleblerini karşılayabilmek için ülkemizin acil sorunu olarak yatak kapasitesinin yetersizliği görülmüştür.Bu yüzden son iki yıldır turizmde tüm faaliyetler yatak kapasitesinin arttırılması üzerine yoğunlaştırıldı.

Ancak ülkemizini turizm talebini karşılayacak konaklama tesisleri s ayısal olarak yetersizdir.Yinede 1984 yılından sonra yatak sayısında gözlenen hızlı gelişme devam ederse arz - talep dengesi bir oranda sağlanabilir.Son olarak 1986 yılı sonu itibariyle 92.129 adet olarak kaydedilmiştir.

4.1. İSTANBUL KONAKLAMA TESİSLERİNİN ÜLKE GENELİNDEKİ PAYI :

4.1.1. ÜLKE VE BÖLGEYE GÖRE DURUM :

Türkiye'deki konaklama tesislerini iki sınıfa ayırarak incelemeliyiz.Bu sınıflandırma Belgeli ve Belgesiz tesisler diye ayrılmakta ve bakanlıkçada böyle kabul edilmektedir.

Türkiye genelindeki bütün bölgelerde konaklama tesisleri standart olarak sınırlandırılmıştır.Bakanlık denetimi dışında kalan tesisler ise yöre belediyelerince sınıflandırılmaktadır.Bu bakanlık denetimi dışında kalan kalan konaklama tesisleri ile bilgiler yetersiz kalmaktadır.Belgesiz tesislerle ilgili 1975 yılında yapılan bir çalışmaya göre tesis adedi 5384, yatak sayısı 194.300'dür.Bu değerler bugün bile belgeli turizm tesislerinin sayılarından daha fazladır.Bugünkü Belgeli turizm tesisleri ile ilgili verileri tablo:4.1. de bulabiliriz.1986 sonu itibariyle işletme faaliyetinde bulunan tesis sayısı 854, yatak sayısı ise 101.735'dir.tablo:4.1.'deki sayının artmasının nedeni turizm yatırım belgeli tesislerdir.

Türkiye genelindeki belgeli turizm konaklama tesislerinin bölgelere göre dağılımında (tablo:4.3.) birinci sırayı Marmara Bölgesi almaktadır (% 36.53).Onu sırasıyla Ege ve Akdeniz Bölgeleri izlemektedir.

4.1.2. İSTANBUL'DAKİ TESİSLERİN ÜLKE GENELİNDEKİ YERİ :

Tablo:4.1.'de ülke genelindeki belgeli tesislerin sayısı ve yatırım belgeli inşaatına başlanmış ve inşaatına başlanmamış tesislerin de sayısı verilmektedir.

TABLO : 4.1.

TÜRLERİNE VE SINIFLARINA GÖRE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN SAYISI 31.12.1986

TÜRÜ	SINIFI	TÜRİZM YATIRIMI BELGELİ			TÜRİZM İŞLETMESİ BELGELİ		
		İNŞAATA BAŞLAMAMIŞ			İNŞA HALİNDE		
		A	B	C	A	B	C
OTELLER	5 YILDIZLI	11	3.754	7.793	18	4.879	10.414
	4 YILDIZLI	15	2.718	5.810	20	3.633	7.402
	3 YILDIZLI	65	5.668	11.524	51	4.284	8.475
	2 YILDIZLI	63	2.831	6.183	106	5.615	11.317
	TEK YILDIZLI	22	696	1.360	72	2.659	5.099
MOTELLER	1. SINIF	2	34	68	16	1.294	2.555
	2. SINIF	14	316	612	21	656	1.264
TATİL KÖYLERİ	1.SINIF	12	2.744	6.040	10	3.013	6.893
	2.SINIF	3	394	832	2	535	1.122
PANSİYONLAR		61	1.062	2.084	41	716	1.329
KAMPİNGLER		2	79	237	8	903	2.695
ÖBERJLER		-	-	-	-	-	-
KAPLICALAR		-	-	-	-	-	-
APART OTELLER		-	-	-	-	-	-
ÖZEL BELGELİLER		2	69	128	1	63	150
TOPLAM		272	20.365	42.671	366	28.250	58.712

A : TESİS SAYISI

B : ODA SAYISI

C : YATAK SAYISI

Not: Kültür ve Turizm Bakanlığından Turizm Yatırım Belgeli olup, işletme faaliyetinde bulunan 123 tesis, 9606 yatak ile birlikte işletmede bulunan tesis sayısı 854 yatak sayısı 101.735'dir.

KAYNAK : Belgeli Turizm Tesisleri Raporu 1986

TABLO : 4.2.

YATAK KAPASİTELERİNE GÖRE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN SAYISI 31.12.1986

TÜRÜ	SINIFI	TURİZM YATIRIMI BELGELİ						TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ					
		Y A T A K			S A Y I S I			Y A T A K			S A Y I S I		
		100'DEN AZ	100'DEN FAZLA	TOPLAM		100'DEN AZ	100'DEN FAZLA	TOPLAM		100'DEN AZ	100'DEN FAZLA	TOPLAM	
		A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C
OTELLER	5 YILDIZLI	-	-	29	18.027	29	18.027	-	-	15	6.824	15	6.824
	4 YILDIZLI	-	-	35	13.212	35	13.212	-	-	21	6.077	21	6.077
	3 YILDIZLI	26	1.851	90	18.148	116	19.999	10	776	59	10.923	69	11.699
	2 YILDIZLI	92	5.631	77	11.869	169	17.500	112	7.761	81	11.405	193	19.166
	TEK YILDIZLI	81	4.823	13	1.636	94	86.459	194	10.982	42	5.755	236	16.737
MOTELLER	1. SINIF	10	681	8	1.942	18	2.623	12	710	13	3.040	25	3.750
	2. SINIF	30	1.240	5	633	35	1.873	25	960	6	696	31	1.656
TATİL KÖYLERİ	1. SINIF	1	84	21	12.849	22	12.933	-	-	14	9.186	14	9.186
	2. SINIF	-	-	5	1.954	5	1.954	-	-	5	1.437	5	1.437
PANSİYONLAR		101	3.293	1	120	102	3.413	71	1.121	1	280	72	2.401
KAMPİNGEER		3	216	7	2.716	10	2.932	4	333	18	7.595	22	7.928
ÖBERJLER		-	-	-	-	-	-	5	243	9	2.714	14	2.957
KAPLICALAR		-	-	-	-	-	-	-	-	1	264	1	264
APART OTELLER		-	-	-	-	-	-	1	55	-	-	1	55
ÖZEL BELGELİLER		1	24	2	254	3	278	8	440	4	1.552	12	1.992
TOPLAM		345	17.843	293	83.540	638	101.383	442	24.381	289	67.748	731	92.129

A : TESİS SAYISI

C : YATAK SAYISI

NOT : Kültür ve Turizm Bakanlığında Turizm Yatırım belgeli olup, işletme faaliyetinden bulunan 123 tesis, 9606 yatakle birlikte işletmede bulunan tesis sayısı 854, yatak sayısı 101.735'dir.

KAYNAK : BELGELİ TURİZM TESİSLERİ RAPORU 1986, Nisan 1987

TABLO : 4.3.

COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN SAYISI 31.12.1986

COĞRAFİ BÖLGELER	TÜRİZM YATIRIMI BELGELİ						TÜRİZM İŞLETMESİ BELGELİ					
	İNŞAATA BAŞLAMIŞ			İNŞAA HALİNDE								
	TESİS		YATAK	TESİS		YATAK	TESİS		YATAK	TESİS		YATAK
	ADEDİ	%ORANI	ADEDİ	%ORANI	ADEDİ	%ORANI	ADEDİ	%ORANI	ADEDİ	%ORANI	ADEDİ	% ORANI
MARMARA	55	20.22	9.274	21.73	773	19.95	9.244	15.74	265	36.25	33.658	36.53
EGE	100	36.76	14.530	34.05	88	24.04	12.274	20.91	172	23.53	23.508	25.52
AKDENİZ	72	26.47	14.820	34.73	125	34.15	28.043	47.76	113	15.46	15.358	16.67
İÇ ANADOLU	18	6.62	1.914	4.49	31	8.47	5.140	8.75	97	13.27	11.994	13.02
KARADENİZ	14	5.15	1.268	2.97	26	7.10	2.135	3.64	41	5.61	3.676	3.99
DOĞU ANADOLU	4	1.47	292	0.69	14	3.83	1.224	2.09	22	3.01	2.359	2.56
GÜNEYDOĞU ANADOLU	9	3.31	573	1.34	9	2.46	652	1.11	21	2.87	1.576	1.71
TOPLAM	272	100.00	42.671	100.00	366	100.00	58.712	100.00	731	100.00	92.129	100.00

KAYNAK : Belgeli Turizm Tesisleri Raporu 1986, Nisan 1987

Tablo:4.2.'de ise ülke konaklama tesislerinin türüne sınıfına göre yatak sayıları verilmektedir.İstanbul'daki Yatak kapasitesi ile ilgili değerler tablo:4.4.'de ocak 1988 itibariyle verilmektedir. Tablo:4.4.'de verilen değerler 1986 yılı sonu itibariyle olan değerlerdir.

İstanbul belgeli turistik konaklama tesislerinin 1986 yılına göre ülke genelindeki payı % 20'dir.Buda 18.757 adet yatak demektir. Bu yatak sayısı 1988 Ocak ayı başında 23.500' adettir.1975 yılında yapılan ve belgesiz tesislerin taranmasını sağlayan araştırmada İstanbul'daki belgesiz tesis sayısının 721,yatak sayısının 37500 olduğu tesbit edilmiştir.Bu rakamlar bugün ki rakamlardan % 50 daha fazladır.Bu belgesiz yatak sayısının niteliği iki ve tek yıldızlı oteldir.Ülke çapındaki 15 tane beşyıldızlı otelden 7 tanesinin İstanbul'da bulunmasının İstanbul'un önemini daha da vurgulamaktadır.

İstanbul metrolotinde otellerin önemi büyüktür.Yatak sayısı itibariyle kent içi yatak sayısının % 89'unu aldığını söylersek bunu gayet iyi açıklamış oluruz.1975 yılında yapılan envanter çalışmasına göre ülke çapındaki belgesiz tesislerin % 42'si 3 yıldızlı olabilecek niteliktedir.İstanbul'da bu oran %28'dir.Belgesiz bir ve iki yıldızlı olabilecek niteliklere sahip otellerin sayısı bütün Türkiye kapasitesinin yarısı kadardır.

İstanbul'un Marmara Bölgesi içindeki yeri ise tablo:4.3. den ortaya çıkar.1986 yılı sonu itibariyle Marmara Bölgesindeki tesis sayısı 265,yatak sayısı ise 33.658'dir.Buna göre İstanbul'un tesis yönünden bu değer içindeki yeri % 54 (144 tesis),yatak sayısı içindeki payı ise % 56 (18.757 yatak) dır.

4.1.3. KONAKLAMA TESİSLERİNDE GECELEMELER :

Türkiye'nin turizm yoğunluğunun ağırlığını çeken ve dolayısıyla turistik konaklama tesislerinin en fazla olduğu tek yer İstanbul'dur.Marmara Bölgesinde yükünü İstanbul taşımaktadır.(tablo:4.5.) Yabancıların en fazla konakladıkları ve geceledikleri şehir İstanbul'dur. 1980 yılından sonra ülkemizde ve İstanbul'da konaklayan ve geceleleyen turist sayısında bir artış olmuştur.

TABLO : 4.4.

İSTANBUL'DAKİ KONAKLAMA TESİSLERİ YATAK SAYILARI

TÜRÜ	SINIFI	ADEDİ	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
OTELLER	5 YILDIZLI	7	2.127	4.201
	4 YILDIZLI	8	1.378	2.705
	3 YILDIZLI	14	1.100	5.342
	2 YILDIZLI	57	2.962	5.362
	TEK YILDIZLI	56	2.096	3.558
MOTEL	1.SINIF	2	52	98
	2.SINIF	1	10	22
PANSİYON		8	183	354
KAMPİNGLER		3		1.723
OBERJLER		1	40	74
APART OTELLER		1	10	35
ÖZEL BELGELİLER		4	162	331
TOPLAM		162	10.120	23.805

KAYNAK : T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
MAYIS - 1988

TABLO : 4.5.

TÜRKİYE'DE KONAKLAYAN VE GECELEYEN TURİSTLERİN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

BÖLGE ADI	Y I L L A R					
	1980		1981		1982	
	KONAKLAMA	GECELEME	KONAKLAMA	GECELEME	KONAKLAMA	GECELEME
MARMARA	223.047	636.081	352.466	943.952	379.288	1.003.129
EGE	55.354	185.373	80.471	241.924	91.494	300.500
AKDENİZ	34.125	101.852	46.127	129.836	75.148	242.097
İÇ ANADOLU	82.874	167.026	115.999	215.908	156.092	275.523
KARADENİZ	3.032	5.106	10.542	17.860	10.879	15.842
DOĞU ANADOLU	8.942	12.282	9.862	12.687	18.089	26.510
GÜNEY DOĞU ANADOLU	5.556	7.142	12.229	15.844	18.836	25.787

KAYNAK : Kültür ve Turizm Bakanlığı
Konaklama İstatistikleri bültenleri 1980-81-82

4.2. KONAKLAMA TESİSLERİNİN KENT İÇİNDE DAĞILIMI (İSTANBUL'DA):

4.2.1. KENT İÇİ DAĞILIMI :

İstanbul'da mevcut yatak kapasitesinin özelliğinden % 93 gibi bir oranı bütün yıl boyunca hizmet vermeye devam etmektedir. Bunun ana nedeni aslında otellerin kent içindeki konumlarının önemi bulunmaktadır.

Otellerin konumları dedik. Bir inceleme yapılırsa konaklama tesislerinin % 65'nin , yatak kapasitesinin % 70'i kent merkezini oluşturan ilçeler (Beyoğlu, Beşiktaş, Eminönü, Şişli-Fatih, Kadıköy, Üsküdar) içinde yer aldığı gözlenecektir. Sadece Beyoğlu ve Eminönü ilçeleri sınırları içinde kalan konaklama tesislerinin sayısı % 46, yatak kapasitesi % 47 bulunmaktadır. Alt merkezler sayılan Bakırköy ve Kartal ise tesis açısından % 8, yatak kapasitesi açısından % 8.5 bir pay almaktadır. Rekreatyon tesislerinin yer aldığı ilçelerdeki (adalar, Sarıyer, Silivri, Şile, Yalova) tesis sayısı % 25 , yatak kapasitesi % 20'dir.

İstanbul'da otellerin yoğunlaştığı alanlardaki yoğunlaşma nedenleri içinde en önemli etken iş merkezlerine olan yakınlıkları gelmektedir. Bunun yanında eğlence yerlerine yakınlık, tarihi çevreye yakınlık faktörleride yoğunlaşmayı arttırmaktadır. Çünkü yukarıda belirttiğimiz gibi yatak kapasitesinin % 47 'si merkezde yer almaktadır. İstanbul kentinde de eğlence ve tarihi merkezlerde iş merkezinin içinde kalmış durumdadır. Sonuçta otellerde bu merkezde oluşmuş ve oluşmaya devam etmektedir.

4.2.2. KENT İÇİ YOĞUNLAŞMA ALANLARI :

İstanbul kent içi konaklama tesisleri açısından yoğunlaşma alanı şehrin Avrupa yakasıdır. Onu Adalar ve Yalova izlemektedir. Büyükdada'daki otel yoğunluğunun artması, Yalova'nın pansiyon potansiyeli şehir insanının tatil imkanı değerlendirdikleri önemli noktalardır. Boğaz kıyıları ve Karadeniz sahilleri değişik bir durum arz etmektedirler. Boğazkıyıları günümüzde artık şehrin içidir. Karadeniz kıyıları ise Şile, Kilyos, Polonezköy, Riva rekreasyon alanları olarak güneybirlikçilerin ve pansiyoncuların kullanım alanlarıdır. Fakat Yalova kadar bir gelişme yoktur. Kent merkezindeki durum tarihi yarımada üzerinde yoğunlaşmıştır. Beyoğlu yakasındaki yoğunlaşma ise ikinci durumdadır.

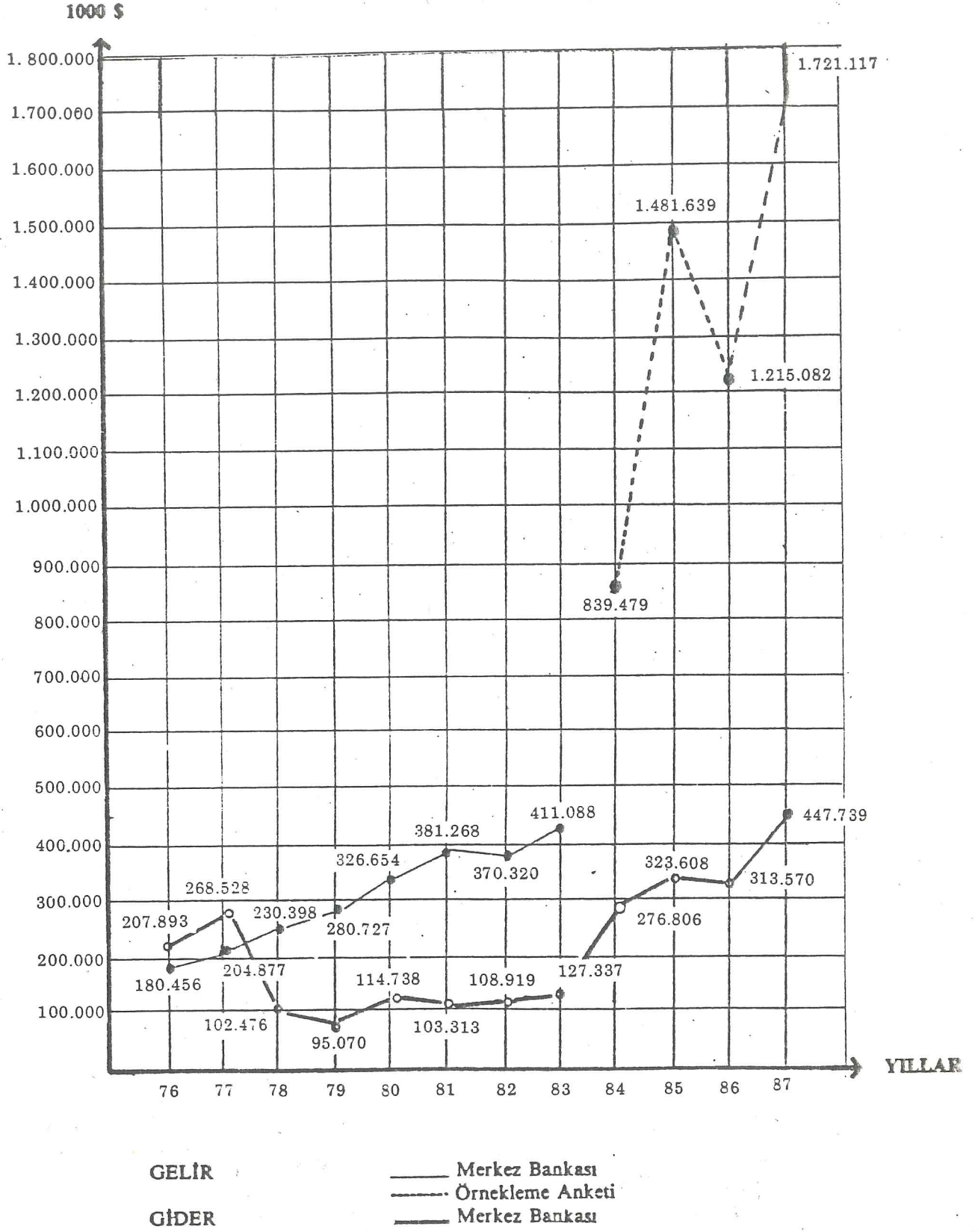
Yoğunlaşmanın özelliğide vardır.Tarihi yarımada'daki otellere nazaran Beyoğlu bölgesinde yoğunlaşan otellerin kapasiteleri,kaliteleri daha yüksektir.

Tepebaşı bölgesi belgeli ve belgesiz tesislerin ortak dağıldığı bir alandır.Burası eski otel bölgesidir.Bugün artık buradaki otellerin çoğunluğu belgesiz otellerdir.

Bu otellerin genelde kent merkezi içinde oluşturulmasının nedenleri bize konunun özüne götürecektir.Bir defa herşeyden önce oteller bir ulaşım ağı içinde oluyorlar vede kentin heryerine gayet rahat ulaşım sağlanabiliyor.İkinci etkenzaten kent merkezi içinde kalan oteller tarihi yarımada üstünde bulunuyorlar.Tarihi yerlere ulaşım rahatlığının bulunması turisti buradaki tesislere çeker.Hal böyle olunca otellerin kent içinde yoğunlaşması kaçınılmaz olur.Birde yoğunlaşmanın oluşmasını etkileyen faktörlerin içine alınabilecek özel nedenler vardır.Örneğin hastaneler bölgesi sayılan Çapa,ve Cerrahpaşa'ya yakın alanlar Fındıkzade'de oluşan oteller.Bunun yanı sıra Topkapı'da otobüs terminalinin oluşturulması ile doğan oteller.Merkezi iş alanlarının Mecidiyeköy ve ileriye doğru kayması ,otoyolun buradan geçmeisi buradalarda da konaklama tesislerinin yoğunlaştığı görülmektedir.

TABLO : 3.13

TURİZM GELİR ve GİDERİ

TABLO : 3.13

TURİZM GELİR VE GİDERLERİ

TURİZM GELİRLERİNİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

AYLAR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	1985	1986	1987	1986/85	1987/86
OCAK	94.437	42.733	56.734	-54.75	32.76
ŞUBAT	88.437	36.549	56.500	-58.67	54.59
MART	124.206	55.152	65.515	-55.60	18.79
NİSAN	165.553	92.227	128.859	-44.29	39.72
MAYIS	137.364	114.318	150.311	-16.78	31.48
HAZİRAN	133.516	128.229	171.824	-3.96	34.00
TEMMUZ	180.623	149.509	203.464	-17.22	36.09
AĞUSTOS	228.997	188.519	276.339	-17.68	46.58
EYLÜL	119.998	163.517	226.447	36.27	38.49
EKİM	101.222	101.357	193.700	0.13	91.11
KASIM	59.141	87.041	108.395	47.18	24.53
ARALIK	48.145	55.931	83.029	16.17	48.45
TOPLAM	1.481.639	1.215.082	1.721.117	-17.99	41.65

TABLO : 3.14.

TURİZM GİDERLERİNİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

(1.000.-\$)

AYLAR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	1985	1986	1987	1986/85	1987/86
OCAK	18.219	22.096	27.698	21.28	25.35
ŞUBAT	14.760	36.234	24.313	145.49	-32.90
MART	18.189	17.907	20.135	-1.55	12.44
NİSAN	23.931	36.433	29.494	52.24	-19.05
MAYIS	51.801	26.630	42.363	-48.59	59.08
HAZİRAN	26.981	32.717	37.080	21.26	13.34
TEMMUZ	33.390	28.755	44.904	-13.88	56.16
AĞUSTOS	26.507	21.138	24.097	-20.26	14.00
EYLÜL	30.818	20.627	42.739	-33.07	107.20
EKİM	23.944	25.749	40.604	7.54	57.69
KASIM	28.053	23.265	57.053	-17.07	145.23
ARALIK	27.015	22.019	57.259	-18.49	160.04
TOPLAM	323.608	313.570	447.739	-3.10	42.78

KAYNAK : MERKEZ BANKASI

TABLO : 3.16

PLAN HEDEFLERİ İLE GERÇEKLEŞEN TURİZM GELİRLERİ

1963 - 1987

VILLAR	PLAN HEDEFİ	GERÇEKLEŞEN GELİR	DEĞİŞİM ORANI(%)	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
1963	13.0	7.7	-	59.2
1964	18.0	8.3	7.8	46.1
1965	25.0	13.8	66.3	55.2
1966	35.0	12.1	-12.3	34.6
1967	48.0	13.2	9.1	27.5
1. BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	139.0	55.1	--	39.6
1968	45.0	24.1	82.6	53.6
1969	55.0	36.6	51.9	66.5
1970	77.0	51.6	41.0	67.0
1971	110.0	62.9	21.9	57.2
1972	135.0	103.7	64.9	76.8
2. BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	422.0	278.9	--	66.1
1973	90.0	171.5	65.4	190.6
1974	108.0	193.7	12.9	179.4
1975	129.6	200.9	3.7	155.0
1976	155.5	180.5	-10.2	116.1
1977	186.6	204.9	13.5	109.8
3. BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	669.7	951.5	--	142.1
1978	248.4	230.4	12.4	92.8
1979	315.8	280.7	21.8	88.9
1980	369.2	326.7	16.4	88.5
1981	454.8	381.3	16.7	83.8
1982	586.7	370.3	-2.9	63.1
1983	691.6	411.1	11.0	59.4
4. BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	2.418.1	1.770.1	--	73.2
1984	452.4	840.0	104.3	185.7
1985	510.0	1.482.0	76.4	290.6
1986	579.2	1.215.0	-18.0	209.8
1987	661.6	1.721.1	41.6	260.1
1988	759.4			
1989	878.0			
5. BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	3.388.2			

TABLO : 3.17.

**TURİZM GELİRLERİNİN İHRACAT GELİRLERİ
VE DİŞ TİCARET DENGESİ İÇİNDEKİ PAYI**

1963 - 1987

YILLAR	İHRACAT	TURİZM GELİRLERİ	TURİZM GELİRLERİNİN İHRACAT GELİRLERİ İÇİNDEKİ PAYI (%)	İTHALAT	DENGE	TURİZM GELİRLERİNİN DİŞ TİCARET DENGESİ İÇİNDEKİ PAYI (%)
1963	368.0	7.7	2.1	688.0	-320.0	2.4
1964	411.0	8.3	2.0	537.0	-126.0	6.6
1965	464.0	13.8	3.0	572.0	-108.0	12.8
1966	490.0	12.1	2.5	718.0	-288.0	5.3
1967	523.0	13.2	2.5	685.0	-162.0	8.1
1968	496.0	24.1	4.9	764.0	-268.0	9.0
1969	537.0	36.6	6.8	801.0	-264.0	13.9
1970	588.0	51.6	8.8	948.0	-360.0	14.3
1971	677.0	62.9	9.3	1.171.0	-494.0	12.7
1972	835.0	103.7	12.4	1.563.0	-728.0	14.2
1973	1.317.1	171.5	13.0	2.099.0	-781.9	21.9
1974	1.532.2	193.7	12.6	3.777.6	-2245.0	8.6
1975	1.400.1	200.9	14.4	4.738.7	-3338.6	6.0
1976	1.960.0	180.5	9.2	5.128.0	-3168.0	5.7
1977	1.753.9	204.9	11.7	5.796.3	-4042.4	5.1
1978	2.288.2	230.4	10.1	4.599.0	-2310.8	10.0
1979	2.261.2	280.7	12.4	5.069.4	-2908.2	10.0
1980	2.910.1	326.7	11.2	7.909.4	-4999.2	6.5
1981	4.702.9	381.3	8.1	8.933.4	-4230.7	9.0
1982	5.746.0	370.3	6.5	8.842.7	-3096.7	12.0
1983	5.727.8	411.1	7.2	9.235.0	-3507.2	11.7
1984	7.133.6	840.0	11.8	10.756.9	-3623.3	23.2
1985	7.958.0	1.482.0	18.6	11.343.4	-3385.4	43.8
1986	7.456.7	1.215.0	16.3	11.104.8	-3648.1	33.3
1987	10.190.0	1.721.1	16.9	14.163.1	-3973.1	43.3

TABLO : 3.18

PROGRAM HEDEFLERİNE GÖRE DIŞ TURİZM GELİR VE GİDERLERİ

1.000.000.-\$					
	GERÇEKLEŞME	TAHMİN	PROGRAM	ZİNCİRLEME ENDEKS	
	1986	1987	1988	1987/1986	1988/1987
GELİRLER	950	1.259	1.660	32.5	31.9
GİDERLER	313	450	570	43.8	26.7
DIŞ TURİZM DENGESİ (+)	637	809	1.090	27.0	34.7

KAYNAK : 1988 YILI PROGRAMI ; Sayfa 263, tablo:249

TABLO : 3.19.

PLAN HEDEFLERİ İLE GERÇEKLEŞEN TOPLAM YABANCILARIN YILLARI GÖRE
KARŞILAŞTIRILMASI
1963 - 1987

YILLAR	PLAN HEDEFİ	TOPLAM YABANCILAR	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
1963	200.000	198.841	99.4
1964	240.000	229.347	95.6
1965	288.000	361.758	125.6
1966	345.000	440.534	177.7
1967	415.000	574.055	138.3
I.BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	1.488.000	1.804.535	121.3
1968	588.000	602.996	102.6
1969	735.000	694.229	94.5
1970	920.000	724.784	78.8
1971	1.150.000	926.019	80.5
1972	1.435.000	1.034.995	72.1
II.BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	4.828.000	3.982.983	82.5
1973	1.243.000	1.341.527	107.9
1974	1.404.000	1.110.298	79.1
1975	1.586.000	1.540.904	97.2
1976	1.792.000	1.675.846	93.5
1977	2.026.000	1.661.416	82.0
III.BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	8.051.000	7.329.991	91.0
1978	1.910.600	1.644.177	86.1
1979	2.178.100	1.523.658	70.0
1980	2.461.300	1.288.060	52.3
1981	2.756.600	1.405.311	51.0
1982	3.087.700	1.391.717	45.1
1983	3.458.300	1.625.099	47.0
IV.BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	13.942.000	7.233.845	51.9
1984	1.800.000	2.117.094	117.6
1985	2.000.000	2.614.924	130.7
1986	2.200.000	2.391.085	108.7
1987	2.400.000	2.855.546	119.0
1988	2.700.000		
1989	3.000.000		
V.BEŞ YILLIK PLAN TOPLAMI	12.300.000		

NOT : 1963 - 1971 D.İ.E. VERİLERİ
1972 - 1987 EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VERİLERİ

TABLO : 3.20.

TURİZM GELİRLERİNİN GAYRİSAFİ MİLLİ HASILA İÇİNDEKİ PAYI

1963-1987

YILLAR	GAYRİSAFİ MİLLİ HASILA		GELİR MİLYON DOLAR	TURİZM GELİRLERİNİN G.S.M.H. İÇİNDEKİ PAYI (%)
	MİLYON TL.	MİLYON DOLAR		
1963	66.801.4	7.422.4	7.7	0.1
1964	71.312.8	7.923.6	8.3	0.1
1965	76.726.3	8.525.1	13.8	0.2
1966	91.419.0	10.157.7	12.1	0.1
1967	101.480.6	11.275.6	13.2	0.1
1968	112.493.4	12.499.3	24.1	0.2
1969	124.892.9	13.877.0	36.6	0.3
1970	147.776.1	9.951.3	51.6	0.5
1971	192.602.3	12.969.9	62.9	0.5
1972	240.809.2	17.200.7	103.7	0.6
1973	309.829.4	22.130.7	171.5	0.8
1974	427.097.5	30.507.0	193.7	0.6
1975	535.771.0	37.598.0	200.9	0.5
1976	674.985.7	41.283.5	180.5	0.4
1977	872.893.8	49.177.1	204.9	0.4
1978	1.290.723.4	53.690.7	230.4	0.4
1979	2.199.520.0	52.962.2	280.7	0.5
1980	4.435.153.0	58.480.4	326.7	0.6
1981	6.553.596.2	59.502.4	381.3	0.6
1982	8.735.010.4	54.308.7	370.3	0.7
1983	11.551.860.1	51.570.8	411.1	0.8
1984	18.374.839.9	50.362.7	840.0	1.7
1985	27.789.414.8	53.612.3	1.482.0	2.8
1986	39.177.169.6	58.526.7	1.215.0	2.1
1987	55.757.220.2	64.428.7	1.721.1	2.7

KAYNAK : D.İ.E. verileri

TABLO : 3.21

PROGRAM HEDEFLERİNE GÖRE YURDA GELEN YABANCILAR-YURT DIŞINA GİDEN VATANDAŞLAR

	GERÇEKLEŞME	TAHMİN	PROGRAM	ZİNCİRLEME ENDEKS	
	1986	1987	1988	1987/1986	1988/1987
YURDA GELEN					
YABANCILAR (*)	2.391.085	2.700.000	3.000.000	12.9	11.1
YURT DIŞINA GİDEN					
VATANDAŞLAR	1.622.237	1.900.000	2.100.000	17.1	10.5

(*) GÜNÜBİRLİKÇİLER DAHİLDİR.

KAYNAK : 1988 YILI PROGRAMI : SAYFA 263, TABLO : 251

5 . İSTANBUL TURİZM OLGUSU GELİŞİM PROJELERİ VE KONAKLAMA

5.1. KONAKLAMA TESİSLERİNE ÖNERİLER :

5.1.1. VERİLER :

İstanbul ülke turist potansiyelinin %30 gibi bir kısmını alıkoyan bir şehrimizdir.Bu orana Edirne ve Kırklareli girişlerinden gelen turistleride katarsak ülke geneline göre % 61 gibi bir rakam ortaya çıkar.İstanbulda bu potansiyeli taşıyacak konak tesisiyoktur.İstanbul sadece dış turizme değil birde iç turizme hizmet vermek zorundadır.İç turizmden kasıt yoğun iş merkezlerinin burada olması,Önemli tıp merkezlerinin bazılarının burada bulunması gibi noktalardır.

Bu nedenlerden dolayı otellerin % 90 gibi bir oranı yılın bütününde hizmet vermektedir.Yine yukarıdansağdığım sebeplerden dolayı oteller kent merkezi içinde kendilerine yer bulmaktadırlar.Bu oranda % 70'dir.Bu oranların gösterdiği İstanbul'daki otellerin bir şehir oteli olduğudur.Buna turistlerin katıldığını düşünürsek iş merkezleri ile turistik alanlar bir içişelik içinde bulunmaktadır.Bu içişelik konaklama tesislerinin mekansal dağılımını önemli ölçüde etkilemektedir.Tarihi yarımada üzerindeki konaklama tesislerinin kent geneline göre oranı durumu zaten gayet iyi açıklamaktadır.

Hal bu şekil alınca olaya el atmak mimari yaklaşımlarla bakarak bu birlikte gelişmeyi bilhassa tarihi değerleri koruyarak güzelleştirmek amacı güden öneriler sunmak gerekir.

İstanbul'da mevcut konaklama tesislerinin yoğunlaştıkları alanlara göre sınıflarında farklılaşmalar oluşmaktadır.Şehrin Beyoğlu yakasında Taksim civarındaki otellerin kapasiteleri ve kaliteleri diğer alanlara göre farklılık gösterir.Mevcut 7 beşyıldızlı otelden dördünün bu bölge içinde yer alması olayı anlatmaktadır.Bunun yanısıra Beyoğlu Galatasaray, Tepebaşı bölümlerinde çevre fonksiyonlarının etkisiyle düşük kaliteli ve belgesiz tesislerin yoğunlaştığını görebiliriz.

Tarihi yarımada üzerindeki konaklama tesislerinde ki nitelik bakımından durum % 45 gibidir.Geri kalan % 55 'i ikiyıldız ve daha düşük kaletedetesislerdir.Bunun sebebide hizmet verdikleri topluluklardan ileri gelmektedir.Bulundukları yerlerdeki çevre faktörleri önemli rol oynamaktadır.Bunun en güzel örneği Aksaray 'daki konutların iş yerlerine dönüşmesi sonucu buraalrda oluşan otellerde çevresel koşullardan

etkilenerek buralardaki fonksiyonlara uygun hizmetler veren kuruluşlar olmuşlardır.Olay Sultanahmet'te,Fındıkzade'de,topkapı'da ve Sirkeci'de- de hep aynıdır.Çevresel koşulların yönlendirmesi sonucu fonksiyonun gereğini yerine getiren tesisler hep böyle oluşmuştur.Kent içindeki belgesiz tesisler sayısının tüm ülke kapasitesinin yarısına eşit olmasının sebebi hep budur.

5.1.2. MEVCUTUN İYİLEŞTİRİLMESİ İÇİN ÖNERİLER :

Daha öncede söylediğimiz gibi metropolitin birçok fonksiyonu bulundurması herşeyin bir içiçelik içinde yaşanması konaklama tesislerinin hem iç,hemde dış taleplere hizmet verebilmek için yılın oniki ayı devamlı çalışmaları ,diğer yanda sürüp giden çarpık kentleşme tarihi kaynaklarıda ufak ufak yok etmeye başlamıştır.Bir düzenleme gerekmektedir. Bu düzenleme hem turizm,hemde kentin sağlıklı bir yapıya kavuşması açısından önemli bir hal almaktadır.Şehir o kadar çarpık kentleşmektedir ki mevcut rekreasyon alanlarıda yok olmaktadır.Bu yüzden tip alanlar oluşturulmalıdır.

a. İş merkezlerinin yoğunlaştığı odak noktalarına yeni çevre düzenlemeleri ve çifte kullanımlar getirilmelidir.(Karaköy ve Beyoğlu gibi merkezler)

b. Kent içinde fonksiyonunu yitiren işyerlerini (depolar, atölyeler,nakliyeciler gibi)şehir dışına götürmek ve Boşalan yerlerin daha düzgün bir biçimde düzenlenmesi sonucu ikili kullanım alanlarına açılması .Örneğin Sirkeci bütününde bir hareketle buradaki depolar.atölyelerin temizlenmesi buraların tarihsel dokusunu koruyarak buralara turizm aktivitesi vermek suretiyle kullanmak.İkinci bir kullanma alanı olarak merkezi iş alanı fonksiyonlarından büroları taşımak alanın yeniden yaşamasını sağlayacaktır.Konaklama tesislerinin gelişmesini sağlayacaktır.

c. Ağırlığın avrupa yakasında olduğu konaklama tesislerinin tarihi yarımadaadaki sorunları çokfazladır.Beyoğlu yakasındaki rahatlık bu tarafta yoktur.Beyoğlu yakasındaki tesisler bir bakıma şanslıdırlar çünkü oturmuş bir düzenin varlığından istifade etmektedirler.Fakat tari, hi yarımadaada olay farklıdır.Eski fonksiyonların değerini yitirmesi yeni karlılığı farklı fonksiyonların ortaya çıkması burada konutların ticaret alanlarına dönüşmesi ,konut alanlarının merkez dışına baliyölelere taşınma-

si nitelikli tesislerin de kaymasına yol açmıştır.Düzensiz bir gelişme devam etmektedir.Olaya el koymak lazımdır.Düzensiz bir şekilde yerleşimine izin verilen fonksiyonların gelişmesine dur denilmelidir.Dış turizmin ihtiyacının büyük kısmına cevap veren bu bölgenin önemi bir kez daha artmaktadır.Buraların çevresel özellikler,doğal ve artistik değerler göz-önüne alınarak düzenlemesi gerekmektedir.

5.1.3. GELECEK İÇİN ÖNERİLER :

Bir an önce şehir nazım planının yeniden gözden geçirilerek çarpık kentleşmenin ve doğal,tarihsel,arkeolojik ,folklorik değerlerin yok olmadan korunması için gereğinin yapılması gerekmektedir.

Şehre ilk boğaz köprüsünün kattığı sorunların çözümlenememesi ,ikinci köprü'nün tamamlanması ve 1988 yaz aylarında kullanılmaya açılacak olması ,bir yeni köprü'nünde yapımının ihale aşamasına getirilmeye çalışılması,İstanbul'u yeni sorunların beklediğinin işaretidir.Bu sorunlar demek yeni iş merکزlerinin oluşması buna bağlı çevresel fonksiyonları yerine getirecek konaklama tesislerinin oluşması demektir.Bunların çözümünün şimdiden yapıp çarpık kentleşmenin önüne geçilmlidir.

Turistik alanlara getirilen önerilen genel plan ilke kararlarından farklı utopik şeyler olmamasına dikkat edilmelidir. .

Talep türü analizleri sonucu talebin olduğu yöne göre düzenlemelere gidilmeli.Sahip olunması gereken imkanlar açısından çalışmalar yapılmalıdır.Dış talebe cevap verebilecek bir ortam yaratılmalıdır.Çevrenin özellikleri gözönünde bulundurularak düzenlemelere yön verilme-lidir.Yapay çevrenin değişmesi gözönünde bulundurulmalıdır.Bu gibi tesis-lerde fiziksel ve fonksiyonel eskimenin önemi çok büyüktür.Böyle bir es-kime göz önünde bulundurulmalıdır.Aksi takdirde yapılan çalışmaların hiç-bir anlamı kalmaz çünkü günlük alınmış tedbirlerden öteye gitmezler.

5.2. KONAKLAMA TESİSLERİ YOĞUNLAŞMA NOKTALARI :

a. Topkapı :

Yoğnlaşmanın olma nedeni,İstanbul ana otobüs terminaline olan v yakınlığıdır.Merkeze giden ana güzergahtadır.Konut ve sanayi a-lanlarının içiçe yaşadığı bir kesimdir.Kent içindeki payı % 4'dür.

b. Fındıkzade :

Tarihi değerlere yakınlığı,merkeze giden yol üstünde olması,havaalanına olan yakınlığı,bölgedeki hastanelere yakınlığı,alış veriş merkezleriyle kolay bağlantısı yoğunlaşma nedenidir.Konut alanının içinde kalır.Belgeli tesis açısından zengindir.Payı % 5'dir.

c. Aksaray :

İstanbul'un en işlek merkezlerinden biridir.Yabancıların aradığı vasıfları taşıyan otelleri çoktur.Tarihi yerlere yakındır.Ticaret merkezinin içindedir. Payı % 15'dir.

d. Beyazıt :

Ticaret alanları ve imalathaneler içinde kalmıştır.Ticaret merkezine yakınlığı ve kapalıçarşıya mesafesi açısından iyidir.Fakat bölge çöküntü alanı gibidir.Tesisler az gelişmiştir.Payı % 5'dir.

e. Sultanahmet :

Tarihi değerlerin büyük çoğunluğunun yer aldığı bir bölgedir.Düşük sınıllı oteller bulunur.Resmi daireler,konutlar ve bürolar arasındadır.Gelişmeye elverişsizdir.Payı % 3.

f. Sirkeci :

Eski bir otel bölgesidir.Verli turistlerin,tüccarların, avrupalıya çalışmaya gidenlerin ve nakliyecelerin tercih ettiği otellerdir.Depo ticarethaneler ve büroların arasında ,garın yanında bulunmaktadır.Tesisler kalitesizdir.Payı % 11.

g. Küçükpazar :

Yabancı turistlerin değil iç piyasanın ihtiyacını karşılar.İmalathaneler,depolarve düşük vasıflı konutların arasındadır.Payı % 3

h. Tepebaşı :

Her sınıftan tesisin yer aldığı bir bölgedir.Eski oteller bölgedir.Bu otellerden bazı faaliyetine devam etmektedir.THY terminaline yakındır.İş ve eğlence dünyasının içindedir. Payı % 5

ı.Beyoğlu :

Önemli iş ve eğlence merkezi olması talebi arttırmaktadır.gurbetçilerin ve tombalacıların kaldığı bölgelerdir.Payı % 3

j. Taksim :

Gelirleri yüksek ve dış turistlerin seçtiği tesisler burada yer alırKonut,iş ve eğlenme yerlerine yakınlığı,çevrenin kalitesi önemli etkendir.Payı % 10.

k. Karaköy :

Fonksiyonunu yitirmiş bir bölgedir.Büro,depo,imalathane ve ticarethanelerin yer aldığı bir merkezdir.Payı % 1.

1. Üsküdar :

hastanelere yakınlığı nedeniyle ve harem otobüs terminaline olan yakınlığı etkendir.Çevre konut alanları ve çarşı ile çevrilidir.
Payı : %0.01

m. Kadıköy :

Otobüs sahiplerinin,kamyoncuların vede hastahanelere gideceklerin tercih ettiği merkezdir.Payı % 5' dir.

5.3. İSTANBUL'DAKİ TURLAR :

İstanbul turlarından en ilginçi ve turistlerin görmekistedikleri yerleri kapsayan Osmanlı - Bizans turudur.Tur tarihi yarımada da yer alan iki kültürün tarihi kalıntıları göstermektedir.Aliş veriş imkan sağlamaktadır.Ayasofya,Sultanahmet camii,kapalıçarşı ve Topkapı sarayı gezilmektedir.Günöbirlikçilerinde katıldığı bir turdur tarihi yarımada turu. Bu açıdan tarihi yarımada da çevre düzenlemesi faaliyetleri önemli bir rol almaktadır.

Tarihi ada dışında Boğaziçi,Adalar ve Yalova,Eyüp ve Haliç turları ,ayrıca iki kıta ve çamlıca turu vardır.Kalış süreleri sınırlı olan turistler yalnızca bir tura katılabilmekte ve bu bir turluk tercihlerinde tarihi yarımada turuna kullanılmaktadırlar.Daha sonra Boğaz içi turu gelmektedir.Boğaz turunda Boğaziçinin genel peyzajı,doğal güzellikleri,yalıları vede hisarları ile çok ilgi toplamaktadır.

Boğaza yapılan tur denizden gidiş karayolu ile dönüş şeklinde yapılmaktadır.Yemekli turlarda Tarabya tercih edilmektedir.

Ada turunda öğlen yemeği ve yemekten sonrada denizden yararlanma yoluyla yapılmaktadır.Rereasyonaçısından,doğal zenginlikleri bulunan diğer adalarında turizme sunulması lazımdır.

Kilyos, Şile ve kavaklara yapılan turlar denizden ve doğal güzelliklerden istifade etmek amacıyla yapılır.

Pier Loti - Eyüp turunda, kariye müzesi , Tekfur sarayı, surlar ve Eyüp Camii gösterilmekte tur pier Loti Tepesinde bitmektedir. Haliğin durumu bu turun özelliğini kaybetmesine yol açmaktadır.

Haliç - Çamlıca turunda Tekfur Sarayı, surlar, Kariye Müzesine gidilmekte buradan Boğaz Köprüsünü geçerek Çamlıca'ya ulaşılmaktadır.

Çamlıca - Askeri müze turunda Çamlıca tepesi dolaşılmakta. Askeri müzede mehter müziği dinlenilmektedir.

Gece turları açısından çok tercih edilen yer Kervansaray lokatidir. Diğer alternatifler Tarabyadaki lokaller ve Galata Kulesidir.

İstanbul'da yapılan bir ankete göre turların önem sırasına göre dizilişi şöyledir :

Osmanlı - Bizans turu (tarihi yarımada)	% 43.1
Boğaziçi	% 36.3
İki kıta turu (çamlıca)	% 7.5
Haliç Turu	% 6.2
Gece turları	% 6.9

Bu ankette rekreasyon tesisleri ile ilgili turlar gözükmemektedir. Bu turların özellikle çok ilgi çektiği söylenmektedir.

Aynı ankete göre geliştirilmesi istenen yöre turlarının başında Kilyos (% 19) , Riva, Polonezköy, Şile (% 17), ve Boğaz Çamlıca turu (% 17) gelmektedir.

5.4. ÖNERİ TRUZİM GELİŞİM PROJELERİ :

- Belli yerlerle sınırlanan turistik eğlence yerlerinin arttırılması, rekabet ortamı yaratarak kalitenin arttırılmasının sağlanması. Sadece yeme içme olayı olarak değil, aktif ve pasif olarak da eğlenme imkanlarının yaratılmaya çalışılması lazımdır.

- İstanbul'daki gösteri ortamının değiştirilmesi lazımdır. Bir tek mehter topluluğunun yaptığı bir gösteriyle yetinilemez. Ülkemizin güzel halk oyunlarının gelen turistlere sunulduğu turların uğrak yerlerinden biri olabilecek bir gösteri merkezinin oluşturulması gerekmektedir.

- Bir deniz olmasına rağmen deniz verekreasyon tesislerinden faydalanmanın bu kadar düşük bir düzeyde bırakılması belli yerlere de bu tesislerin yatırımların arttırılması sonucu buradan yararlandırımların arttırılması .

- Daha öncede dediğimiz gibi tarihi ve kültürel mirasın iş merkezlerinin içinde kalması budeğerlerin iş merkezi tarafından tehdit edilmesi bu konuda çalışmaların arttırılmasını gerekmektedir.Tarihi ve kültürel değerlerin korunulmasını ve ön plana çıkmasını sağlayacak,işmerkezi ile bir içiçelek içinde ikili fonksiyonların yaratılması lazımdır.Bu konuda koruma ve gelişme planlarının hazırlanması lazımdır.

- İş merkezi dışında kalan ve koruma projeleri ile kurtarılan değerleri günümüz ihtiyaçlarını ve turistik fonksiyonları yerine getirecek fiziksel aktivitelerle donatarak kullanıma açmalıyız.Çünkü turizm yaşanan bir olaydır.Kişi içiçe yaşadıkça birşeyler olacaktır.

- Tarihi yarımadaın tarihi değerlerinin yükünü taşıyan Sultanahmet semti bir sit alan gibi mütala edilmeli,buranın bir turizm merkezi gibi düşünülerek gerekli fonksiyonların getirilmesi lazımdır.Bualandaki resmi binalarayeni fonksiyonlar getirecek turiste tarih ile içiçe yaşama olanağı sunmalıyız.

- Boğaziçi 'nin turistik fonksiyonlarına çeşitlilik getirmemiz gerekmektedir.Ulaşım yolunun algılamayı güzelleştirebilecek bir şekle dönüştürülmesi ,doğal zengiliklerin tadına varılabilecek uğrak yerleri oluşturulması lazımdır.Boğaz üzerinde belli noktalardaki tarihi değerlerin,fonksiyonunu yitirmiş kitlelerin turistik fonksiyonlara ve rekreasyon tesislerine açılabilmesi olanakları araştırılmalıdır.

- İstanbul rekreasyon turizminin ağırlığını taşıyan Adalarda bir sit alanı olarak ilan edilmeli ki doğal güzelliklerin yok olması önlenibilsin.Bu arada Adalara olan ulaşım araçlarının yetersizliği ve turistin en kıymetli şeyi olan zamanının azlığı bu zamanının yollarda geçmesini istemeyeceği gerçeğinden hareketle ulaşım sisteminin daha iyileştirilmesi gerektiğini ,iyileştirebilmek için çözümler aranmasınınngerekliği ortadadır.

- Sultanahmette yapılması gerektiğini söylediğimiz turizm merkezi olayının bir benzerinin Eyüp Sultan camii etrafında oluşturulması,Arap-İslam aleminin turistlerinde bolca ziyaret ettikleri bir mekan olduğu dü-

nüfus, böyle bir merkezin oluşturulmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Yalnız bu merkezin İslami değerlerin ağırlıklı olduğu bir merkez olması, bu değerlerimizin turistlere daha iyi anlatılması açısından yarar vardır.

- Halen İstanbul içinde fonksiyonunu yitirmiş yapılar ve alanlar bulunmaktadır. Bunların yeniden fonksiyonlar kazandırılması. Örneğin Unkapanı, Fener ve Balat semtlerindeki hanlara turistik fonksiyonlar kazandırılması, Haliç kıyılarının temizlenmesi ile oluşan alanların turistik alanlara ayrılması, yatırımların yapılması dış turizm açılımı açısından önemlidir.

- Gelecek bir zamanda yerinden kaldırılması için yeni yapılmakta olan köprü'nün yanında eski Galata köprüsünün turistik fonksiyonlarla donatılması, eski İstanbul'un burada yaşatmalıyız.

- Rekreasyon alanları olarak Belgrad ormanlarının daha komplike bir çalışma ile buraların turistik alanların içine katılması bu tür yerleri görmek için gelen turistlere birer olanak olacaktır.

- Karadeniz sahillerimizin Kilyos, Şile ve Riva gibi sahil yerleşim köylerinin günübirlik turizm olayları ve yukarıda belirttiğimiz sadece doğal güzellikler ve tabii kayalar için ülkemize gelen turistler için ideal bölgelerdir. Buralardaki tesis yatırımlarının arttırılması sadece günübirlik değil, konaklama açısından tesislere yer verilmesi bu bölgelerinde turizme açılmasından iyi olacaktır.

5.5. BİR ÖNERİ :

Beykoz-Riva köyü'nün bir çevre düzenleme projesi ile turizm amaçlı kullanıma açılması yararlıdır. İstanbul turlarında ve turist ihtiyaçlarını karşılayamaması nedeniyle yeterli olmayan deniz turizmi ve rekreasyon turizmi bu alanda yaratılabilir.

Henüz yapılaşmanın, betonlaşmanın yeni başladığı, bu yörede olaya hemen el konularak düzenli bir gelişme sağlanmalıdır. Temiz denizi, yemyeşil tepeleri ile bize Karadeniz sahillerinin küçük bir kopyasıdır. Turistik yerleşim açısından sadece yaz aylarına bağlı olarak hizmet verebilecek tesislerin yaratılması, bu tesislerin hem ülke içi turizmi için, hemde dış turizme yönelik bir yapıda olması lazımdır. Bu tesislerin bir yönden günübirlikçilere, diğer taraftan konaklamak yeşillikler içinde bir tatil geçirmek isteyenlere hizmet verebilecek kalitede olmalıdır.

Bu alanın kentleşmenin ve sanayinin buraları işgal etmesini beklemeden bir sit alanı olarak ilan edilmelidir. Zaten turist istekleri açısından yapılan ankette bu yöreye de turların arttırılması istenmektedir. (% 17).

Köy içinde ki tarihi kalenin restore edilerek yeni turistik fonksiyonlar kazandırılması, bir doku çalışması ve eski yapı taraması yapılması, mevcutta bazı düzenlemeler yapılması lazımdır. Böylece çevrenin turizm çekiciliği arttırılmış olacaktır.

Mevcut topografik yapının verdiği olanaklarla koylarda oluşturulacak tesislerin her birinin ayrı özelliklerle donatılması olayı cazip hale getirilecektir.

Projelendirilme esnasında bunların gözönüne alınması yararlı olacaktır.

6 . İSTANBUL TURİZMİNE BİR KATKI - RİVA KÖYÜ (ÇAYAĞZI KÖYÜ)

6.1. RİVA KÖYÜNÜN İSTANBUL İLİ SINIRLARI İÇİNDEKİ YERİ :

Riva köyü ,İstanbul Beykoz İlçesine 20 km. uzaklıkta Karadeniz kıyısında Boğaz çıkışında yeşillikler içinde denizle bütünleşmiş bir sayfiye ve dinlence köyüdür. Nüfusu 1985 yılı sayımına göre 303 kişidir. Köy halkı balıkçılık ve tarımla uğraşmaktadır.Köyün kumu inşaatçılar tarafından çok tutulmakta, bu sebepten dolayı da kumun götürülmesi suretiylede ekolojik denge bozulmaktadır.

6.2. COĞRAFYASI :

Bir tarafı deniz,bir tarafı tepeler ve bir yanında Riva çayı ile sınırlandırılmış şirin bir köydür.İstanbul'un en büyük akarsuyu olan Riva çayı bugünbalıkların yaşamadığı bir su akıntısıdır.Bunun esas nedeni Ümerli Barajı'na doğru yerlerde oluşturulan tavuk çiflikleri ve bunların çaya karışan pissu akıntılarıdır.Buda çayın çevre kirliliğine kurban gitmesinin ana nedenlerinden biridir.Köyü çevreleyen tepeler yeşillikler, ufak korular,müdahale edilmiş tarım alanlarıyla doludur. Bu görüntü bize Karadeniz Sahillerimizi hatırlatmaktadır.Tepelerin aralarında oluşmuş güzel uzun sahil şeritleri ile güzel koyları tam bir turizm cenneti gibidir.Tepelerin denize uzantıları deniz içinde yer yer kayalıklar oluşturmuştur. İklim Karadeniz iklimine yakındır.Yılın ancak 2,5 - 3 ayında denizden istifade edilebilmektedir. Köy coğrafi olarak hem sayfiye hemde dinlence yeri olarak hizmet verebilecek durumdadır.

6.3. TURİZM POTANSİYELİ :

Riva köyü bugünkü haliyle turizm potansiyeli yaz aylarında tatil günlerinde 25 - 30 bin dolayına çıkmaktadır.Hafta içi günlerde bu rakam 8 - 10 bine düşmektedir.Tabii köyün herhangi bir turist tesisi olmadığından bu rakamlar günübirlikçi turistleri kapsamaktadır.Herhangi bir konaklama tesisinin olmaması turitslerin kalmasını engellemekte ve bu güzel belde den uzun süre yaralanma fırsatını vermektedir.Geri bir iki plaj - kabine tesisi ile de bu iş yürümektedir. Halbuki gelen turistlerin görmek istediği ve turlarında bulunmasını arzu ettikleri yerler arasında % 17'lik bir yer kapsamaktadır. Yerli turist açısından olay, gene aynıdır.İstanbul'luların % 34 ' ü hafta sonlarını deniz kenarında, bunların % 16'sıda Boğaziçi ve Karadeniz sahillerinde günlerini geçirmektedirler.

Bunun yanı sıra İstanbul halkının % 26'lık bir bölümünde koruları,ormanları tercih etmektedir.Ayrıca haftalık dinlenme açısından % 41 'lik bir bölüm deniz kıyısını,% 32'lik bir bölümde koru ve ormanları tercih etmektedir.

Buda demektir ki İstanbul halkı deniz kıyısı ve yeşil alanları dinlenme yeri olarak seçmektedir.Ve bu potansiyelde Riva Köyünde bulunmaktadır.İstanbul'un dinlence potansiyelini geliştirmek için dinlence odakları yaratılmalıdır.Bu odaklardan biride Riva Köyü olmalıdır.

6.4. MEVCUT DEĞERLER :

Riva Köyü bugün yeşil alanları, bu yeşilliklerin uzantıları koyları ile tam bir sayfiye ve dinlence yeri olmaya aday ,İstanbul'a yakınlığı ile de bu potansiyeli değerlendirilebilecek bir köy görünümündedir.

Güzel, uzun kumsalları ile koyları,yeşil korul tepeleri ve bir zamanları her türlü balığın yaşadığı deresi ile geleceği bugün yapılacak yerinde yatırımlarla parlak gözükmeaktadır.

Birde bunlara ilave tarihi kalesi olayı renklendirmektedir.

6.5. DEĞERLENDİRME :

Değerlendirmede köyün mevcut değerlerini korumak, doğayı yok etmeden planlı ve sistematik bir yol izleyerek bir master plan yapmaya çalışılmıştır.

İlk olarak mevcut kale köyün odak noktası olarak saptanmıştır.Ve bu odak noktası restore edilerek bir takım fonksiyonlar kazandırılması düşünülmüştür.Yakın kale çerçevesinin buna paralel olarak düzenlenerek bir meydan durumuna getirilerek yeşil bir tampon doku ve bununla bazen içiçe bazen dışındaeğlence birimleri,cafeler,restorantlar,el sanatları atölyeleri,ticari birimler,pansiyonlar v.b. fonksiyonların bulunması düşünülmüştür.

Bu arada bu tip düzenlenmeler yapılırken mevcut doku incelenmesi sonucu önemli bir özelliği olmayan,yapıların bazılarının mevcut plan gereğince yıkılması ,yıkılmayan bırakılması düşünülen yapılarada çift fonksiyonlar (ticaret + konut) verilmesi kararlaştırılmıştır.

Burada bir townscape olayı yaratılmaya çalışılmış,kalenin önemli bir eleman olduğu alınan ilke kararları ve uygulama projesi ile somutlaştırılmıştır. Ulaşım açısından ise köyün girişindeki köprüden sonra oluşturulacak büyük bir otopark ile gelen turistlerin taşıtların köy içine sarkmaları önlenecek buna paralel olarak köy içindeki ulaşımı sağlayacak sempatik bir toplu taşıma aracı olarak atlı tranvay düşünülmüştür.Diğer yandan koylardaki tesislerin servis ulaşimleri için bir servis bağlantısı sağlanmıştır.

Konut yerleşimi açısından köyün yerleşimi çay kenarına doğru yönlendirilecektir.

Turist tesisler açısından bir marina,buna ve dışarıdan gelenlere hizmet verecek bir büyük otel, balıkçı barınağı buna bağlı bir balıkçılık okulu.

Tatil köyleri , günübirlikçiler için tesisler.Bunların aralarında rekreasyon tesisleri , fan kulüpler,atçılık kulübü,deniz kıyısında ayrıca yelken kulüpleri,dalgıçlık kulüpleri.Bunların kenarlarına yeşil bantlar.

Müdahale edilmiş tarım alanlarına giden yolun köy çıkışındaki kesimine periyodik bir pazar yeri oluşturulması kararlar arasındadır.

Bunların yanı sıra gelişim açısından rezerv alanlar bırakılmış ve yeşil tampon alanlarla köy sınırlandırılmıştır.

Bu kararla ve planla köye yeni bir kişilik vermeye çalışılmış,amaç İstanbul turizmine bir katkı ve bu güzelliklerin turizme kazandırılması olmuştur.

SONUÇ :

Yaptığımız bu çalışmanın amacı Türkiye'nin - Dünya ve İstanbul'unda - Türkiye turizmi içindeki yerini belirlemek. Buradan hareketle sorunlara öneriler sunmaktır. Önerilerin İstanbul için olması bir örnekleme çalışmasının sonucudur. Yoksa çözümler ülke genelinde geçerlidir.

Çalışmamızda sırasıyla genel kavramlar üzerinde durulmuş daha sonra dünya turizmi içinde Türkiye'nin yerinin belirlenmesine çalışılmıştır. Buradan çıkan doneler çerçevesinde İstanbul'un aldığı pay vurgulanmış ve İstanbul'un aldığı paya oranla ülke turizminin içindeki önemi anlatılmaya çalışılmıştır. Sonuçta ise İstanbul'un turizm açısından gelişmesi için öneriler sunulmuştur. Buarada tesisler açısından olay incelenmiştir.

Genel kavramlar olan turizm ve turistlerin tanımları, özellikleri ve karakteristikleri kısaca bir bilgi vermesi açısından ele alınmış . Türkiye'nin uluslararası turizm platformundaki yerini belirlemede, uluslararası turizm hareketlerinin durumu, bu yönde ülkelerin turist ve geceleme sayıları , yaptıkları harcamalar ve elde ettikleri gelirleri verilmiştir.

Bu noktadan hareketle yıllar itibarıyla Türkiye'nin aldığı pay Belirlenmiştir turist sayılarına göre yatak kapasitelerinin durumu değerlendirilmiştir. Buradan çıkan sonuç ülkemizin dünya ülkelerinden gerilerde kaldığı fakat bir kırımdanma içinde olduğudur.

Çıkan verilerin içindeki İstanbul'un payının tesbiti için Türkiye'ye gelen turistlerin - İstanbul'a gelen turistlere oranı, gelişti kullandıkları taşıtlara, sınır kapılarına ve aylara göre sınıflandırılmıştır. Buradan ortaya çıkan İstanbul'un ve Marmara bölgesinin % 70 gibi bir oranı kapsadığıdır. Turistik tesisler açısından yapılan araştırmalar ülke genel toplamının üstünde gözükmektedir. Bu fazlalık belgesiz turistik tesislerin sayısından oluşmaktadır. İstanbul konaklama tesisleri açısından ülke yoğunluğunun büyük yükünü taşımaktadır. İstanbul'daki tesislerin yoğunlaşma alanı eski İstanbul yani Avrupa yakasıdır. Bunun asıl nedeni tarihi ve arkeolojik değerlerin ve iş merkezlerinin bu yakada yer almasıdır.

İstanbul'un bugün gelişmekte olan bir metropolit durumunda olması ve yerleşimin halen devam etmesi tarihi ve arkeolojik değerleri, rekreasyon alanlarına, kültürel ve folklorik değerleri tehdit eder durumdadır. Bu durumda bir turizm planlaması sonucu çevre düzenlemeleri gerekmektedir.

dir.Burada olayın içine bizim girmemiz gerekmektedir.Eldeki verileri değerlendirip bir plana dökülmesini sağlamak için.

Bu sayede tüm değerlerin korunması için yapılanmış kentsel doku içinde turizm fonksiyon ve aktivitelerinin sürdürülebileceği çözümler getirerek günümüz yaşantısıyla eski değerlerin bir içiçelek içinde sunarak tarihe olan saygımızı vurgulamak ve turistik özelliği olan turizme yatkın alanlar oluşturulması lazımdır.

Çünkü Turizm yaşanan,yaşanarak olgunlaştırılan,yaşarken kazanılan tecrübelerle kalitesi yükselen bir olgudur.Bunuda yaşamak için tarihi yapıların ,iş merkezlerinin bulunduğu alanların temizlenmesi ,fonksiyonların yeniden düzenlenmesi yoluyla yapar , doğal ve artistik çevreyi korumuş olur hemde özel bir planlama ile konuya yaklaşmış,konunun önemi vurgulamış oluruz.

KAYNAKLAR :

SİSTEMATİK TÜRKİYE TURİZM İŞLETMECİLİĞİ
BİBLİYOGRAFYASI 1929 - 1984

İKTİSADİ RAPOR 1986

TURİZM ARAŞTIRMA RAPORU

REKREASYON VE TURİZM

TURİZM YILLIĞI 1985

GENEL TURİZM

TURİZM DERSLERİ

TURİZM RAPORU

İSTANBUL TURİZM OLGUSU II, İSTANBUL'DA
YABANCI TURİSTLER İÇİN DÜZENLENEN TUR-
LAR - TUR GÜZERGAHLARI - YOĞUNLAŞMA
NOKTALARI

İSTANBUL TURİZM GELİŞİM - YATIRIM
ALANLARI MEKANSAL TANIMI

GENEL TURİZM BİLGİSİ

DIŞ TANITIM VE TURİZM

OECD YILLIK TURİZM RAPORU 1985

Bülent AĞAOĞLU - Türkiye
Turing ve Otomobil Kurumu
İSTANBUL 1985

Türkiye Odalar Birliği
ANKARA 1987

Türkiye Sınai Kalkınma
Bankası A.Ş. ANKARA 1972

Doç. Dr. Mustafa SAĞCAN
İzmir 1986

T.C.Turizm Bankası A.Ş.
ANKARA - 1986

Ziya ERALP
İSTANBUL - 1983

Hasan OLALI
İZMİR - 1984

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı
ANKARA - 1987

Kültür ve Turizm Bakanlığı
Planlama Genel müdürlüğü
I.palan proje grubu
İSTANBUL 1979

Kültür ve Turizm Bakanlığı
İstanbul Planlama Bürosu Müd.
İSTANBUL 1977

Şevket GÜNAY - Tefrik Çınar

Hasan OLALI
ANKARA - 1983

PARİS - 1985

ÖZGEÇMİŞ

ADI SOYADI : MEHMET FAZIL İRİYARI

DOĞUM YERİ YILI : İSTANBUL- 3/ARALIK/1960

İLK ÖĞRENİM : GÖNEN, ŞEHİT RAHMİ İLKOKULU

ORTA ÖĞRENİM : GÖNEN ÖMER SEYFETTİN LİSESİ

YÜKSEK ÖĞRENİM : YILDIZ ÜNİVERSİTESİ, MİMARLIK FAKÜLTESİ
İSTANBUL

ÖĞRENİM SONRASI : Serbest büro çalışmaları,